

618. 83077

๑ ๗๑ ๐

๓. ๕

ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ให้โทษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมภ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท

ของ

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์

๕ 8 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176757

ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ
ของนักเรี้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณั้ จังหวัดศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

ของ

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณ ปีการศึกษา 2531 จำนวน 30 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนว และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษ สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษ สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

100

THE EFFECT OF A GUIDANCE SET ON
NARCOTIC DRUG ACHIEVEMENT OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS
AT KANTHARAROM SCHOOL IN CHANGWAT SI SA KET

AN ABSTRACT

BY

WILARWAN BOONWAT

Presented in Partial fulfillment of requirements
for the Master of Education degree
at Srinakarinwirot University

February 1989

The purpose of this experimental research was to study the effect of a guidance set on narcotic drug achievement of mathayom sukisa II students at Kanthararom School in Changwat Si Sa Ket. The subjects were 30 mathayom sukisa II students at Kanthararom School in the academic year 1988. They were randomly divided into the experimental group and the control group. Each group consisted of 15 students. The experimental group was taught with a guidance set while the control group was taught with the conventional instruction about the narcotic drug. The instrument was narcotic drug achievement test. The t - test was used as a statistical method to analyze the data.

The results were as follows :

1. The narcotic drug achievement of the students who were taught with the guidance set was significantly higher than the others who were taught with conventional instruction at .01 level.
2. The narcotic drug achievement of the students who were taught with the guidance set was significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. The narcotic drug achievement of the students who were taught with the conventional instruction was significantly higher than before the experiment at .01 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานินห์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... *นาง น* ..... ประธาน

(รศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... *นางรัตน์ ทวีรัตน์* ..... กรรมการ

(รศ. นางรัตน์ ทวีรัตน์)

คณะกรรมการสอบ

..... *นาง น* ..... ประธาน

(รศ.ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... *นางรัตน์ ทวีรัตน์* ..... กรรมการ

(รศ. นางรัตน์ ทวีรัตน์)

..... *กมลรัตน์* ..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. กมลรัตน์ หล้าสว่าง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานินห์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... *สมพร บัวทอง* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่.. 28 .. เดือน... กุมภาพันธ์ .. พ.ศ. 2532 .....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดนิทัศน์ รองศาสตราจารย์นางรัตน์ ทวีรัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรศุภกุล ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเขียนและการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณา เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา หาลิตะนันท์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์ และอาจารย์พรพนิต วาณิชยการ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และหัวหน้าฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้เอ็มสไลด์ และวิดีโอเทป เพื่อเป็นสำเนาแบบในการสร้างเครื่องมือของการทดลองครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ดวงจิต คำวงษา อาจารย์สุกนต์ สังข์สุวรรณ และอาจารย์วิระ เอี่ยมขัณฑ์ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์โรงเรียนกันทรารมณ์ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณ์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6 ✓
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	8 ✓
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ	10
	การวิจัยเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ	29
	การวิจัยในต่างประเทศ	29
	การวิจัยในประเทศไทย	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน	33
	การวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน	36
	การวิจัยในต่างประเทศ	36
	การวิจัยในประเทศไทย	37
	การวิจัยเกี่ยวกับชุดการแนะแนว	38
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	40

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	41
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	45
วิธีจัดการกับข้อมูล	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการศึกษาค้นคว้า.....	50
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	54
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	54
วิธีดำเนินการวิจัย	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	56
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	67
ประวัติย่อของผู้วิจัย	194

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มทดลองที่ได้รับ
การสอบโดยใช้ชุดการแนะแนวและลุ่มควบคุมที่ได้รับ การสอบแบบปกติ 51
- 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการแนะแนว 52
- 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการสอบแบบปกติ 53
- 4 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ 184
- 5 แสดงค่าคะแนนของนักเรียนลุ่มทดลอง 188
- 6 แสดงค่าคะแนนของนักเรียนลุ่มควบคุม 189

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสพติดให้โทษ
ในสถานศึกษา 27

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ปัญหาการศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือปัญหานักเรียนติดสิ่งเสพติดให้โทษ นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนอยู่ขณะนี้ ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติที่สำคัญยิ่ง และจะเป็นกำลังของประเทศในอนาคต ถ้านักเรียนติดสิ่งเสพติดให้โทษก็จะทำให้ประเทศชาติมีกำลังอ่อนแอเพราะขาดบุคคลที่มีความแข็งแรง ไม่มีประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะพิษภัยของสิ่งเสพติดให้โทษนั้นทำให้ผู้เสพติดเกิดความเสื่อมโทรม ทั้งร่างกายและจิตใจ เมื่อมีการเสพเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้มีโทษต่อเนื่องติดต่อกันไปอย่างรุนแรง และยังเป็นอันตรายต่อเนื่องถึงทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศชาติ (สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. 2521 : 4 - 7)

เนื่องด้วยปัญหาการระบาดของสิ่งเสพติดให้โทษในเมืองไทย กำลังอยู่ในขั้นที่เรียกว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะแนวโน้มของการระบาดได้เปลี่ยนจากผู้สูงอายุมาสู่กลุ่มประชากรที่เป็นวัยรุ่นและวัยเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักเรียนและนิสิตนักศึกษา สำหรับปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษนี้ ประสงค์ สุ่นศิริ (2524 : 1) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันจำนวนผู้ติดสิ่งเสพติดอาจจะมากถึง 500,000 คน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้น มีผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษประมาณ 300,000 คน และมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้ เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16 - 24 ปี และสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งคือ จำนวนผู้ติดสิ่งเสพติดได้เพิ่มจำนวนขึ้นถึงปีละ 6,000 คน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2522 : 132 - 133) ได้รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษที่สมัครใจเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดของทางราชการ ในด้านสถานภาพทางการศึกษาของผู้ติดสิ่งเสพติด พบว่า ผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษร้อยละ 69 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 25 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และร้อยละ 6 ไม่เคยเรียนหนังสือเลย อีกทั้งเยาวชนที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษที่มารับการสงเคราะห์

ให้เลิกเสกตัดจากศูนย์อาสาสมัครต่อต้านยาเสพติดให้โทษสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
จะเป็นเยาวชนที่เป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีอายุระหว่าง 16 - 20 ปี มากที่สุด
(สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. 2522 : 8)

สำหรับแนวโน้มของผู้ติดยาเสพติดให้โทษที่สมัครใจ เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล
ของรัฐบาลและเอกชนในช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2529 ที่ผ่านมามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี คือปี
งบประมาณ 2525 มี 31,382 ราย ปีงบประมาณ 2526 มี 40,329 ราย ปีงบประมาณ 2527 มี
46,722 ราย ปีงบประมาณ 2528 มี 52,593 ราย และปีงบประมาณ 2529 มี 54,883 ราย
(โสภา ชูพิกุลชัย. 2530 : 1 ; อ้างอิงมาจาก สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด. ม.ป.ป. : 1) ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมิใช่เพียงผลร้ายที่สังคมได้รับ เนื่องจาก
การประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ ของผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น แต่มูลค่าของยาเสพติดที่ผู้เสกใช้ใน
การเสกแต่ละวันคิดเป็นเงินประมาณ 30 ล้านบาท นับเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมากมาย
ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงการสูญเสียแรงงานชาติ และค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่ได้ใช้ไปในการป้องกันและ
บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด (โสภา ชูพิกุลชัย. 2530 : 3 ; อ้างอิงมาจาก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์.
2524 : 5)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทุก
ระดับการศึกษา ทั้งในชนบทและในเมือง สำหรับจำนวนนักเรียนไทยที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษนี้ แผน
แสงสิงแก้ว (2518 : 150) ได้ศึกษาสำรวจนักเรียนไทยติดยา จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ของจังหวัดนครราชสีมา และ
เชียงใหม่ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น
1,506 คน เป็นนักเรียนชาย 1,141 คน นักเรียนหญิง 365 คน อายุระหว่าง 13 - 25 ปี
ผลการศึกษานพบว่า

1. ในจำนวนนักเรียนทั้งหมดคือ 1,506 คนนั้น มีนักเรียนร้อยละ 23 เคยใช้สิ่งเสพติด
และนักเรียนร้อยละ 6 ยังคงใช้สิ่งเสพติดอยู่
2. ในจำนวนนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติด ร้อยละ 94 เป็นนักเรียนชาย และร้อยละ 6
เป็นนักเรียนหญิง

3. บิดามารดาของนักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ติดบุหรี่และสุรา
4. นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดนั้น ส่วนมากติดบุหรี่หรือสุรามาก่อน นอกจากนั้นยังเคยใช้กัญชา บารีบิตูเรท และแอมเฟตามีนมาบ้าง
5. นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติด เคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ติดสิ่งเสพติด
6. นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดคิดว่า ตนเองได้รับความรักและการดูแลจากบิดามารดาน้อยกว่าเพื่อน ๆ มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่ไม่ติดสิ่งเสพติด
7. เมื่อมีปัญหาส่วนตัว นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดมักจะปรึกษาเพื่อนมากกว่าที่จะปรึกษาบิดามารดา และครูอาจารย์
8. นักเรียนที่ติดสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ได้สิ่งเสพติดจากเพื่อนมากกว่าที่จะซื้อด้วยตนเอง
9. ระยะเวลาติดสิ่งเสพติด เริ่มต้นตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปริมาณการติดสิ่งเสพติด จะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นไม่มากนัก แต่การเพิ่มจะมีปริมาณสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่วิทยาลัยเทคนิคปีที่ 1 และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงวิทยาลัยเทคนิคปีที่ 4
10. เหตุผลสำคัญของนักเรียนที่ไม่ติดสิ่งเสพติดนั้น นักเรียนมีความเห็นว่าสิ่งเสพติดเป็นอันตราย หากเสพแล้วนักเรียนก็กลัวว่าจะทำให้ร่างกายทรุดโทรม และไม่สนใจที่จะใช้สิ่งเสพติด จากที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าปัญหาล้างสิ่งเสพติดให้โทษเป็นปัญหาต่อเนื่อง ลักษณะปัญหาจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งชนิดของสิ่งเสพติด จำนวนประชากรที่เสพติด และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด ในภูมิภาคต่าง ๆ จะมีปัญหาที่ไม่เหมือนกันทั้งชนิดและสิ่งเสพติดที่ใช้และกลุ่มประชากรที่เสพติด แต่เป็นที่สังเกตได้ว่า วัยที่เริ่มเสพยาเสพติดให้โทษนั้นจะอยู่ในระดับวัยรุ่นหรือวัยเรียน สำหรับสาเหตุของการเสพยาหลายประการ ซึ่งเปลี่ยนแปลงซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ตามสภาพของสังคม/ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าครูแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีนักเรียนอยู่ในช่วงระยะวัยรุ่นและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนสามารถเป็นตัวแทนที่จะแนะแนวให้นักเรียนเห็นถึงอันตรายและโทษภัยของสิ่งเสพติด เพื่อให้ได้ทราบถึงอันตรายของสิ่งเสพติด ตลอดถึงการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด สาเหตุและพฤติกรรม รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการป้องกันปัญหาล้างสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียน

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (สมชาย มัชฌิมาทศน์. 2526 : 2 ; อ้างอิงมาจาก กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 18) ได้กำหนดให้มีการสอนเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดให้โทษ ไว้ในหลักสูตรการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนทราบถึงลักษณะของสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ และชี้ให้เห็นโทษและภัยอันตรายจากสิ่งเสพติดนั้น ๆ จนเกิดความกลัวเสียแต่เริ่มแรก ซึ่งก็ได้ชื่อว่าเป็นการป้องกันเสียแต่ต้นเหตุ เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากติดตามมาในภายหลัง และจะเป็นวิถีทางที่เหมาะสมกว่าวิธีการคอยติดตามแก้ไข

สำหรับการจัดการศึกษาโดยเน้นเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษนั้น จึงเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหา ขจัดต้นเหตุปัญหาเสพติดให้โทษ ได้วิธีหนึ่ง โดยการจัดการเรียนการสอนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อให้เด็กเรียนเห็นโทษภัยของสิ่งเสพติดให้โทษนั้น จำเป็นต้องสร้างภาวะที่เอื้ออำนวยแก่การทำให้เด็กเรียนเกิดมโนภาพตามหลักการของ บรูเนอร์ (Bruner) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อให้เกิดมโนภาพ (Concept) นั้น ได้มาจากการจดจำ การจำแนก การให้คำจำกัดความ ส่วนกระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ได้นั้น ก็จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา และสื่อการเรียนการสอน ไว้ล่วงหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 12)

เนื่องด้วยการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารอย่างหนึ่ง การเรียนรู้ของบุคคลเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ทางการศึกษา (Good. 1973 : 510) ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์นั้น เป็นผลเนื่องมาจากการที่อินทรีย์สัมผัสหรือปะทะสัมผัสสิ่งแวดล้อมแล้วอินทรีย์เกิดการรับรู้ ซึ่งเป็นการนำความรู้เข้าสู่สมอง สมองเก็บรวบรวมและจดจำสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นไว้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดมโนภาพ และทัศนคติของมนุษย์ด้วย ด้วยเหตุนี้กระบวนการรับรู้จึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งของกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ (จำเนียร ช่างโชติ. 2519 : 20)

ชัชยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุธา สินสกุล (2521 : 38) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ถือว่าเป็นกระบวนการสันนิเวศนาการ หรือกระบวนการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้า เพราะผู้ส่งความรู้คือครู ผู้รับความรู้คือนักเรียนและมีการบวนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยตัวนำความรู้ เรียกว่าสื่อ และตัวถูกพาคือความรู้ ทัศนคติและแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าสาร ความรู้จำเป็น

ต้องอาศัยสื่อเป็นตัวชักจูงไป ซึ่งสื่อที่จะใช้ชักจูงไปแล้วทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติได้แก่วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เอกสาร สไลด์ เทป ฯลฯ

สำหรับชุดการแนะแนวนั้น ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนหรือสื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีบทบาทอย่างมากในระบบการเรียนการสอน ชุดการแนะแนวจึงเป็นชุดการสอนแบบสื่อประสมที่มีประสิทธิภาพ ที่จะใช้เป็นสื่อในการชักจูงให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติได้ ชุดการแนะแนวจึงประกอบด้วยสื่อและเทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น สไลด์ เทป โทรทัศน์ เอกสาร การอภิปรายเป็นกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น สำหรับการใช้ชุดการแนะแนวนั้นจะเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนวิชากิจกรรมแนะแนวที่จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ได้ (ชัยรงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สินสกุล. 2521 : 121 - 122) ดังผลการศึกษาของ ปริญญา บุญศิลาเลิศ (2520 : 45) ที่ได้ศึกษาการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเลือกอาชีพแต่ละด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ จินดาภรณ์ อังสุวรรณาติ (2525 : 62) ที่ได้ศึกษาการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีคะแนนปัญหาในการเลือกอาชีพทุกด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ นอกจากนี้ กฤษณา จันทรวินาศ (2527 : 34) ได้ศึกษาการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ มีคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะใช้ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือในการสอน เรื่องสิ่งเสียดิตให้โทษทั้งนี้ เพราะว่ามันมีอยู่ในระดับมัธยมศึกษามีปัญหาในเรื่องการตกเป็นทาสของสิ่งเสียดิตเป็นจำนวนมาก อีกทั้งมีสาเหตุมากมายของการตกเป็นทาสของสิ่งเสียดิตให้โทษ และสาเหตุ

ประการหนึ่งก็คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ซึ่งในปัจจุบันมีการให้ข้อมูลในเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษโดยการสอนแบบบรรยาย และการใช้กระดานดำเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการจะทราบว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษจะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องสิ่งเสด็จได้ดีขึ้นหรือไม่ ผลการวิจัยนี้คาดว่าจะช่วยให้นักแนะแนวและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวมีเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการแนะแนวเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียนในการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสด็จให้โทษต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนว ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ โดย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดการแนะแนว ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารามณ์ จังหวัดศรีสะเกษ จะช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสิ่งเสด็จให้โทษ และจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการป้องกันตนเองส่วนหนึ่ง ให้นห่างจากพิษภัยของสิ่งเสด็จให้โทษต่อไปในอนาคต อีกทั้ง

จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนว ตลอดทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ทราบแนวทางในการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สิ่งเสียดใจให้โทษ โดยการใช้ชุดการแนะแนว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนกันทรารมณัฏ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 55 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนกันทรารมณัฏ โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรซึ่งได้จากการคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอน โดยใช้ชุดการแนะนำ
3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอน แบบปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการแนะนำ หมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยนำเนื้อหาเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษมาแบ่งออกเป็นตอน ๆ และจัดหาสื่อการสอนแบบประสมที่เหมาะสม ได้แก่ วัตีโอเทป สไลด์ ภาพประกอบ เอกสาร ทั้งนี้โดยใช้กระบวนการกลุ่มมาประกอบการสอนด้วย สำหรับเนื้อหาของชุดการแนะนำ ได้แก่ ความหมายของสิ่งเสด็จให้โทษ ประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ ลักษณะของสิ่งเสด็จให้โทษ การสังเกตอาการของผู้ติดเชื้อเสด็จให้โทษ โทษและอันตรายของสิ่งเสด็จให้โทษ สาเหตุที่ทำให้ติดเชื้อเสด็จให้โทษ การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสด็จให้โทษ และแหล่งบริการ และให้การบำบัดรักษาผู้ติดเชื้อเสด็จให้โทษ
2. สิ่งเสด็จให้โทษ หมายถึงสารเคมีหรือยาใด ๆ ก็ตาม เมื่อบุคคลเสด็จหรือรับเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการอื่น ๆ ติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะก่อให้เกิดสภาพเป็นพิษ เรื้อรังและก่อความเสื่อมโทรมต่อผู้เสด็จและสังคม สำหรับชนิดของสิ่งเสด็จให้โทษ ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน กัญชา กระท่อม แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรท แอลเอสดี บุหรี่ และสุรา
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ หมายถึงความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ได้แก่ ความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ

โทษและอันตราย สาเหตุที่ทำให้ติด ตลอดจนการป้องกัน

4. การสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ หมายถึงวิธีการที่ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองเกิดความรุ้ความเข้าใจ และการนำไปใช้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ โดยใช้ชุดการแนะนำ

5. การสอนแบบปกติ หมายถึงวิธีการที่ทำให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมเกิดความรุ้ความเข้าใจและการนำไปใช้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ โดยใช้วิธีบรรยายและภาพประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและมีการสรุป ให้โทษกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมนี้ ซึ่งมีเนื้อหาเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ

ความหมายของคำว่า "สิ่งเสพติดให้โทษ" หรือ "ยาเสพติดให้โทษ" (Narcotic Drugs)

มีผู้ให้ความหมายของคำว่าสิ่งเสพติดให้โทษหรือยาเสพติดให้โทษต่าง ๆ กัน เช่น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ W.H.O.) (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 84 - 85) ได้ให้ความหมายของสิ่งเสพติดให้โทษว่า หมายถึงสารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้ว โดยการ กิน ฉีด สูบ หรือดม จะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนั้น ซึ่งลักษณะของการใช้ยามีดังต่อไปนี้

1. ผู้ใช้ยา ต้องเพิ่มขนาดของยาตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยา จะทำให้เกิดอาการอดยา
3. ผู้ที่ใช้ยา เป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการยามากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ที่ใช้ยาเป็นเวลานาน ยาก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้นั้น

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (กรมการฝึกหัดครู.

2525 : 125) ได้ให้คำนิยามของสิ่งเสพติดให้โทษว่า หมายถึง ยาหรือสารเคมีใดก็ตามซึ่งเมื่อบุคคลเสพหรือรับเข้าสู่ร่างกายโดยการ ฉีด สูบ กิน หรือดม หรือวิธีการอื่นติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะทำให้เกิดความเสื่อมโทรมขั้นแก่บุคคลผู้เสพและสังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ กันคือมีความต้องการที่จะเสพหาชนิดนั้น ๆ ต่อเนื่องกันไปมีความต้องการเพิ่มปริมาณของยามากขึ้นทุกขณะ และมีภาวะเป็นการติดยาและอยากยาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ส่วนยาเสพติดตามความหมายของพระราชบัญญัติยาเสพติด พุทธศักราช 2522 ซึ่งปรากฏในมาตรา 4 กำหนดไว้ดังนี้ (เรื่องชัย บุญศักดิ์. 2527 : 13 ; อ้างอิงมาจาก เสถียร วิจัยลักษณ์. 2522 : 2)

ยาเสพติดหมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพยาซ้ำ ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำราตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดผสมอยู่

กรมการฝึกหัดครู (2520 : 29) ให้ความหมายของสิ่งเสพติดให้โทษว่า คือยาหรือสารเคมีซึ่งบุคคลเสพ เข้าสู่ร่างกาย โดยวิธีหนึ่งวิธีใดก็ตามติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วทำให้มีผลต่อร่างกาย จิตใจของผู้ใช้เกิดสภาพเป็นพิษเรื้อรัง ประกอบด้วยลักษณะพิเศษ 4 ประการคือ

1. มีความปรารถนาหรือความต้องการอย่างแรงที่จะต้องเสพยานั้นต่อไปอีก
2. มีความโหม่เอียงที่จะต้องเพิ่มปริมาณของยาที่เสพให้สูงขึ้นทุกขณะ
3. ถ้าถึงเวลาไม่ได้เสพยาจะทำให้ผู้เสพเกิดอาการอยากยาหรือขาดยา
4. ยาที่เสพนั้นจะทำให้ลายสุขภาพของผู้ที่เสพทั้งร่างกายและจิตใจ

จากที่มีผู้ให้ความหมายของคำว่าสิ่งเสพติดให้โทษ หรือยาเสพติดให้โทษพบว่า มีความหมายที่พอสรุปได้ว่า สิ่งเสพติดหรือยาเสพติดหมายถึง สารใดก็ตามเมื่อเข้าสู่ร่างกายโดยการกิน หรือฉีด หรือสูบ หรือดมแล้ว จะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้เสพ ซึ่งจะมีลักษณะของการเสพดังต่อไปนี้

1. ต้องเพิ่มขนาดของสารตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้สารจะทำให้เกิดอาการอดสารหรือขาดยาหรืออยากยา
3. เมื่อเสพเป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการสารนี้มากขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. เมื่อเสพเป็นเวลานานสารเสพติดนั้นจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้เสพด้วย

ประเภทหรือชนิดของสิ่งเสพติดให้โทษ

การแบ่งประเภทของสิ่งเสพติดให้โทษ ได้มีผู้แบ่งหลายแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการแบ่งที่แตกต่างกันไป ดังเช่น

สุชาติ โสภประยูร (2521 : 188) แบ่งประเภทของสิ่งเสพติดให้โทษเป็น 3 ชนิดคือ

1. สิ่งเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือสิ่งเสพติดที่สกัดจากพืชบางชนิด เช่น ฝิ่น กัญชา พืชกระท่อม โคเคอิน ซึ่งอาจจะนำมาเปลี่ยนแปลงธาตุต่อไปอีกด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น การแปรธาตุฝิ่นเป็นมอร์ฟีน เฮโรอีน และ โคเคอิน เป็นต้น

2. สิ่งเสติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือสิ่งเสติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี ซึ่งนำมาใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้ เพราะมีสารที่ทำให้เสติดผสมอยู่ เช่น เพอติคีน (Pethedene) ไฟเซปโตน (Phyceptone) เป็นต้น

3. สิ่งเสติดเป็นนิสัย (Habitual Drugs) คือสิ่งเสติดบางจำพวกที่เมื่อเสียบ่อยครั้งจะเกิดอาการเสติดเป็นนิสัย เช่น บาบิกูเรท ซึ่งเป็นยาจำพวกระงับประสาท หรือแอมเฟตามีน ซึ่งเป็นยาประเภทกระตุ้นประสาท เป็นต้น

โสภภา ชูนิกุลชัย (2530 : 17 - 19 ; อ้างอิงมาจาก ประจัน มณีนิล. 2529 : 29 - 30) ได้แบ่งประเภทของสิ่งเสติดตามลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

ก. แบ่งตามลักษณะของการกำเนิด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. สิ่งเสติดธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา กระท่อม เป็นต้น

2. สิ่งเสติดสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยาหลอน

ประสาท เป็นต้น

ข. แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายของมนุษย์ได้แก่

1. ยากดประสาทสมอง ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟีน เหล้าแห้ง

2. ยากระตุ้นประสาทสมอง ได้แก่ แอมเฟตามีน ไบกระท่อม จะออกฤทธิ์กระตุ้น

ประสาท ทำให้เกิดความตื่นตัวและกระวนกระวาย

3. ยาหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี เมสคาลิน ทำให้เกิดประสาทหลอนเห็นภาพผิดไปจากปกติ

4. ยาที่ออกฤทธิ์หลายอย่าง ทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาท และประสาทหลอน เช่น กัญชา

ค. แบ่งตามลักษณะของสาร ซึ่งในวงการแพทย์ใช้อยู่ แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1. ยาเสพติดประเภทฝิ่นและผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝิ่น เช่น มอร์ฟิน กิงเจอร์ฝิ่น เฮโรอีน โคเคอีน ตลอดจนสารสังเคราะห์อื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน เช่น เพซิดีน เมธาโดน เป็นต้น

2. ยากดประสาท ในวงการแพทย์เรียกว่า ยากล่อมประสาท ซึ่งฟังแล้วน่ารับประทานเป็นอย่างยิ่ง แต่ที่จริงเป็นยากดประสาท ที่จะไปออกฤทธิ์ต่อระบบสมองส่วนกลางโดยตรง ยาประเภทนี้มีอยู่หลายอย่าง เช่น ฟิโนบาปีโทน เซคโคนาลหรือเห็ดแห้ง ไซลเนออร์ลทิวิบาล รวมทั้งยานอนหลับอื่น ๆ และยาสังเคราะห์ใหม่ ๆ เช่น กลูตาไมล์ และเมตาแกูอาโลน

3. ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน โคเคอีน ไบกระท่อม เป็นต้น

4. ยาหลอนประสาท ได้แก่ กัญชา แอลเอสดี ดีเอ็มที เอสทีพี และเห็ดบางชนิด ยาประเภทนี้จะออกฤทธิ์ทำให้ประสาทรับรู้ของร่างกายผิดแปลกไปจากเดิม

5. สารระเหยชนิดต่าง ๆ เช่น เบ็นซีน ทินเนอร์ และกาวติดเครื่องใช้ต่าง ๆ

6. แอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ เป็นต้น ซึ่งเพียงจะได้รับการจัดสรรเข้าอยู่ในวงสิ่งเสพติดเมื่อไม่นานมานี้เอง นอกจากนี้บุหรี่ยังถือว่าเป็นสิ่งเสพติดด้วย เนื่องจากเข้าลักษณะของสิ่งเสพติดที่ว่าเมื่อหยุดใช้สารจะเกิดอาการอดสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 3 - 4) ได้แบ่งประเภทของสิ่งเสพติดว่า ถ้าแบ่งตามแหล่งเกิดของยาที่แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. สิ่งเสพติดธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา กระท่อม เป็นต้น

2. สิ่งเสพติดสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท เป็นต้น

แต่ถ้าจะแบ่งสิ่งเสพติดออกตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายก็แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ยากดประสาท ทำให้ประสาทและสมองมึนชา อารมณ์จิตใจเฉื่อยชา และกล้ามเนื้อหย่อนคลาย เช่น ฝิ่น อนุพันธ์ของฝิ่น เฮโรอีน และยานอนหลับ เป็นต้น

2. ยากระตุ้นประสาท ทำให้ประสาทและสมองตื่นตัว กระวนกระวาย ได้แก่ ไบกระท่อม แอมเฟตามีน ยาชยัน เป็นต้น

3. ยาหลอนประสาท ทำให้ประสาทหลอน เห็นภาพผิดไปจากปกติ ความรู้สึกสัมผัสแปรปรวน ได้แก่ เอสทีพี แอลเอสดี เป็นต้น

4. ยาที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน ยาเสพติดบางชนิดเมื่อเสพปริมาณน้อยจะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท และต่อมากจะกดประสาท แต่ถ้าเสพปริมาณมากขึ้นอีก จะทำให้เกิดประสาทหลอนได้ เช่น กัญชา

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้นพบว่า มีการแบ่งประเภทของสิ่งเสพติดให้โทษไว้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งสรุปได้ว่าการแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

ก. แบ่งตามแหล่งกำเนิดของสารจะจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ สิ่งเสพติดธรรมชาติ และสิ่งเสพติดสังเคราะห์

ข. แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายจะแบ่งเป็น 4 ประเภทคือ ประเภทกดประสาท ประเภทยากระตุ้นประสาท ประเภทยาหลอนประสาท และประเภทยาที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน

ค. แบ่งตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ จะแบ่งเป็น 6 ประเภทคือ ยาเสพติดประเภทฝิ่นและผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝิ่น ยากดประสาท ยากระตุ้นประสาท ยาหลอนประสาท สารระเหยชนิดต่าง ๆ และแอลกอฮอล์

ลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษชนิดต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 4 - 7) กล่าวถึงลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษชนิดต่าง ๆ ดังนี้

1. ฝิ่น (Opium) เป็นพืชล้มลุกประเภทหนึ่ง และเป็นสิ่งเสพติดชนิดแรกที่แพร่หลายก่อนชนิดอื่น ๆ ฝิ่นสกัดได้จากยางของเปลือกผลฝิ่นดิบ ลักษณะเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือดำ มีกลิ่นเหม็นเขียวโดยเจนามีรสขม ตัวสำคัญที่ทำให้ฝิ่นเป็นสารเสพติด คือ แอลคาลอยด์ (Alkaloid) แอลคาลอยด์จากฝิ่นมี 2 ชนิด คือ พวกที่ออกฤทธิ์ทำให้เกิดอาการมึนเมาและเสพติดโดยตรง เรียกว่า Phenanthrene Alkaloid เช่น มอร์ฟีน กับพวกที่มีฤทธิ์ทำให้กล้ามเนื้อคลายตัว เรียกว่า Benzyliso - quinokine เช่น Papaverine Alkaloid

2. มอร์ฟีน (Morphine) เป็นแอลคาลอยด์ที่สำคัญที่สุดของฝิ่น เป็นตัวที่ทำให้ฝิ่นเป็นสิ่งเสพติดและเป็นตัวต้นผู้ให้กำเนิดสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ อีกมากมายหลายชนิด และเป็นตัวที่มีประโยชน์ในทางการแพทย์อย่างมหาศาล

มอร์ฟีน เป็นผงสีขาวหรือเทาเกือบขาว ไม่มีกลิ่น รสขม มีฤทธิ์สูงกว่าฝิ่นประมาณ

8 - 10 เท่า ปัจจุบันมักพบในรูปอัดเป็นก้อนคล้ายสบู่ ขนาดก้อนละ 450 - 1,000 กรัม สิ่งเสพติดชนิดนี้ในเมืองไทยผลิตเป็นแท่งสี่เหลี่ยมและมิตราต่าง ๆ เช่น ตรา 999 ตราหัวไก่ เป็นต้น

3. เฮโรอีน (Heroin) มีชื่อทางเคมีว่า "ไดอะซีทิล มอร์ฟีน ไฮโดรคลอไรด์" โดยใช้มอร์ฟีน มาทำปฏิกิริยากับสารอะซีติลคลอไรด์ หรือ กรดแอนไฮดรัส อะซีติก ได้ผลิตภัณฑ์เป็นเฮโรอีนบริสุทธิ์ ซึ่งนับเป็นสิ่งเสพติดที่ร้ายที่สุด เพราะมีฤทธิ์ร้ายแรงกว่ามอร์ฟีน ประมาณ 3 - 8 เท่า แรงกว่าฝิ่นถึง 80 เท่า และถ้าทำให้บริสุทธิ์ จะมีฤทธิ์แรงกว่าฝิ่นถึง 100 เท่า

เฮโรอีนที่ระบอดอยู่ในขณะนี้ 2 ชนิดด้วยกันคือ

3.1 เฮโรอีนบริสุทธิ์ เป็นผงละเอียดสีขาวคล้ายแป้ง ไม่มีกลิ่น รสขมจัด เรียกเฮโรอีนเบอร์ 4 หรือ ผงขาว นิยมเสพโดยการฉีดเข้าเส้นเลือด

3.2 เฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เป็นเฮโรอีนที่มีสารอื่นเจือปน เช่น สารหนู สตริกนิน (ที่ใช้เป็นยาเบื่อหนู) ยานอนหลับ เป็นต้น เรียกกันว่า เฮโรอีนเบอร์ 3 หรือไอระเหย มีสีต่าง ๆ หลายสี แล้วแต่ว่าจะผลิตมาจากแหล่งใด เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพู สีเหลือง สีดินลูกรัง เป็นต้น อาจทำเป็นแคปซูล หรือใส่ถุงพลาสติก เฮโรอีนชนิดนี้เสพเข้าสู่ร่างกาย โดยวิธีสูบ (ดูดควัน) เฮโรอีนมีชื่อเรียกในนามแฝงต่าง ๆ เช่น แด๊ปปี้ ไข่ เฮ ผงขาว และไอระเหย

4. ยาเสพติดประเภท หรือบางทีเรียกว่า ยากล่อมประสาท เป็นยาที่ทำให้ประสาทชา มึนเมา อารมณ์ถูกกด มีอยู่หลายชนิด ที่ใช้มากได้แก่

4.1 เซคโคนาล เป็นยาอยู่ในแคปซูลเล็กสีแดง มีนามแฝงเรียกว่า เหล้าแห้ง ไข่แดง ปีศาจแดง

4.2 เบนโดบาร์บิทัล เป็นยาบรรจุในแคปซูลสีเหลือง พวกนี้เรียกว่า เลื้อสีเหลือง

4.3 อิมบาร์บิทัล เป็นยาอยู่ในแคปซูลสีฟ้า เรียกว่า นกสีฟ้า

4.4 เมโพรบาเทท เป็นยากล่อมประสาทที่ระบอดมากในหมู่วัยรุ่น และยานอนหลับอื่น ๆ ที่มีไซบาร์บิทูเรท เช่น ไบรไมด์ พาราลดีไฮด์ ฯลฯ

5. ยากระตุ้นประสาท มีอยู่หลายชนิด เช่น แอมเฟตามีน คาเฟอีน โคคาอีน และไบโกระท่อม เป็นต้น

5.1 แอมเฟตามีน เรียกตามภาษาตลาดว่า ยาม้า หรือยาขยัน หรือยาแก้ง่วง

เป็นยาที่เสกติดเป็นนิสัยได้ ลักษณะเป็นเม็ด เป็นผง เป็นแคปซูล ส่วนมากเป็นสีขาว ชนิดเป็นน้ำ สำหรับฉีดก็มี

5.2 ใบกระท่อม กระท่อมเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลางที่มีแก่น เป็นไม้เนื้อแข็งพบในทวีปเอเชีย ใบของต้นกระท่อมมีลักษณะคล้ายใบกระดังงา มีทั้งชนิดก้านและเส้นใบสีแดง และชนิดก้านและใบเป็นสีเขียว ดอกกลมโตเท่าผลนุทรา รอบ ๆ ผลคลุมด้วยเกสรสีแดง ลักษณะคล้ายดอกกระถิน สำหรับใบกระท่อมนี้เป็นสิ่งเสกติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท

6. ยาหลอนประสาท ยาจำพวกนี้มีผลโดยตรงต่อจิตใจ โดยทำให้ประสาทรับรู้ทำงานผิดปกติ ที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน ได้แก่ แอลเอสดี เมสคาลีน ดีเอ็มที เอสทีพี และกัญชา

7. แอลเอสดี (LSD) เป็นสารสังเคราะห์จากเชื้อรา ที่ขึ้นอยู่บนข้าวไรย์และข้าวสาลี ต่อมาผู้ค้นพบวิธีสังเคราะห์แอลเอสดี โดยไม่ต้องอาศัยเชื้อรา เรียกว่า Lysergic Acid Diethylamide หรือ LSD มีลักษณะเป็นผงสีขาว ไม่มีรสและกลิ่น

8. กัญชา เป็นพืชล้มลุกในเขตร้อน ดอกและใบของต้นกัญชาตัวเมียจะมียางเหนียว ๆ ปกคลุมอยู่ ยางเหนียว ๆ นี้เป็นสารชนิดหนึ่งที่ต้นกัญชาผลิตออกมาเพื่อปกคลุมใบอ่อนและดอก เพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด ยิ่งในบริเวณที่แดดร้อนมากก็จะมียางเหนียว ๆ มาก ยางนี้เรียกว่า Tetrahydro - Cannabinol หรือ THC ซึ่งเป็นสิ่งเสกติด กัญชานี้รู้จักกันในชื่อต่าง ๆ เช่น Cannabis , Marihuna , Bhang

9. แอลกอฮอล์ - สุรา เป็นผลิตผลที่ได้มาจากการหมักของพวกแป้งหรือน้ำตาล โดยเชื้อราบางชนิด สารสำคัญที่อยู่ในเหล้าคือ แอลกอฮอล์ วงการแพทย์เรียกว่า เอทานอล หรือเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งมีคุณสมบัติในการกดประสาทส่วนกลาง

10. สารประเภทไอระเหยจากสารเคมี มีผู้นำมาสูดดมเพื่อให้เกิดอาการมึนเมา อารมณ์เลื่อนลอย เคลิ้มฝัน ถ้าเสกมาก ๆ จะเกิดอาการคลุ้มคลั่งทางจิตได้ เช่น ทินเนอร์ กาวน้ำ น้ำมันเบนซิน น้ำยาซักแห้ง เป็นต้น ที่มีผู้นิยมใช้มากในปัจจุบันคือ ทินเนอร์ รองลงมาคือน้ำมันเบนซิน

11. บุหรี่ เป็นสารที่มีฤทธิ์ในการกระตุ้น คือ นิโคติน ซึ่งถือว่าเป็นสารเสกติด การสูบบุหรี่แต่ละมวนจะได้รับนิโคตินประมาณ 6 - 8 มิลลิกรัม ถ้าสูบบุหรี่จะได้รับประมาณ 15 - 40 มิลลิกรัม

การสังเกตอาการของผู้เสเพลสิ่งเสเพลติดให้โทษ

การสังเกตอาการของผู้เสเพลสิ่งเสเพลติดให้โทษ ได้มีผู้ให้ข้อสังเกตไว้ดังนี้

บุญสม มาร์ติน และ สำอาง พ่วงบุตร (2528 : 82 - 88) ได้ให้ข้อสังเกตอาการของผู้เสเพลสิ่งเสเพลติด ตามลักษณะของสิ่งเสเพลติดให้โทษ ชนิดต่าง ๆ คือ

1. การสังเกตอาการของผู้เสเพลติดฝิ่น

ผู้ที่เสเพลติดฝิ่นหรืออนุพันธ์ที่ได้จากฝิ่น ในช่วงระยะหนึ่ง จะมีอาการชู้บช้อม เนื้อตัวเหลือง ริมฝีปากเขียว ตาแฉะ ซึม ง่วงเหงาหาวนอน สัปหงก แก้วตาหรี ไม่รู้สึกในความหิว เลื่อนลอย ซึมจรเต้นช้า หายใจช้า นุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย ขณะใกล้เวลาเสเพลฝิ่นจะมีอาการหงุดหงิด จุนเจียวขึ้นเป็นพัก ๆ พอเสเพลเข้าไปแล้วจะมีอาการซึมเคลิ้ม ง่วง นุดช้า อารมณ์ดี ขณะที่ซึมมักจะทำอะไรไม่ถูก

2. การสังเกตอาการของผู้ติดมอร์ฟีน

ผู้ติดมอร์ฟีน ในตอนแรกที่เสเพลจะลดความเจ็บปวด ทำให้ง่วงนอนและหลับง่าย ทั้งนี้เพราะมอร์ฟีนลดการทำงานของร่างกาย อาการที่ติดมอร์ฟีน จะรู้สึกเคลิ้ม ชู้บช่า ไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม อาการที่ขาดมอร์ฟีน จะมีนิสัยระราน ความคิดสับสน อยู่ไม่สุข ไม่โง่งาย หวาดระแวง ลักษณะร่างกายชู้บช้อม ในกรณีที่ผู้เสเพลใช้ยาในระยะหนึ่งพอประมาณ พอนาน ๆ เข้าจะเกิดความเคยชินจนต้องเพิ่มยาเสเพลติดให้มากขึ้น และมีความต้องการยามากขึ้น

3. การสังเกตอาการของผู้ติดเฮโรอีน

ลักษณะทั่ว ๆ ไป ของผู้ติดเฮโรอีนคือ จะมีร่างกายผอมซีด นัยน์ตาเหลือง หน้าค้ำ คดวงตาเหม่อลอย ผิวภายดำคล้ำ น้ำหนักตัวลดอย่างรวดเร็ว สมองเสื่อม ฟุ้งช่าน บางครั้งกำลังนุดเรื่องหนึ่งกลับไปนุดอีกเรื่องหนึ่ง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย มีความวิตกกังวลเสมอ อาการหายใจช้ากว่าปกติ ผู้ที่เสเพลเฮโรอีนเกินขนาดอาจถึงแก่ความตายได้ โดยหัวใจหยุดทำงาน อาการของผู้ที่เริ่มเสเพลเฮโรอีน จะมีอาการง่วง มึนงง และหลับได้สนิท บางครั้งมีอาการคลื่นไส้และอาเจียน

สำหรับระยะที่ติดเฮโรอีน ร่างกายยิ่งเสื่อมโทรมหนัก สมองและประสาทถูกทำลาย ระบบต่าง ๆ ของร่างกายถูกทำลายไป อายุสั้น ถึงแก่ความตายเพราะมีโรคแทรกหรือเพราะเพลอตัวใช้ยาเกินขนาด

ส่วนระยะที่ขาดเฮโรอิน จะมีความรู้สึกทรมานมาก ทูรันทูราย น้ำมูกน้ำตาไหล เหงื่อแตกชุ่ม ปวดตามท้อง ปวดตามกระดูกและกล้ามเนื้ออย่างรุนแรง หูอื้อ ตามืด เพื่อคลั่ง บางคนเกิดอาการชักกระตุกและหมดสติไป ซึ่งอาจตายในระยะนี้ได้

4. การสังเกตอาการของผู้เสพยา

โดยปกติจะสังเกตได้ยาก นอกจากพวกที่ติดกัญชาในระยะเรื้อรัง ปกติจะช่างพูด มานตาดำขยายกว้าง หลุกหลิก ชอบหัวเราะดัง ๆ ไม่มีอาการรอกลิ้น และไม่มีเหตุผล อยากิน ของหวาน นุดดั่งมีอาการคล้ายเมาสุรา นอออกฤทธิ์ไปได้ 2 ชั่วโมงจะมีอาการง่วงนอน และซึม สำหรับพวกที่ติดมาก ๆ จะเกิดอาการสะดุ้งเห็นภาพหลอนหวาดกลัวต่อความตายโดยปราศจากเหตุผล การสังเกตผู้สูบบุหรี่กัญชานั้นสังเกตได้จากกลิ่น

อาการของผู้เสพยามาก ๆ และบ่อยครั้งจะมีอาการดังนี้คือ เกิดความรู้สึกสะดุ้ง เห็นภาพหลอน หวาดกลัวต่อความตายโดยปราศจากเหตุผล มีอาการโรคจิตแบบเกิดอุปาทาน ถ้าใช้มากขึ้นไปอาจเกิดจิตผิดปกติอย่างร้ายแรงได้

กัญชานั้นไม่ทำให้ติดยาทางร่างกายเหมือนยาเสพติดชนิดอื่น ๆ การเลิกสูบไม่ทำให้แพ้ดังเช่นยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่เลิกไม่ได้นั้นเป็นเพราะติดทางจิตใจ โดยเฉพาะพวกที่เสพยาบ่อย ๆ

5. การสังเกตอาการของผู้เสพยากระท่อม

ลักษณะของผู้เสพยากระท่อมจะมีความรู้สึกว่ประสาทมึนชา ใจคอหนักแน่น อารมณ์รื่นเริง แจ่มใส หายปวดเมื่อย ทำงานไม่เหน็ดเหนื่อยไม่อยากเลิกงาน ไม่อ่อนเพลีย ไม่ง่วงนอน ทนแดด แม้จะร้อนเพียงใดก็ไม่รู้สึก แต่กลัวฝนเพียงแต่เห็นเมฆตั้งเค้าก็รู้สึกหนาวสั่นแต่ไม่กลัวน้ำ คืออาบน้ำได้ตามปกติ

อาการของผู้ที่เสพยากระท่อมจนติด ที่ผิวหนังจะดำเกรียมคล้ายถูกแดดจัด แม้อยู่ที่ร่ม อูจจาระมีสีเขียวเป็นเม็ดคล้ายมูลแพะ ท้องผูกเป็นประจำ เสพกระท่อมครั้งหนึ่งจะออกฤทธิ์นาน 3 - 4 ชั่วโมง พยายามดฤทธิ์ก็ต้องเสพยาอีกคล้ายการสูบฝิ่น คนที่ไม่เคยเสพยามาก่อนและเสพยาตามขนาด ที่นิยมจะเกิดอาการมึนงง คอแห้ง คลื่นไส้ อาเจียน เมาจนต้องนอน

อาการเมื่อดเสพยากระท่อม จะมีอาการเกิดขึ้นคล้ายอดฝิ่นแต่ไม่รุนแรงเท่า ใจคอ หงุดหงิด ฉุนเฉียว อารมณ์เศร้าซึมและงง ร่างกายอ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อใหญ่

โดยเฉพาะชาและเอว ไม่อยากทำงานอะไร เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ

6. การสังเกตอาการผู้เสแอมเฟตามีน

อาการของผู้เสแอมเฟตามีน มักโผงผาง เกะกะระราน บุคจาเร็วหัวเวาะคิกคัก ไม่อยากรับประทานอาหาร ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ปากแห้ง ลมหายใจเหม็น ตัวโคลงเคลง จุดตาดำ เบิกกว้าง เหงื่อออกจัด ชอบเลียริมฝีปาก ชอบกู่หรือเกาจุมูก สูบบุหรี่จัด

7. การสังเกตอาการผู้เสแอมบาร์บิทูเรท

อาการของผู้ที่เสแอมบาร์บิทูเรท จะมีอาการร่วงเหงาหาวนอน มีนิมิต บุคจาลากเสียง เหมือนคนเมาสุรา ฉือยซ่า เสร้าสร้อย ชอบทะเลาะ ด่าทอ กล่าวคำพรูสวาท โซซัดโซเซ บางครั้งอาเจียน สำหรับพวกที่อยู่ได้อัทธิพลของยาชนิดนี้จะทำงานได้อย่างรวดเร็ว นอกจากจะสังเกตอาการเหมือนเมาสุราแล้ว จะสังเกตได้จากการกระทำที่ผู้ใช้ยาบาร์บิทูเรท กระทำต่อสิ่งที ผิดศีลธรรมอย่างไม่มียั้งอาย

8. การสังเกตอาการผู้ใช้ยาประเภทหลอนประสาท

อาการของผู้ใช้ยาประเภทหลอนประสาทที่สังเกตได้ก็คือ ประสาทหลอนอย่างหนัก อยากฆ่าตัวตาย ทำสิ่งแปลก ๆ โดยไม่คาดฝัน และเห็นสิ่งของผิดธรรมดาเปลี่ยนไปจากความเป็นจริง ทั้งรูป รส กลิ่น และเสียง อย่างเช่น ฝรั่งที่ใช้แอลเอสดี แล้วเอามัด โคนัดด้วยวะและ ทำร้ายตัวเองเป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสแอมติให้โทษ

สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสแอมติให้โทษนั้น กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ (บุญสม มาร์ติน และ สίαอาง พ่วงบุตร. 2528 : 90 - 93) ได้รวบรวมสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ เป็นเด็กเกเรและติดสิ่งเสแอมติในที่สุด ซึ่งรวบรวมไว้ 6 ประการคือ

1. เกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง

1.1 การแตกแยกหรือหย่าร้างในครอบครัว

1.2 การไม่เอาใจใส่และทอดทิ้งเด็กหรือนอแม่ผู้ปกครอง ไม่มีเวลาสำหรับดูแลเด็ก

1.3 ลุ่มหลงในอบายมุขต่าง ๆ เช่น การพนัน

- 1.4 การไม่กวดขันอบรมและลงโทษในทางที่เหมาะสม
- 1.5 การขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียน
- 1.6 ผู้ปกครองขาดความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเด็ก และบางครั้งอบคิ้ว
ส่งเสริมในสิ่งที่ผิดเพี้ยน เป็นการสนับสนุนให้เด็กประพฤติไม่สมควร
- 1.7 ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว และปัญหาเรื่องลูกมาก
- 1.8 นิสัยใจคอและความประพฤติของพ่อแม่ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก
- 1.9 ความไม่พอใจที่มาจากนอกครอบครัว เช่น พ่อแม่ถูกรังแก
- 1.10 ความไม่สามัคคีในครอบครัว
- 1.11 ขาดการส่งเสริมให้เด็กได้ทำงานตามวัย
- 1.12 ไม่ส่งเสริมให้บุตรได้เรียนหนังสือ
2. เกี่ยวกับโรงเรียนและการศึกษา
  - 2.1 โรงเรียนและครูไม่เพียงพอแก่นักเรียน
  - 2.2 การเรียนสองผลัด
  - 2.3 การอบรมทางศีลธรรมไม่เพียงพอ
  - 2.4 ขาดการส่งเสริมในด้านกีฬาและทัศนคติเกี่ยวกับการกีฬา
  - 2.5 ขาดความควบคุม กวดขัน ทางระเบียบวินัย เช่น เรื่องเครื่องแบบ
  - 2.6 ครูมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านปกครอง
  - 2.7 ควรยกฐานะครูให้สูงขึ้น ครูจะได้มีกำลังใจทำงานเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงถึง
รายได้นิเศษ
  - 2.8 สถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่เหมาะสม
  - 2.9 โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครอง
  - 2.10 การแนะนำให้เหมาะสมกับสติปัญญาและฐานะของเด็กยังทำได้น้อยไป
  - 2.11 โรงเรียนภาควิชาทั่ว ๆ ไปขาดการกวดขันเรื่องวินัย
  - 2.12 ครูบางคนยังอุทิศตนเพื่อการศึกษาและความก้าวหน้าของนักเรียนน้อยไป
  - 2.13 เด็กต่างจังหวัดส่วนมากมาเข้าบ้านรวมกันอยู่ ไม่มีผู้ใหญ่ควบคุมทำให้หนีเรียน

เด็กหญิงบางคนถึงกับเสียชีวิต

2.14 ทางโรงเรียนขาดการเอาใจใส่เป็นพิเศษกับนักเรียนที่ฝึกตามหมอก

3. เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

3.1 บ้านพักหรือโรงเรียน มีตัวอย่างเลวให้เห็นเป็นประจำทุกวัน เช่น

ช่องโศกเถื่อน สถานการพเนิน

3.2 หนังสือเอกสารซึ่งเป็นสิ่งช่วยและเสื่อมเสียศีลธรรม หาซื้อได้ง่าย

3.3 การฟังจากวิทยุ การเห็นจากโทรทัศน์และภาพยนตร์ ในหลายกรณีเป็นตัวอย่าง

เลวทำให้เด็กประพฤติตาม

3.4 อาชญากร อันธพาล หรือลูกพี่ลูกน้อง เป็นผู้ชักนำ

3.5 ตกเป็นเหยื่อของบุคคลที่มีอาชีพในการล่อลวงและค้าเด็กหญิง

3.6 เพื่อนฝูงเลวแนะนำไปในทางชั่ว

3.7 ปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้จำเป็นต้องยึดเอาอาชีพที่เลว

3.8 ผู้ใหญ่ชอบเล่นการพนัน เป็นสิ่งจูงใจให้เด็กเป็นนักพนันไปด้วย

4. เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม

4.1 การหลงเชื่อของคลังและลัทธิบางอย่าง

4.2 การใช้ถ้อยคำ ภาษา และเพลง ซึ่งช่วยไปในทางไม่ดี

4.3 การรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมา โดยมีได้คำนึงถึงความเหมาะสม

4.4 การส่งเสริมเสรีภาพจนเกินควร

4.5 การเลียนแบบจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการแสดงออกในด้านความสัมพันธ์

ทางเพศ

4.6 การแพร่ข่าวที่เกินความจริง หรือข่าวที่ไม่ควรแพร่ ทำให้เด็กนึกว่าเป็นสิ่งโก้

ในการมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของสังคม

4.7 การเปลี่ยนแปลงของสังคมในเมืองหลวง และตัวอย่างที่ไม่ดีงามต่าง ๆ

5. เกี่ยวกับปัญหาจากร่างกายและจิตใจของเด็ก

5.1 ความผิดปกติทางร่างกาย โรคภัยไข้เจ็บประจำตัว

- 5.2 เชื้อไวรัสและความสามารถประจำตัว
- 5.3 อารมณ์และบุคลิกภาพที่แตกต่างจากคนอื่น
- 5.4 ความผิดปกติทางจิต
- 5.5 การเปลี่ยนแปลงทางจิตเนื่องจากผลของภัยธรรมชาติที่รุนแรงหรือสงคราม
6. เกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจ

6.1 พ่อแม่ ผู้ปกครองยากจนมาก

6.2 พ่อแม่ผู้ปกครองมีฐานะร่ำรวยหรือปานกลาง แต่ตามใจเด็กมากเกินไปหรือ
ตระหนี่มากเกินไป

6.3 เด็กและเยาวชนที่มีถิ่นที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหรือที่ ๆ
การเงินหมุนเวียนหาจ่ายใช้คล่อง ทำให้สุรุ่ยสุร่าย หรือในสิ่งแวดล้อมที่เป็นชุมชนหนาแน่น เป็นแหล่ง
เสื่อมโทรม หรือแหล่งอบายมุข หรือในบรรยากาศของครอบครัวที่เลว ได้พบเห็นตัวอย่างที่ไม่ดี
เป็นประจำ ยิ่งเห็นได้ชัดว่าทำเลวแต่ได้ผลดีมีความร่ำรวยจึงเป็นแบบฉบับที่ยั่วใจมากขึ้น

จากการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ พอสรุปได้ว่าเกิดจากสาเหตุ
6 ประการคือ สาเหตุเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง เกี่ยวกับโรงเรียนและสถานศึกษา เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม เกี่ยวกับปัญหาจากร่างกายและจิตใจ
ของเด็ก และเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจ

โทษและอันตรายของสิ่งเสพติด

เนื่องด้วยยาเสพติดทุกประเภทมีฤทธิ์เป็นอันตรายต่อร่างกายในระบบประสาทสมองซึ่ง
เปรียบเสมือนเป็นศูนย์บัญชาการของร่างกาย และชีวิตมนุษย์ การเสพสิ่งเสพติดเหล่านั้นไม่มี
คุณประโยชน์แก่ร่างกายเลย แต่กลับจะมีโทษและอันตรายต่าง ๆ ขึ้นได้ จนอาจทำให้เสียชีวิตได้
หรือก่อให้เกิดโทษและอันตรายต่อครอบครัว เพื่อนบ้านและสังคมในด้านต่าง ๆ ต่อไปอีกมากมาย
(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. ม.ป.ป. : 21)

บุญสม มาร์ติน และ สำอาง พ่วงบุตร (2528 : 93 - 94) ได้กล่าวถึงโทษของ
สิ่งเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ก่อความเสียหายแก่ตัวเองและสังคมหลายประการ คือ

1. โภษทางร่างกาย

1.1 สิ่งเสียดัดให้โทษทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเสื่อมโทรม เช่น ทำให้สมองและประสาทเสื่อมโทรมลง กระทบอาหารและลำไส้เกิดการเกิดอาการท้องผูกอย่างรุนแรง ร่างกายมีกำลังความต้านทานของโรคต่ำ ทำให้ติดโรคอื่น ๆ ได้ง่าย เช่น วัณโรค กามโรค และโรคลำไส้

1.2 เมื่อสมองและประสาทเสื่อมเป็นผลให้การควบคุมทางกล้ามเนื้อ และประสาทบกพร่องซึ่งอาจทำให้ประสบอุบัติเหตุได้โดยง่าย เช่น หกล้ม และถูกรถชน

1.3 เมื่อไม่ได้เสียดัดสิ่งเสียดัดจะทำให้เกิดอาการต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอดยา เช่น มีอาการนอนไม่หลับ น้ำตาไหล มีเหงื่อออก ; เป็นตะคิวตามขา หลัง และท้องลงแดง น้ำหนักตัวจะลด และในที่สุดทำให้มีอาการเหมือนคนวิกลจริตและถึงแก่ความตายได้

2. โภษทางใจ

เนื่องจากสิ่งเสียดัดทำลายสมองและระบบประสาท ฉะนั้นผู้ติดสิ่งเสียดัดจึงมีความประพฤติและอารมณ์ผิดปกติ เช่น ขาดความสนใจในตัวเอง มีการละเลยไม่สนใจในกิจวัตรประจำวัน มีความประพฤติเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดเรียน ไม่สนใจการศึกษา

3. โภษต่อครอบครัว

ในกรณีที่ผู้ เป็นหัวหน้าครอบครัวติดสิ่งเสียดัดแล้ว ทำให้หมดความรู้สึกในเรื่องความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว ซ่อมก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ภรรยาและบุตร ไม่ได้ได้รับความอบอุ่น เช่น ครอบครัวอื่น ๆ

4. โภษทางสังคมและเศรษฐกิจ

สังคมมักรังเกียจผู้ติดสิ่งเสียดัด และเมื่อผู้ติดสิ่งเสียดัดไม่สามารถจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ได้ตามปกติวิธี อาจทำให้หันหน้าเข้าไปประกอบอาชีพกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งเสียดัด ส่วนโทษทางเศรษฐกิจนั้นทำให้เกิดการสูญเสียแรงงาน

5. โภษทางการปกครอง

รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการปราบปราม และจัดสถานที่บำบัดรักษา อันเป็นการเพิ่มภาระการเสียภาษีอากรของประชาชนอีกทางหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษจะถูกพิษภัยของยาเสพติดเข้าครอบงำ จนก่อให้เกิดโทษร้ายแรงต่าง ๆ นับตั้งแต่ร่างกายและชีวิตของตนเอง ทรัพย์สินทั่วไป นั่นคือสิ่งเสพติดมีโทษต่อตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ มีโทษต่อครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง สูญเสียความมั่นคงของประเทศในด้านต่าง ๆ จนหมดสิ้น ดังนั้นหากนัก เรียน ได้รู้ถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสพติดดังกล่าวมาแล้ว ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นัก เรียน รู้จักป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษได้

การป้องกันสิ่งเสพติดให้โทษ

การป้องกันหมายถึง การให้การศึกษาและข้อมูลที่ถูกต้องแก่เยาวชนและประชาชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งการป้องกันนั้น ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันอะไรก็ตาม ผู้รับผิดชอบจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของสิ่งที่เราจะป้องกัน และธรรมชาติของสิ่งที่เราจะต้องปกป้องนั้นด้วย งานป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด ผู้ที่ทำหน้าที่จึงเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของปัญหาสิ่งเสพติดในทุกแง่มุมอย่างลึกซึ้ง และยังคงต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์และกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องป้องกันด้วย งานป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดในสถานศึกษานั้น เป้าหมายอยู่ที่นัก เรียน ดังนั้นนัก เรียน ก็คือสิ่งที่เราต้องการปกป้องความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ และจิตวิทยาการเรียนรู้และความจัดเจนในการสอน ประสบการณ์ในการใช้วัตกรรมการศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ (เรื่องชัย บุญศักดิ์. 2527 : 37)

ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษ ในสถานศึกษานั้น มีผู้ให้แนวคิดต่าง ๆ กันดังนี้

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 38 ; อ้างอิงมาจาก กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 5 - 9) ได้เสนอแนวคิดในการป้องกันยาเสพติดโดยเน้นในกลุ่มเยาวชนว่า

1. ควรจะได้มีการฝึกอบรมเยาวชนตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิตให้ถูกต้องเหมาะสม โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัว และสถาบันทางการศึกษาเพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดี เพื่อมิให้เบี่ยงเบนไปจากสังคม
2. ควรจะใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา

3. ควรสร้างความสำเร็จในชีวิตให้กับเด็ก
4. สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจของเด็กให้เข้มแข็ง เพื่อไม่ให้ถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย
5. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันยาเสพติด เพื่อหาแนวทางในการป้องกันที่ถูกต้อง
6. ป้องกันสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 28 - 29 ; อ้างอิงมาจาก เฮเลนโนวิส ม.ป.ป.)

ได้ให้แนวความคิดบรรทัดฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดให้โทษไว้ 4 วิธีคือ

วิธีแรก การป้องกันโดยการใช้อยุทธศาสตร์และศีลธรรม ซึ่งต้องอาศัยการลงโทษและการชู้ว่าจะลงโทษผู้ใช้ และผู้มีไว้ครอบครองเป็นประการสำคัญ วิธีนี้ถือว่าการลงโทษและการชู้จะลงโทษจะช่วยให้คนกลัวไม่กล้าทำ การออกกฎหมาย ตราบทลงโทษ และบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นมาตรการสำคัญสำหรับการป้องกันตามวิธีนี้

วิธีที่สอง การป้องกันที่อาศัยหลักทางการแพทย์และอนามัย เพื่อสกัดกั้นมิให้ผู้ติดสิ่งเสพติดทำการแพร่ระบาด ไปถึงผู้อื่นได้ มีการค้นหาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษให้พบ แล้วจัดการให้การบำบัดรักษา การให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและโทษของสิ่งเสพติดเป็นเกณฑ์สำคัญ การให้การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาในทางที่ผิด ถือหลักว่าทุกคนปรารถนาที่จะมีสุขภาพสมบูรณ์แล้วโรคภัยไข้เจ็บ

วิธีที่สาม การป้องกันที่อาศัยหลักทางจิตวิทยาสังคม เน้นในข้อที่ว่า การใช้ยาและการไม่ใช้สิ่งเสพติดนั้นเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน ไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม วิธีนี้ถือว่าข้อมูลที่ให้อย่างเลือนลางและฝ่ายผู้รับรับไว้เฉย ๆ จะมีโอกาสก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อยเต็มที่ แม้ว่าจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมดั้งเดิมได้บ้างก็ตาม และถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลที่คัดเลือกอย่างดี หากไม่มีการนำข้อมูลไปใช้และข้อมูลนั้นไม่สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิตส่วนตน ก็จะไม่ส่งผลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเลย อีกประการหนึ่งการตัดสินใจใช้ยาหรือไม่ใช้ยา ข้อมูลความรู้จะต้องเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาเรื่องค่านิยม การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การป้องกันตามแนวคิดนี้ให้ความสนใจกับความต้องการทางสังคมและส่วนตัว ซึ่งเป็นสิ่งทดแทน ไม่ไปติดสิ่งเสพติด และให้ความสนใจปัญหาพื้นฐานที่อาจเป็นตัวการทำให้มีการใช้

สิ่งเสียด

วิธีที่สี่ การป้องกันที่อาศัยหลักทางสังคมวัฒนธรรม วิธีนี้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาก แทนที่จะแนะนำให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาวะของสังคม วิธีนี้กลับเห็นว่า บางสิ่งบางอย่างของสังคมควรจะได้รับ การปรับปรุงให้เหมาะสมกับบุคคลและความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 41) ได้กล่าวถึงงานป้องกันทั่ว ๆ ไปในสถานศึกษาต่าง ๆ นั้น อาจทำได้หลายกรณีเป็นต้นว่า

1. การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของสิ่งเสียด และการป้องกันตนเองให้พ้นจากพิษภัยสิ่งเสียด ซึ่งสถานศึกษาต่าง ๆ กระทำโดยอาศัยกิจกรรมในกระบวนการการเรียนการสอนตามปกติด้วยการบรรยาย อภิปราย อบรม จัดนิทรรศการ ฯลฯ

2. การกำจัดโอกาสมีว่สมุ โดยการสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด มิให้เข้าเรียนมีโอกาสอยู่ในที่ลับลับตามลำพัง

3. การปรับปรุงการเรียนการสอนให้สนุกสนานเพลิดเพลิน มีชีวิตชีวาปราศจากความเครียด ความขัดแย้งทางอารมณ์ จะเป็นเครื่องช่วยให้มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถประพฤติตนเยี่ยงเด็กทั่วไป

4. การปรับปรุงบรรยากาศในโรงเรียนโดยเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียน สร้างความรู้สึกว่าครูเป็นบุคคลที่จะฟังหาอาศัยได้ เด็กมีความรู้สึกไว้วางใจเป็นกันเอง

สำหรับการดำเนินงานป้องกันปัญหาสิ่งเสียดให้โทษในสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 43) ได้มีการกำหนดแผนภูมิการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสิ่งเสียดให้โทษในสถานศึกษา ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งเสียดิตให้โทษในสถานศึกษา

นอกจากนี้ บุญสม มาร์ติน และ สำอาง พ่วงบุตร (2528 : 95 - 96) ได้ให้แนวคิดในการป้องกันเยาวชนติดสิ่งเสพติด โดยกล่าวว่า การติดสิ่งเสพคตินั้นเป็นผลมาจากสังคมซึ่งจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ สถาบันในทางสังคมที่มีส่วนในการต่อต้านยาเสพคตินี้สำคัญน่าจะ ได้แก่

สถาบันในครอบครัว ซึ่งเป็นสภาพในสังคมที่สำคัญยิ่ง ความอบอุ่นในครอบครัวที่มีระเบียบวินัยจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่อย่างปกติสุข บิดามารดาจึงนับว่ามีส่วนสำคัญมาก

สถาบันในทางการศึกษา ซึ่งควรจะต้องสอดส่องดูแล และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกขณะ เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียน

สถาบันในทางศาสนา ศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวสมาชิกในสังคม ศรัทธาและความเชื่อในศาสนาใด ๆ ก็ตาม จะมีผู้อยู่ปฏิบัติให้วิถีชีวิตสงบสุข ศาสนานับว่ามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก

นอกจากสามสถาบันซึ่งจำเป็นต้องช่วยกันต่อต้านสิ่งเสพคตินี้ให้โทษแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดใน การป้องกัน เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษก็คือตัวนักเรียนเอง ซึ่งนักเรียนจะมีวิธีป้องกันการติดสิ่งเสพติดได้ดังนี้คือ

1. นักเรียนควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูและผู้ปกครอง
2. เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาครูหรือผู้ปกครอง ไม่เก็บปัญหาเอาไว้ และไม่ควรถือว่าการเสพสิ่งเสพติดจะช่วยทำให้ลืมปัญหาเหล่านั้นได้
3. อย่ามั่วสุมกับเด็กที่ติดสิ่งเสพติด
4. อย่าชักชวนเพื่อนฝูงทดลองสิ่งเสพติด
5. อย่าคิดว่าการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ หรือการเสพสิ่งเสพติดเป็นเรื่องโก้เก๋
6. ควรทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสและปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน
7. อย่าใช้ยาทุกชนิด โดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร
8. ควรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ละเว้นความชั่ว
9. หากรู้สึกตัวเองว่าถูกหลอกให้เสพสิ่งเสพติด ต้องรีบปรึกษาแพทย์ทันทีและเมื่อพบผู้ใดติดหรือสงสัยว่าติดสิ่งเสพติด จงช่วยแนะนำให้ไปรับการรักษาโดยเร็ว

จากการศึกษาถึงการป้องกันสิ่งเสพติดให้โทษ สรุปได้ว่า การป้องกันหมายถึง การให้

การศึกษาและข้อมูลที่ถูกต้องแก่เขาวชนและประชาชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สิ่งเสพติดให้โทษ เช่น สาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ โทษและพิษภัยของสิ่งเสพติดให้โทษ โดยมีสถาบันในทางสังคมที่สำคัญได้แก่ สถาบันในครอบครัว สถาบันในทางการศึกษา และ สถาบันในทางศาสนา ซึ่งมีส่วนในการต่อต้านยาเสพติด

การวิจัยเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ

การวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1972 บราวน์ (Brown. 1972 : 1015) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าหา ลักษณะความสามารถเกี่ยวกับการรับรู้ความเข้าใจ และความจำของนิสิตที่ติดยาเสพติดให้โทษกับนิสิต ที่ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัย จำนวน 88 คน ผลการวิจัย พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยที่ติดยาเสพติดให้โทษและไม่ติดยาเสพติดให้โทษ มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ในลักษณะการเรียนรู้ ความเข้าใจ และความจำ กล่าวคือนิสิตที่ติดยาเสพติด ให้โทษมีความสามารถในการรับรู้ ความเข้าใจและความจำด้อยกว่านิสิตที่ไม่ติดยาเสพติด ให้โทษ

ต่อมาในปี ค.ศ. 1974 สเปนเฟวค (Spevack. 1974 : 6748 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับ บุคลิกภาพ ทักษะคิดและพฤติกรรมของนักเรียนที่ติดและไม่ติดยาเสพติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใช้เวลาในการวิจัย 3 ปี ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ติดและไม่ติด ยาเสพติดนี้มีบุคลิกภาพ ทักษะคิดและพฤติกรรมแตกต่างกัน นักเรียนที่ติดยาเสพติดจะมีลักษณะของ ความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่าและจะมีแนวโน้มของการใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียน ที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีบิดามารดาสูบบุหรี่หรือดื่มสุรา

ครั้นในปี ค.ศ. 1978 ไลน์สไตน์ (Feinstein. 1978 : 5935 - A) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ จำนวน 825 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การใช้ยาเสพติดของนักศึกษา มีความ สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้ยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใด

ใช้ยาเสพติดได้แล้ว นักศึกษาคนนั้นก็เริ่มแนวโน้มที่จะใช้ยาชนิดนั้นตามไปด้วย

สำหรับในปี ค.ศ. 1978 สโตคีย์ (Stokely. 1978 : 6026 - 6027 A) ได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในรัฐแคลิฟอร์เนีย ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลการป้องกันยาเสพติด โดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ เพื่อประเมินจากผลที่ได้รับและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่บรรลุความสำเร็จสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียน และผลงานของครูแนะแนวประจำโรงเรียน ส่วนวัตถุประสงค์ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาได้แก่ การประสานสัมพันธ์ของชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนและการจัดสรรเงินงบประมาณ

จากผลการวิจัยในต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่และมีแนวโน้มในการใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ยิ่งถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาคนนั้นก็เริ่มแนวโน้มในการใช้ยาเสพติดชนิดนั้นตามไปด้วย อีกทั้งผู้ที่ติดยาเสพติดมีความสามารถในการรับรู้ ความเข้าใจ และความจำ ค่อนข้างกว่าผู้ที่ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ และการป้องกันปัญหายาเสพติดต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและครูแนะแนว ในโรงเรียน

การวิจัยในประเทศไทย

ผเน แสงสิงแก้ว (2518 : 150) ได้ทำการสำรวจนักเรียนไทยติดยา โดยทำการสำรวจนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 - มัธยมศึกษาปีที่ 5 และในระดับวิทยาลัยเทคนิคชั้นปีที่ 1 - 4 พบว่ามีการใช้ยาในหมู่นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นต้นไป และจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในอัตราปกติไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำหรับนักเรียนในระดับวิทยาลัย การใช้ยาเพิ่มขึ้นในอัตราสูงตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ไปจนถึงชั้นปีที่ 4 ในกลุ่มที่มีการใช้ยาแอมเฟตามีน บาร์บิทูเรต และยาหลอนประสาทมากกว่ากลุ่มชั้นมัธยมศึกษา การใช้กัญชา เริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพิ่มขึ้นเมื่อระดับชั้นสูงขึ้น การใช้ยาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักเรียนชายใช้มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนใหญ่ไม่ได้พักอยู่กับผู้ปกครอง และส่วนใหญ่ได้ยามาจากเพื่อน ๆ

ต่อมาในปี 2520 วันเพ็ญ เริ่มรักษ์ (2520 : 62 - 64) ได้วิจัยเรื่องสาเหตุการติดยาเสพติดเฮโรอีนของวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 15 - 29 ปีที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยภูมิ และโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 58 คน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุ

การติดเหโรอินของวัยรุ่นของโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง มีสาเหตุมาจากอยากทดลองมากที่สุด และสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ เพื่อนชักชวน กลุ้มใจเรื่องทางบ้าน และเพื่อความสนุก

นอกจากนี้ จากการรายงานการเก็บข้อมูลขั้นพื้นฐานของนักเรียนและนักศึกษาที่ต้องคดีสารเสพติดของกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา แสดงว่า

พ.ศ. 2518 นักเรียนและนักศึกษาที่ต้องคดีสารเสพติด 129 คน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1 - 3) 77 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7

พ.ศ. 2519 นักเรียนและนักศึกษาที่ต้องคดีสารเสพติด 146 คน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5

พ.ศ. 2520 มีนักเรียนและนักศึกษาต้องคดีสารเสพติด 74 คน กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 35 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

จากสถิติที่เกี่ยวกับสารเสพติดต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ปัญหาการติดสารเสพติดในปัจจุบันเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาของเด็กวัยรุ่นที่นักจิตวิทยาทั้งหลาย ได้ศึกษาวิจัยไว้ว่าวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เด็กที่มีพื้นฐานไม่ดีตั้งแต่วัยเด็กก็สามารถประพฤติชั่วไปเลยในช่วงนี้หรือเด็กที่ขาดการเอาใจใส่ในช่วงนี้ก็อาจหันเหไปผิดทางบ้าง เนื่องจากขาดผู้คอยให้คำปรึกษาอยู่ใกล้ ๆ (กรมพลศึกษา. 2521 : 7 - 25)

ส่วนการแก้ปัญหาสารเสพติดกับเด็กวัยรุ่น ผู้มีบทบาทมากได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู โดยเฉพาะครูควรให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับสารเสพติดที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับวัยของเด็ก (จรัส สุวรรณเวลา จิตร สิทธิอมร และ วิชัย โปษยะจินดา. 2521 : 16) และครูควรร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดแก่นักเรียน การให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องนี้มีหลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงคือ การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น เอกสาร วารสาร สไลด์ เทป ภาพยนตร์ ฯลฯ เป็นตัวกลางในการให้ความรู้ดังกล่าวแก่นักเรียน เพราะสื่อการสอนต่าง ๆ สามารถสนองการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งห้าได้เป็นอย่างดีคือ ประสาททางตาจะรับรู้ได้มากที่สุดและความรู้จะคงอยู่ได้นานที่สุดถึงร้อยละ 75 รองลงมาได้แก่ ทางหู ร้อยละ 13 ทางกายสัมผัส ร้อยละ 6 ทางจมูก ร้อยละ 3 และทางลิ้น ร้อยละ 3 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ,

สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุธา สินสกุล. 2521 : 124 - 125)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 110 - 123) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6,988 คน ผลการศึกษพบว่า

1. สาเหตุของการทดลองสารเสพติดครั้งแรกเป็นเพราะอยากทดลอง ร้อยละ 38 เพื่อความสนุกสนาน ร้อยละ 14 เพราะเพื่อนชวน ร้อยละ 14 เพราะมีเรื่องไม่สบายใจ ร้อยละ 12 และน้อยที่สุดคือเพราะถูกหลอก ร้อยละ 1
2. ในด้านสารเสพติดที่ทดลองใช้ครั้งแรกมากที่สุดคือ บุหรี่ร้อยละ 28 สุราร้อยละ 22 ัญชาร้อยละ 21 ส่วนสารที่นักศึกษาคลองน้อยที่สุดคือ น้ำมันระเหยร้อยละ 1
3. ความสามารถหาสารเสพติดในสังคม สารเสพติดที่แพร่ขยายและหาได้มากเป็นอันดับหนึ่งคือ ยากระตุ้น (ยาม้า ยาขยัน ยาแก้่วง) ร้อยละ 5 ัญชาร้อยละ 50 เหล้าแห้งร้อยละ 34 สารที่หาได้ยากที่สุดคือฝิ่นร้อยละ 15 และสารเสพติดที่หายากรองลงมาคือ เฮโรอีนร้อยละ 15
4. การใช้สารเสพติดของเพื่อนสนิท สารเสพติดที่เพื่อนสนิทของนักศึกษานำมาให้กันบ่อย ๆ ได้แก่ ยากระตุ้น รองลงมาคือ ัญชาและฝิ่น
5. การรู้จักคุ้นเคยกับคนที่ใช้สารเสพติด พบว่า พบเห็นคนใช้สารเสพติดทั้งระหว่างอยู่ในชั้นเรียน ในสถานศึกษา และคนนอกสถานศึกษา

สำหรับ เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 118) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อนโยบายเสติด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่จากโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 รวมทั้งสิ้น 130 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นด้วยกับวิธีการป้องกันนโยบายเสติดของนักเรียนทั้งในด้านการบริหารงานโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การให้ความรู้เรื่องยาเสติดแก่นักเรียน และมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะเป็นวิธีการป้องกันนโยบายเสติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อย่างดียิ่ง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่าสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เยาวชนติดยาเสติดให้โทษนั้นเนื่องมาจากความอยากหรืออยากเห็น การชักนำของเพื่อน ความสนุก และไม่คิดว่าจะเป็น

สิ่งเสด็จอันตราย ดังนั้น การให้ความรู้เกี่ยวกับขาสเสด็จแก่นักเรียนจึงน่าจะเป็นแนวทางที่ช่วยป้องกันปัญหาขาสเสด็จได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

1. ความหมายของชุดการสอน

แคปเฟอร์และแคปเฟอร์ (Kapfer and Kapfer. 1971 : 3 - 10) ได้ให้ความหมายชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นรูปแบบของการสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียน เพื่อให้บรรลุพฤติกรรมเป้าหมาย การรวบรวมเนื้อหาที่จะนำมาสร้างชุดการสอนนั้น ได้มาจากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเนื้อหานั้นจะต้องถูกต้องชัดเจน ที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียนการสอน

สำหรับ เป็รื่อง กุมุท (2518 : 1) กล่าวถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นชุดของสื่อประสม (Multi - Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียน ประกอบด้วยหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในนั้นจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วย รายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียน

ส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 55) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า ชุดการสอนหมายถึง สื่อการสอนประสมที่จัดอย่างมีระบบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ที่จัดให้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

จากความหมายต่าง ๆ ของชุดการสอนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนหมายถึง สื่อการสอนประสมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

2. แนวคิดในการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สิ้นสกุล (2521 : 103 - 105) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการผลิตชุดการสอน ดังต่อไปนี้

1. การพยายามเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนไปจากเดิมที่ครูเคยยึดเป็นหลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อมาใช้ให้ตรงกับเนื้อหา ประสบการณ์ ในหน่วยการสอน ของวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองหรือเรียนร่วมกับกลุ่ม จากชุดการสอนนี้ผู้สอนจะช่วยเหลือชี้แจงแนวทางให้เมื่อผู้เรียนมีปัญหา
2. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เป็นการใช้สื่อการสอน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้ง กระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ
3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเอง นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ฝึกการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
4. กระบวนการเรียนรู้ นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน
5. การจัดสภาพการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทราบผลการตัดสินใจหรือการทำงานของตนเองว่าผิดหรือถูกได้ทันที มีการเสริมแรงทางบวก อันจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และนักเรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน

3. วิธีการสร้างชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง แต่ชุดการสอนที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้หรือไม่ จำเป็นจะต้องนำเอาวิธีวิเคราะห์ระบบซึ่งเป็นแบบวิทยาศาสตร์ที่สามารถกำหนดขั้นตอนการทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน มีความต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติสามารถตรวจสอบและหาข้อบกพร่องแต่ละตอนได้โดยละเอียด (นวลนง มังตรีสรรค์. 2530 : 11)

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 12 ; อ้างอิงมาจาก สมชัย วุฒิปรีชา. 2516 : 128 - 129) กล่าวว่า วิธีวิเคราะห์ระบบ (System Approach) เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีขั้นตอนดังนี้

1. ช้้นปัญหาที่ต้องการแก้ไขนั้นคืออะไร
2. ช้้นกำหนดเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา โดยสามารถปฏิบัติหรือเห็นการกระทำได้
3. ช้้นการสร้างเครื่องมือ กระทำหลังจากตั้งเป้าหมายแล้วเพื่อใช้วัดได้ทุกระยะ
4. ช้้นการกำหนดทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหา เพื่อใช้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย
5. ช้้นทดลอง เพื่อเลือกเอาวิธีที่ดีที่สุดใช้เป็นหนทางไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
6. ช้้นวัดและประเมินผล โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาประเมินว่าสามารถใช้ปฏิบัติ

งานตามเป้าหมายได้หรือไม่เพียงใด เพื่อปรับปรุงแก้ไข

7. ช้้นปรับปรุง นำข้อบกพร่องที่ได้จากประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้

4. คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 174 - 175) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองมากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที
5. ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีความขัดข้องทางอารมณ์เล็กน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดในการสร้างชุดการสอนนั้น สร้างโดยอาศัยสื่อการสอนประสมที่จัดอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยวัสดุ

อุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ นำเครื่องมือที่สร้างมาประเมินว่าสามารถใช้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายได้หรือไม่เพียงใด เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดในการสร้างชุดการสอนมาใช้ในการสร้างชุดการแนะแนวชั้น ซึ่งประกอบด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ เช่น สไลด์ วีซีโอเทป การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น โดยยึดหลักทฤษฎีวิเคราะห์ระดับคือ สร้างชุดการแนะแนวเสร็จแล้วนำไปทดลองใช้ แล้วนำมาประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

การวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน

การวิจัยในต่างประเทศ

บราวว์เลย์ (Brawley. 1975 : 4280) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสม เรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า โดยให้กลุ่มทดลองใช้ชุดการสอนซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์และชุดการสอน 12 ชุด ใช้เวลาสอน 15 วัน ผลการวิจัยปรากฏว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถของการบอกเวลาระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถในการบอกเวลาสูงกว่ากลุ่มควบคุม

แมคโคเลแมน (McColeman. 1975 : 109) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดการสอนกับกิจกรรมกลุ่มในการสอนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนเป็นห้องละ 3 กลุ่ม รวมทั้งหมด 72 กลุ่ม การแบ่งกลุ่มคำนึงถึงสติปัญญา อายุ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อโรงเรียนโดยทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอน ร่วมกับการอภิปรายเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนดังกล่าวข้างต้นพบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีใช้ชุดการสอนมีความสามารถในการบอกเวลา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ

การวิจัยในประเทศไทย

ญานี ทองพลับ (2525 : 58 - 59) ได้ทดลองสอนความมีวินัยทางสังคมโดยใช้ชุดการสอนในกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ในจังหวัดนันทบุรี ผลปรากฏว่าความมีวินัยทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนด้วยชุดการสอนฝึกวินัยทางสังคมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ชุดการสอนฝึกวินัยทางสังคม สามารถใช้ฝึกวินัยทางสังคมให้แก่ นักเรียนได้ และความมีวินัยทางสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยชุดการสอนฝึกวินัยทางสังคมแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยแผนการสอนของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การทดลองสอนด้วยชุดการสอนฝึกวินัยทางสังคม เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ความมีวินัยทางสังคมเปลี่ยนแปลงได้

ส่วน พรภิญญา สันติพงษ์ (2526 : 74) ได้สร้างชุดการสอนเพื่อช่วยผู้ปกครองเตรียมความพร้อมทางการอ่าน แก่เด็กก่อนวัยเรียนที่ยังไม่พร้อมในการอ่าน โดยสร้างชุดการสอนจำนวน 2 ชุด ทดลองกับผู้ปกครองจำนวน 15 คน และเด็กในปกครอง 15 คน ผลปรากฏว่า ชุดการสอนทั้ง 2 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และชุดการสอนช่วยให้ผู้ปกครองและเด็กมีผลการเรียนรู้ภายหลังจากการเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับ พวงทอง อ่อนจำรัส (2528 : 96) ได้ทดลองสร้างชุดการสอนด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบเพื่อพัฒนาความพร้อมและความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 56 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนเพื่อพัฒนาความพร้อมและความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ไทยที่สร้างขึ้นด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีความพร้อมในด้านการเรียนและมีความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ไทยสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนตามแผนการสอนในคู่มือครูของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยในประเทศดังกล่าวข้างต้นนี้ ผลของการใช้ชุดการสอนพบว่ากลุ่มที่ได้รับ การสอนโดยวิธีใช้ชุดการสอนมีวินัยทางสังคม มีความพร้อมทางการอ่าน ความพร้อมและความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ

การวิจัยเกี่ยวกับชุดการแนะแนว

ปริญา บุญศิลาเลิศ (2520 : 45) ได้ทำการทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพแบบบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนเฉลี่ย ปัญหาในการเลือกอาชีพแต่ละด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ และต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพโดยใช้วิธีบรรยายที่เคยได้รับอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือปัญหาในการเลือกอาชีพมีน้อยกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพและน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีบรรยาย

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525 : 62) ได้ทำการทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพแบบบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีคะแนนปัญหาในการเลือกอาชีพทุกด้าน ต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ คือมีปัญหาในการเลือกอาชีพน้อยกว่า

กฤษณา จันทรวภาค (2527 : 34) ได้ทำการทดลองสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย

นอกจากนี้ ปทุมมาศ หนูเกษม (2529 : 60) ได้ทำการทดลองสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยคู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีคุณภาพทางอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีบรรยาย

จากผลงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผลของการใช้ชุดการแนะแนวทำให้กลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีคุณภาพทางอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยการสอนแบบบรรยาย และมีปัญหาในการเลือกอาชีพน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยการสอนแบบบรรยาย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ เนื่องมาจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ เช่น ถูกเพื่อนชักชวน อยากรลอง ไม่คิดว่าสิ่งเสพติดเป็นสิ่งอันตราย สำหรับวิธีการหนึ่งที่ดีจะช่วย ในการป้องกันเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษนั้น คือการให้การศึกษาโดยการใช้ชุดการแนะแนวแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ

ด้วยเหตุนี้ในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาถึงผลของการใช้ชุดการแนะแนว เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีจัดการกระทำกับข้อมูล

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกัณฑ์รารมย์ อำเภอกัณฑ์รารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2531 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 55 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกัณฑ์รารมย์ อำเภอกัณฑ์รารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2531 จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ
  - 2.1 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด จำนวน 218 คน ตอนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ
  - 2.2 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้
  - 2.3 นำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ แล้วคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ถือว่าเป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

2.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์นัก เรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบตั้งแต่เปอร์เซนต์ 25 ลงมาทุกคน เพื่อถามความสนใจในการเข้ากลุ่ม แล้วสุ่มจากนัก เรียนที่สนใจ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 30 คน

2.5 สุ่มนัก เรียนจำนวน 30 คน ออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆกัน กลุ่มละ 15 คน และสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีจับฉลาก โดยให้แต่ละกลุ่ม เรียนเกี่ยวกับสิ่งเสด็จให้โทษ โดยวิธีการสอนดังต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้ชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปรายผล การแสดงบทบาทสมมติ และมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อแบบประสม เช่น สไลด์ วิดีโอเทป

กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ โดยครูเป็นผู้บรรยาย และมีภาพประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และมีการสรุป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ

1. ชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ มีลำดับชั้นในการสร้างดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 ศึกษาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรของ

กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมแนะนำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.4 ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งเสกติดให้โทษในวิชาสุขศึกษา และในวิชากิจกรรม
แนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.5 ศึกษาบทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสกติดให้โทษ

1.6 ศึกษาวิธีการสร้างชุดการสอน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.7 ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอน เกี่ยวกับการป้องกันยาเสกติด ของสำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสกติด

1.8 ศึกษาชุดการแนะแนวจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.9 กำหนดหัวข้อและกิจกรรมที่ใช้สอน ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง จุดมุ่งหมาย วิธีการ
เวลาที่ใช้ และสื่อการจัดกิจกรรม

1.10 ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนวและด้านสิ่งเสกติดให้โทษ

1.11 สร้างโปรแกรมการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการแนะแนวเรื่อง
สิ่งเสกติดให้โทษ

1.12 สร้างชุดการแนะแนวเรื่องสิ่งเสกติดให้โทษ ซึ่งประกอบด้วย เรื่อง
จุดมุ่งหมาย วิธีการ เวลาที่ใช้ เนื้อหา และการประเมินผลเกี่ยวกับสิ่งเสกติดให้โทษ

1.13 นำชุดการแนะแนวที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งได้แก่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา หาลิตะพันธ์ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ และ
อาจารย์พรพนิต วาณิชการ ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย วิธีการ เนื้อหา
สื่อการจัดกิจกรรม และการประเมินผล

1.14 นำชุดแนะแนวเรื่องสิ่งเสกติดให้โทษที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ
เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไข ภายหลังจากนั้นจึงนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านแนะแนว ทั้งนี้
เพื่อให้ได้ชุดการแนะแนวเรื่องสิ่งเสกติดให้โทษที่มีประสิทธิภาพ

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสกติดให้โทษ เพื่อนำมาสร้าง
โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องสิ่งเสกติดให้โทษ

2.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติซึ่งมีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เช่นเดียวกับชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ แต่ใช้วิธีสอนโดยวิธีแบบปกติ คือ ผู้สอนใช้วิธีบรรยาย ภาพประกอบ ซักถามและสรุป

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสด็จให้โทษ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดีจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพรวัดกุล (2518 : 84 - 243) และหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรวัดกุล (2520 : 1 - 402)

3.3 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบทดสอบจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 128 - 132)

3.4 ศึกษาแบบทดสอบเรื่องผลการเรียนรู้เรื่องการป้องกันยาเสด็จให้โทษของ สมชาย มัชฌิมทัศน์ (2526 : 73 - 83) และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ ของไมตรี บุญเคลือบ (2527 : 63 - 73)

3.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก โดยออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ สิ่งเสด็จให้โทษ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบดังนี้ คือข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบ ผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน

3.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงประจักษ์ (Face Validity)

3.7 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 100 คน ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อตรวจและรวมคะแนนจากการตอบแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว จึงทำการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของ แบบทดสอบเป็นรายข้อโดยใช้หลักการตัดกลุ่ม 27 เปอร์เซนต์เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (โดยเรียง คะแนนจากสูงไปหาต่ำ) หาค่า P_H และ P_L แล้วนำค่านี้ไปเปิดหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจ

จำแนกจากตารางวิเคราะห์ข้อสอบ 27 เปอร์เซนต์ของ จุง เต ฟาน (Chung - Teh - Fan) (Fan, 1952 : 6 - 32) โดยมีค่าความยากง่าย(p) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.8 นำแบบทดสอบที่ทำค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร คูเดอร์ริชาร์ดสัน 21 (Kuder - Richardson, KR.21) ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2528 : 168) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .65

ลักษณะของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสียดใจให้โทษ

แบบทดสอบเรื่อง สิ่งเสียดใจให้โทษ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ แต่ละข้อคำถามมี 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบได้ 0 คะแนน

ตัวอย่าง

คำสั่ง จงเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ที่ตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

(0) ถ้าหากเพื่อนของนักเรียนคิดสิ่งเสียดใจให้โทษ นักเรียนควรจะทำอย่างไร

- ก บอกให้เพื่อนคนอื่น ๆ รู้หมดทุกคน
- ข แนะนำให้ไปรักษาโดยเร็ว
- ค ให้ความสงสารและเห็นใจ
- ง พาดำรวจมาทำการจับกุม

(00) โทษของการกินเหล้าแห้ง (เซโคนาล) คือ

- ก เป็นยากดประสาทที่ทำให้สมองมินชา ซิมเศร่า หงุดหงิด
- ข เป็นสิ่งเสียดใจให้โทษเช่นเดียวกับฝิ่น
- ค ทำให้เสียทรัพย์สินโดยไม่จำเป็น
- ง ถูกทุกข้อ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์, 2522 : 167) มีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R_E	T_{E1}	X	T_{E2}
R_C	T_{C1}	$\sim X$	T_{C2}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการทดลอง

R	หมายถึงการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E	หมายถึงกลุ่มทดลอง
C	หมายถึงกลุ่มควบคุม
T_{E1}, T_{E2}	หมายถึงการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองตามลำดับ
T_{C1}, T_{C2}	หมายถึงการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมตามลำดับ
X	หมายถึงการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว
$\sim X$	หมายถึงการสอนปกติ

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 รวบรวมคะแนนการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ในขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างของทุกคนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2.2 ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที หลังเลิกเรียน เวลาประมาณ 16.00 น. - 16.50 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ กลุ่มทดลองใช้เวลา 14 คาบ ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 ถึงวันที่ 12 มกราคม 2532 และกลุ่มควบคุมใช้เวลา 14 คาบ ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 ถึงวันที่ 13 มกราคม 2532 สำหรับการสอนแต่ละกลุ่มนั้นใช้วิธีสอนต่างกัน ดังนี้

กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้ชุดการแนะแนว เรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี

กลุ่มควบคุม สอนโดยวิธีการสอนแบบปกติ ในวันพุธและวันศุกร์

2.3 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) นักเรียนทั้งสองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งของนักเรียน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษภายหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test ซึ่งคำนวณจากข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Independent measure)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test ซึ่งคำนวณจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Dependent measure)

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษของกลุ่มควบคุมก่อนและ

หลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test ซึ่งคำนวณจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Dependent measure)

วิธีจัดการทำข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทนคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทนคะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวนโดยใช้สูตร (ล้วนสายยศ และ อังคณา สายยศ.

2528 : 63)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทนความแปรปรวน
	$\sum X$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทนผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ให้โทษ โดยใช้สูตร คูเดอร์ริชาร์ดสัน 21 (Kuder - Richardson, KR . 21) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 170)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(n - \bar{X})}{nS^2} \right\}$$

r_{tt} แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทนจำนวนข้อของแบบทดสอบ

$\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ยจากการสอบด้วยแบบทดสอบ

S^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนจากการสอบด้วยแบบทดสอบ

3. หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อสอบ 27 เปอร์เซนต์ และใช้ตารางสำเร็จรูปของ จุง เต ฟาน (Chung - Teh - Fan) (Fan. 1952 : 6 - 32)

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษ ภายหลังจากการทดสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test ซึ่งคำนวณจากข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Independent measure) (ลิวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

$\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

N_1 แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

N_2 แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

df แทนชั้นแห่งความอิสระ

* 5. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร t - test ซึ่งคำนวณจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Dependent measure) (ลิวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 - 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดยมี df = N - 1

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

D แทนความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N แทนจำนวนคู่ของนักเรียน

df แทนขั้นแห่งความอิสระ

$\sum D$ แทนผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D^2$ แทนผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

ยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
- $\sum D$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลอง
- $\sum D^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดลองก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
- t แทน ค่าวิกฤตที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มทดลองที่ได้รับ การสอนโดย ใช้ชุดการแนะแนวกับลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มทดลองที่ได้รับการ สอนโดย ใช้ชุดการแนะแนว กับลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ลุ่มตัวอย่าง	N	X	S ²	t
ลุ่มทดลอง	15	36.06	3.78	8.65*
ลุ่มควบคุม	15	29.26	5.49	

$$t_{.01, 28} = 2.467$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษของลุ่มทดลอง และลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดย ใช้ ชุดการแนะแนว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสียดัดให้โทษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสียดัดให้โทษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนว

กลุ่มทดลอง	N	X	D	D ²	t
ก่อนทดลอง	15	24.00	181	2245	22.40*
หลังทดลอง	15	36.06			

$$t_{.01, 14} = 2.624$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสียดัดให้โทษของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

* 3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมดีให้โทษของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

* ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมดีให้โทษของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

กลุ่มควบคุม	N	X	D	D ²	t
ก่อนทดลอง	15	23.33	89	577	12.29*
หลังทดลอง	15	29.26			

$$t_{.01, 14} = 2.624$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมดีให้โทษของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้ชุดการแนะนำ เรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษโดย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ ก่อนและหลังการสอน
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ก่อนและหลังการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกันทรารมย์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2531 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 55 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกันทรารมย์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2531 จำนวน 30 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมดจำนวน 218 คน ตอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทาง

การเขียนเรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษ นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นำคะแนนของนักเขียนทุกคนมาเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ แล้วคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ถือว่าเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งมีจำนวน 55 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มนี้ เพื่อถามความสมัครใจในการเข้ากลุ่ม และสุ่มนักเรียนจากนักเรียนที่สมัครใจมาจำนวน 30 คน จับฉลากแยกเข้ากลุ่มเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยให้แต่ละกลุ่มเรียนเกี่ยวกับสิ่งเสียดใจให้โทษ ด้วยวิธีการสอนที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มทดลองสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว ซึ่งประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปรายผล การแสดงบทบาทสมมติ และมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อแบบประสม เช่น สไลด์ วีซีโอเทป ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนแบบปกติ โดยครูเป็นผู้บรรยายและมีภาพประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และมีการสรุป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย

2.1 ชุดการแนะแนวเรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษ

2.2 โปรแกรมการสอนแบบปกติ

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสียดใจให้โทษ

3. วิธีดำเนินการศึกษา กลุ่มทดลองผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยสอนโดยใช้การสอนแบบปกติ โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง สอนในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 น.-16.50 น. ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน 2531 ถึงวันที่ 12 มกราคม 2532 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 คาบ

3.2 กลุ่มควบคุม สอนในวันพุธและวันศุกร์ เวลา 16.00 น. - 16.50 น. ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 ถึงวันที่ 13 มกราคม 2531 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 14 คาบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 วัดคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการสอน เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

4.2 หลังจากการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวแก่กลุ่มทดลอง และการสอนแบบปกติ

แก่กลุ่มควบคุมแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษอีกครั้งหนึ่ง และบันทึกคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการสอน (Posttest)

4.3 นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ ก่อนและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิเคราะห์ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบ Dependent
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบ Dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล ได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวและการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะนำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสด็จให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภัทรารมณีย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปรากฏผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปริญญา บุญศิลาเลิศ (2520 : 48) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะนำอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษานพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเลือกอาชีพในแต่ละด้านต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการแนะนำด้านอาชีพโดยใช้วิธีปกติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษณา จันทรวินาศ (2527 : 34) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะนำอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพมีคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพย์มาศย์ นิเมลศักดิ์ (2530 : 52) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะนำอาชีพกับนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ

การที่นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

สิ่งเสด็จให้โทษน้อยกว่ากลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการแนะนำนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า การสอนแบบปกติ ใช้เพียงวิธีการบรรยาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเท่านั้น จึงสร้างความสนใจในการเรียน ของนักเรียนได้น้อยกว่าการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ ส่วนการสอนโดยใช้ชุดแนะนำนั้น เป็นวิธีการสอนที่เป็นระบบมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสมที่ดี และเหมาะสมกว่า

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ปริมาณของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้นในกลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการแนะนำมีมากกว่า กลุ่มที่สอนแบบปกติ ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะนำได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ อภิปราย การแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสมต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย ต่อการเรียน ดังนั้นจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำสูงกว่าการสอนแบบปกติ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอน

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปริญญา บุญศิลาเลิศ (2520 : 45) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะนำอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพมหาราม "เทพอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษานพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพมีคะแนนเฉลี่ย ปัญหาในการเลือกอาชีพแต่ละด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะนำด้วยชุดการแนะนำอาชีพ

จากผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะนำเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะนำนั้น ผู้วิจัยมีวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีการ อภิปราย แสดงความคิดเห็น บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสมต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุโอเพน สไลด์ ภาพประกอบ เอกสาร จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและไม่ เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนี้เนื้อหาที่สอนก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อนักเรียนใน ระดับนี้คือ เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ ซึ่งการที่นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาและได้รับความรู้ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับพิษภัยของสิ่งเสด็จให้โทษช่วยให้นักเรียนทราบถึงวิธีการที่จะป้องกันตนเองให้พ้นจาก

นิภัยของสิ่งเสด็จได้ ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ประสบปัญหาเกี่ยวกับการคิดสิ่งเสด็จที่สุด ดังนั้น จึงควรมีการแนะแนวในเรื่องดังกล่าวนี้ อีกทั้ง เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 118) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหาเสด็จ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นด้วยกับวิธีการป้องกันปัญหาเสด็จของนักเรียน ทั้งในด้านการบริหารงานโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การให้ความรู้เรื่องเสด็จแก่นักเรียนและมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งจะ เป็นวิธีป้องกันปัญหาเสด็จได้อย่างดี

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน

นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพย์มาศย์ นิยมศักดิ์ (2530 : 52) ที่ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการสอน

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษได้สูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการสอนแบบปกติของการศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งเสด็จให้โทษ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามได้ และในการบรรยายครั้งสุดท้ายซึ่งเป็นการสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ โทษและอันตรายของสิ่งเสด็จให้โทษ สาเหตุที่ทำให้คิดสิ่งเสด็จให้โทษ ตลอดจนการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสด็จให้โทษ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรง ดังนั้น การให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยครูใช้การสอนแบบปกติ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูแนะแนวและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษแก่นักเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการป้องกันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ

1.2 ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวควรมีใช้ครูแนะแนว อาจนำชุดการแนะแนวนี้ ไปใช้ในชั่วโมงการสอนกิจกรรมแนะแนวแบบบุคลากรด้านแนะแนว ทั้งนี้เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระในการสอนกิจกรรมแนะแนวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่มีบุคลากรด้านแนะแนวไม่เพียงพอ

1.3 ควรมีการติดตามผล โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับการนำความรู้ความเข้าใจเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ ไปใช้ในการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันตนเองให้พ้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ และตระหนักถึงโทษ ตลอดจนทั้งอันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษในตัวแปรอื่น ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับชั้น ถิ่นที่อยู่อาศัย ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดให้โทษ

გზისგანაღობა

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม. ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ :

กรมการฝึกหัดครู 2520.

_____ . คู่มือศูนย์วิชาชีพป้องกันงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.

กฤษณา จันทรวินาศ. ผลการใช้ชุดการแนะนำอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท ภาศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ.

กรุงเทพฯ : กองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด, ม.ป.ป.

_____ . รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการรักษา

เมษายน - กันยายน 2522 - 2523. กรุงเทพฯ : ฝ่ายทะเบียนกลางกองบำบัดรักษา,
2522.

จรัส สุวรรณเวลา, จิตร สิทธิอมร และ วิชัย ไพบยยะจินดา. ปัญหาการติดยาเสพติด

ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2521.

จำเนียร ช่างโชติ. จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

2519.

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ. การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะนำอาชีพสำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท ภาศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ชวัล แพร้วตกุล. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ. กรุงเทพฯ : ศูนย์กาลาดคนร้าว, 2520.

_____ . เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- _____ . สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สินสกุล. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- เชิดศักดิ์ ไชวาลินธุ์. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2522.
- ญาติ ทองพลับ. การทดลองสอนความมีวินัยทางสังคมด้วยชุดการสอนในกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณิพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ทิพย์มาศย์ นิมลศักดิ์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นวลนง มังตรีสรรค์. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อ
คุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นารี วงศ์ลีโรจน์กุล. สำรวจปัญหาทางครอบครัวของผู้ติดยาเสพติดซึ่งมารับการรักษาที่
โรงพยาบาลอภัยภูรังค์. วิทยานิพนธ์ พช.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521. อัดสำเนา.
- บุศม มารีติน และ สำอาง พ่วงบุตร. สุขศึกษา (พ.203 - พ.204). พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2528.
- ปทุมมาศ ชูเกษม. ผลการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพ
ทางอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- ประสงค์ สุ่นสิริ. ปัญหาเสียดกับคามมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- ปริญดา บุญศิลาเลิศ. การทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพมิตรธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อุดສຳເນາ.
- เป็รื่อง กุญท. ชุดการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อุดສຳເນາ.
- ฝน แสงสิงแก้ว. การวิจัยสำรวจนักเรียนไทยติดยา. ม.ป.ท., 2518.
- พรรณิภา สันติพงษ์. การสร้างชุดการสอนเพื่อช่วยผู้ปกครองเตรียมความพร้อมทางการอ่านแก่เด็กก่อนวัยเรียนที่ยังไม่พร้อมในการอ่าน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อุดສຳເນາ.
- พวงทอง อ่อนจำรัส. การสร้างชุดการสอนด้วยวิธีเคราะห์ระบบ เพื่อพัฒนาความพร้อมและความสามารถในการเขียนพยักชนะไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อุดສຳເນາ.
- ไมตรี บุญเคลือบ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อสิ่งเสียดให้โทษจากการเสียดสารในลักษณะปลอมและลักษณะชู่โดยใช้สไลด์เทป. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อุดສຳເນາ.
- เรื่องชัย บุญศักดิ์. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหาเสียด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อุดສຳເນາ.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

วันเพ็ญ เริ่มรักษ์. สาเหตุการติดยาเสพติดเฮโรอีนของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในสถาน

ศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : แผนกช่างพิมพ์

โรงเรียนสารพัดช่าง, 2524.

_____. แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :

สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.

_____. เอกสารประกอบคำบรรยายแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันการพึ่งพายาตาม

แนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. ยาเสพติดคืออะไร. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์,

2521.

_____. ศ.อ.ส. ข่าวสาร. 3 (9) : 8 ; กันยายน 2522.

สมชาย มีขนิมาทัศน. ผลการเรียนรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดให้โทษ ในวิชาสุขศึกษา

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีเรียนจากสไลด์ที่มีภาพอย่างเดี่ยวและสไลด์

แบบต่าง ๆ. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สารวัตน์นักเรียน, กอง. รายงานการเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนและนักศึกษาที่ต้องคดี

ยาเสพติด ณ ศาลคดีเด็กและเยาวชน ปี 2518 - 2520. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา,

2521.

สุชาติ โสภประชวร. สุขวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

โสภา ชูพิกุลชัย. การศึกษาความรู้สึของผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อศาสนา และวิธีการนำศาสนา

มาแก้ปัญหาเสพติด. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้าน

ยาเสพติด สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2530.

- Brawley, Oletha Danials. "A Study to Evaluate the Effects of Using Multimedia Instructional Modules to Teach Time Telling to Retarded Learners," Dissertation Abstracts. 35 (7) : 4280 - A, January, 1975.
- Brown, Louise Barbara. "A Cognitive Functioning Approach to the Differentiation of College Drug - Users And Non - Users," Dissertation Abstracts. 33 : 1015, September, 1972.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Tables. Educational Testing Service, New Jersey : Princeton, 1952.
- Feinstein, Levy S. "An Investigation of Illicit, Prescription and Over - the - Counter Drug Use in an Undergraduate Student Population," Dissertation Abstracts. 38 (10) : 5935 - A, April, 1978.
- Good, Carter Victor. Dictionary of Education. 3 rd.ed., New York : McGraw - Hill Book Company, 1973.
- Kapfer Philip and Miriam Kapfer, Introduction to Learning Package, "Learning Package in American Education". New Jersey : Educational Technology, 1971.
- McColeman, James Wesley. "Relationship Between the Use of Learning Activity Package, Group Activities and the Preferences of Students toward the Social Studies Course," Dissertation Abstracts. 36 (1) : 109 - A, July, 1975.
- Spevack, Michael G. "Drugs and the Adolescent High School Student : A Three Years Survey Study," Dissertation Abstracts. 14 : 6748 - A, April, 1974.
- Stokely, Barbara L. "An Evaluation of a School Community Team for the Primary Prevention of Drug Abuse," Dissertation Abstracts. 38 : 6026 - 6027 A, April, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษ

และ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

คู่มือการใช้ชุดการแนะนำสำหรับครู

คำชี้แจงทั่วไป

ชุดการแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยนำเนื้อหาเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษมาแบ่งออกเป็นตอน ๆ และจัดหาสื่อการสอนแบบประสมที่เหมาะสม ได้แก่ วีดีโอเทป สไลด์ ภาพประกอบ เอกสาร ทั้งนี้โดยใช้กระบวนการกลุ่มมาประกอบการสอนด้วย สำหรับเนื้อหาของชุดการแนะนำ ได้แก่ ความหมายของสิ่งเสด็จให้โทษ ประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ ลักษณะของสิ่งเสด็จให้โทษ การสังเกตอาการของผู้ติดสิ่งเสด็จให้โทษ โทษและอันตรายของสิ่งเสด็จให้โทษ สาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสด็จให้โทษ แหล่งบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสด็จให้โทษ ตลอดจนการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสด็จให้โทษ ชุดการแนะนำชุดนี้ใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองให้พ้นจากสิ่งเสด็จ และตระหนักถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสด็จให้โทษ
2. เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูในการสอนกิจกรรมแนะนำเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ

วิธีการใช้

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการแนะนำ
2. สำนวจสื่อที่มีอยู่ในแต่ละเรื่อง และเตรียมสื่อให้พร้อมก่อนที่จะนำไปใช้ประกอบการ

การสอน

3. จัดสถานที่ และเตรียมเครื่องฉายสไลด์ เทป วีดีโอเทป จอภาพ ให้พร้อมก่อน

เวลาสอน

4. นำเอกสารในแต่ละเรื่องที่เตรียมไว้ แจกให้นักเรียนตามจำนวนนักเรียน

เครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
สิ่งเสด็จให้โทษ

โปรแกรมการสอนเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษ โดยใช้ชุดการแนะแนว

ชุดการแนะแนวเรื่องสิ่งเสด็จให้โทษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 9 หัวข้อ

ใช้เวลา 14 คาบ คาบละ 50 นาที

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
1	ปฐมนิเทศ	การประชุม นิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์และลักษณะ ของชุดการแนะแนว เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ 2. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพให้ กับสมาชิกในกลุ่ม 3. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระ หว่างสมาชิกและครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำตัวเอง 2. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยว กับวัตถุประสงค์และลักษณะ ของชุดการแนะแนว เรื่องสิ่ง เสด็จให้โทษ 3. ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจ พร้อมทั้งเขียนชื่อนักเรียน แต่ละคนแล้วให้นักเรียน หยิบเอารูปหัวใจที่มีชื่อเพื่อน ไปคนละ 1 แผ่น 4. ให้นักเรียนแต่ละคนหาชื่อเจ้า ของหัวใจแล้วติดให้เจ้าของ พร้อมทั้งสัมภาษณ์รายละเอียด ให้ได้มากที่สุด เพื่อทำความ รู้จักกัน 5. ครูสุ่มรายชื่อนักเรียนมาสัก 2-3 คน เมื่อสุ่มชื่อนักเรียน คนใดให้นักเรียนคนนั้นเล่า 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
1				<p>รายละเอียดของเพื่อนที่ตน ได้ไปสัมภาษณ์มา</p> <p>6. ครูเปิด โอกาสให้นักเรียน ซักถาม</p> <p>7. ครูนัดหมายกับนักเรียนเกี่ยวกับ เวลาและสถานที่ที่จะพบ กันครั้งต่อไป</p>	
2	ความหมาย	<p>1. สิ่งเสด็จ ติดใน เมือง ไทย</p> <p>2. ความ หมาย เกี่ยวกับ สิ่งเสด็จ ติดให้ โทษ</p> <p>3. ประเภท ของสิ่ง เสด็จ</p>	<p>1. นักเรียนบอกปัญหาที่เกิด จากสิ่งเสด็จติดให้โทษได้</p> <p>2. นักเรียนบอกความหมาย ของสิ่งเสด็จติดให้โทษได้</p> <p>3. นักเรียนแบ่งประเภทของ สิ่งเสด็จติดให้โทษได้</p>	<p>1. ครูซักถามประสบการณ์เรื่อง สิ่งเสด็จติดโดยทั่วไปเช่น</p> <p>1.1 นักเรียนเคยได้รับข่าว สารจากสื่อมวลชนใน เรื่องของสิ่งเสด็จ อย่างไรบ้าง</p> <p>1.2 ในชุมชนที่นักเรียน อาศัยอยู่มีสิ่งเสด็จ ชนิดใดแพร่ระบาดบ้าง</p> <p>2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่อระดมสมองเกี่ยวกับ "สิ่งเสด็จติดที่นักเรียน เคยรู้จักมีอะไรบ้าง"</p>	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
2		ให้โทษ		<p>3. ครูฉายวิดีโอเทปเรื่อง "สิ่งเสียดัดในเมืองไทย"</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสียดัดให้โทษ</p> <p>5. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ความหมายเกี่ยวกับสิ่งเสียดัดให้โทษ" และเรื่อง "ประเภทของสิ่งเสียดัด"</p> <p>6. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่มเพื่ออภิปรายและรายงานเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสิ่งเสียดัดให้โทษ</p> <p>7. ครูสรุปความหมายและประเภทของสิ่งเสียดัดให้โทษ</p> <p>8. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสิ่งเสียดัดให้โทษแก่นักเรียนทุกคน</p>	

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
3	ลักษณะ ของ สิ่งเสพ ติด ให้โทษ	1. ผมคือสิ่ง เสพติด 2. ดอกไม้ ภัยสังคม	1. นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของสิ่งเสพติด ให้โทษได้ 2. นักเรียนสามารถบอก โทษและอันตรายที่ เกิดจากสิ่งเสพติดได้	1. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียง เรื่อง "ผมคือสิ่งเสพติด" และเรื่อง "ดอกไม้ภัยสังคม" 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับ ลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษ และอันตรายของสิ่งเสพติดแต่ ละชนิด 3. ครูให้นักเรียนดูภาพประกอบ จากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของ สิ่งเสพติดเพิ่มเติม 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสพ ติดให้โทษและอันตรายของ สิ่งเสพติดแต่ละชนิด 5. แจกเอกสารเรื่องลักษณะ ของสิ่งเสพติดให้โทษแก่นัก เรียนทุกคน	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
4	ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ	1. การสังเกตอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ 2. บัตรคำเรื่องลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ	นักเรียนสามารถบอกลักษณะอาการของบุคคลที่ติดเชื้อเสกติดให้โทษได้	1. ฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับการสังเกตอาการผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ 2. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษเพิ่มเติม 3. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ 4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มเพื่อทำกิจกรรม "บัตรคำเรื่องลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ" 5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษ 6. แจกเอกสารเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสกติดให้โทษแก่นักเรียนทุกคน	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
5	สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ	คำสารภาพของเป๊ยก	นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสพติดให้โทษได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง " คำสารภาพของเป๊ยก " 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายและรายงานตามประเด็นที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 สาเหตุใดที่ทำให้เป๊ยกรู้สึกหงุดหงิดอ่อนเพลีย 2.2 เป๊ยกทำอย่างไรเพื่อหลีกเลี่ยงความหงุดหงิดและอ่อนเพลีย 2.3 สาเหตุใดที่ทำให้เป๊ยกติดสิ่งเสพติด 2.4 เป๊ยกควรทำอย่างไรเพื่อหลีกเลี่ยงจากการติดสิ่งเสพติด 3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
5				4. ครูให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดเพิ่มเติม 5. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน	
6	โทษและอันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ	กรณีตัวอย่าง 3 กรณี	1. นักเรียนสามารถบอกปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ได้ 2. นักเรียนบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสพติดให้โทษได้	1. ครูเตรียมกรณีตัวอย่าง 3 กรณีให้นักเรียน 2. ครูแจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนทุกคน (แจกทีละกรณี) 3. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อปรึกษากันและตอบคำถามข้างท้ายกรณีตัวอย่างแต่ละกรณี 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสพติดให้โทษ 5. ครูแจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
7	โทษและ อันตราย ของสิ่ง เสียดัด ให้โทษ (ต่อ)	1. อันหลง ผิด 2. มือเพชร ฆาต	นักเรียนบอกโทษและ อันตรายของการติด สิ่งเสียดัดให้โทษได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำวิดีโอเทปกรณีตัวอย่าง "อันหลงผิด" มาให้นักเรียน ชม 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย และรายงานตามประเด็นที่ กำหนดให้ 3. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมอง เห็นโทษและอันตรายของ การติดสิ่งเสียดัดให้โทษ 4. ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดง บทบาทสมมติเรื่อง "มือเพชรฆาต" 5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย และรายงานตามประเด็นที่ กำหนดให้ 6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เกี่ยวกับโทษและอันตราย ของการติดสิ่งเสียดัดให้โทษ 7. แจกเอกสารการ สรุปแก่นักเรียนทุกคน 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
8	โทษและ อันตราย ของสิ่ง เสียดัด ให้โทษ (ต่อ)	สัมภาษณ์ ผู้ที่ติด บุหรี่	นักเรียนนอกโทษและ อันตรายของการติด สิ่งเสียดัดให้โทษได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูฉายวีดีโอ เทปสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่ให้นักเรียนชม 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายและรายงานตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3. ครูนำไปสเตอร์เกี่ยวกับบุหรี่มาให้ให้นักเรียนดูแล้วอธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์ที่ละแผ่นและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ 5. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน 	1
9	โทษและ อันตราย ของสิ่ง เสียดัด ให้โทษ (ต่อ)	1. น้ำพุ 2. การ เปรียบเทียบ ผล ของการ ใช้สิ่ง	นักเรียนนอกโทษและ อันตรายของการติดสิ่ง เสียดัดให้โทษได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำวีดีโอ เทป เรื่องน้ำพุมาให้ให้นักเรียนชม 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายและรายงานตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อ 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
9		เสียดิต และผล ของการ ไม่ใช้สิ่ง เสียดิต		<p>ระดมสมองในเรื่องสิ่งเสียดิตมีโทษและอันตรายต่อตัวเองและสังคมอย่างไรบ้างและผลของการไม่ใช้สิ่งเสียดิต</p> <p>4. ให้นักเรียนคุณภาพประกอบจากสไลด์ในเรื่องโรคแทรกซ้อนที่เกิดจากสิ่งเสียดิต</p> <p>5. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดิต</p> <p>6. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน</p>	
10	แหล่งให้บริการ และให้ การบำบัด รักษา	ถ้ากระ บอก	นักเรียนบอกแหล่งให้บริการและให้การบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสียดิตให้โทษได้	<p>1. ครูนำวีดีโอเทปเรื่อง"ถ้ากระบอก" มาให้นักเรียนชม</p> <p>2. ให้นักเรียนคุณภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสียดิตให้โทษ</p>	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
10	ผู้ตัดสิน เสกติด ให้โทษ			3. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ หลังจากดูวีดีโอ เทป เรื่องถ้า กระบอก และภาพประกอบ จากสไลด์ 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เกี่ยวกับแหล่งให้บริการ รักษาผู้ตัดสินเสกติดให้โทษ 5. แจกเอกสารเกี่ยวกับแหล่งที่ ให้บริการบำบัดรักษาผู้ตัดสิน เสกติดให้โทษ 6. แจกเอกสารการสรุปแก่นัก เรียนทุกคน	
11	การป้องกัน อันตราย จากสิ่ง เสกติด ให้โทษ	1. ชีวิตใหม่ 2. การ เปรียบ เทียบ ลักษณะ ของ เพื่อนที่	1. นักเรียนบอกวิธีการคบ เพื่อนที่ดีได้ 2. นักเรียนบอกวิธีป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสกติด ให้โทษได้	1. ครูฉายวีดีโอ เทป เรื่อง "ชีวิต ใหม่" ให้นักเรียนชม 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย และรายงานตามหัวข้อที่กำหนด ให้เพื่อให้นักเรียนบอก วิธีป้องกันอันตรายจากสิ่ง เสกติดให้โทษ	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
11		ควรคบ และไม่ ควรคบ		3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อ ระดมสมองในเรื่องเพื่อนที่ ไม่ควรคบ 4. ตัดแผนภูมิและนำคำตอบจาก การระดมสมองที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบและอธิบาย เพิ่มเติมให้ครบตามเนื้อหา ในแผนภูมิและเชื่อมโยงกับ ผลของการคบเพื่อนที่ไม่ดี จากวิดีโอเทป 5. แจกเอกสารแผนภูมิเปรียบ เทียบลักษณะของเพื่อนที่ควร คบและไม่ควรคบ 6. แจกเอกสารการสรุปแก่นัก เรียนทุกคน	
12	การป้องกัน อันตราย จากสิ่ง เสียด ให้โทษ	ความหวัง ของชุมชน	นักเรียนออกวิธีป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสียด ให้โทษได้	1. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียง เรื่อง"ความหวังของชุมชน" ให้นักเรียนชม 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปราย เกี่ยวกับการป้องกันอันตราย	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
12	(ต่อ)			<p>จากสิ่งเสกติดตามประเด็นที่กำหนดให้</p> <p>3. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์ชุดการป้องกันการติดสิ่งเสกติด และอธิบายให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติด</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติด</p> <p>5. แจกเอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติด</p> <p>6. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน</p>	
13	การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติดให้โทษ	วิธีปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสก	นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติดให้โทษได้	<p>1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่มเพื่อเล่น "เกมแข่งขันเลือกบัตรคำ" ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและผิดข้างละฝ่าย</p> <p>2. แจกเอกสารแผ่นพับเรื่อง</p>	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
13	(ต่อ)	ติดให้โทษ		<p>"เราจะป้องกันยาเสพติดได้อย่างไร" ให้นักเรียนศึกษา</p> <p>3. ครูติดโปสเตอร์ให้นักเรียนดูที่ละแผ่นซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษแล้วอธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์นั้น</p> <p>4. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษ</p> <p>5. แจกเอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสพติดแก่นักเรียนทุกคน</p>	
14	ปัจฉิมนิเทศและสรุปความเข้าใจใน	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสพติด	นักเรียนสามารถบอกความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ โทษและ	1. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ พร้อมทั้งให้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับ	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
14	เรื่องสิ่ง เสกติด ให้โทษ	ให้โทษ	อันตราย สาเหตุที่ทำให้ ติด แหล่งบำบัดรักษา ตลอดจนการป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสกติด ให้โทษ	2. ครูสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสก ติดให้โทษ	

ครั้งที่ 1

เรื่อง การปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และลักษณะของชุดการแนะแนว เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ
2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพให้กับสมาชิกในกลุ่ม
3. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกและครู

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำตัวเอง
2. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของชุดการแนะแนว เรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษ
3. ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจพร้อมทั้งเขียนชื่อนักเรียนแต่ละคนแล้วให้นักเรียนหยิบเอารูปหัวใจที่มีชื่อเพื่อนไปคนละ 1 แผ่น
4. ให้นักเรียนแต่ละคนหาชื่อเจ้าของหัวใจแล้วติดให้เจ้าของพร้อมทั้งสัมภาษณ์รายละเอียดให้ได้มากที่สุดเพื่อทำความรู้จักกัน
5. ครูสุ่มรายชื่อนักเรียนมา 2 - 3 คน เมื่อสุ่มชื่อนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นเล่ารายละเอียดของเพื่อนที่ตนได้ไปสัมภาษณ์มา
6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
7. ครูนัดหมายกับนักเรียนเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่จะพบกันครั้งต่อไป

อุปกรณ์ กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจ เขียนชื่อของนักเรียนทุกคน

การประเมิน

1. สังเกตผลจากการสัมภาษณ์เพื่อนของนักเรียน
2. สังเกตความสนใจในการฟังของนักเรียน ขณะที่ครูพูดและคนอื่น ๆ พูด

ครั้งที่ 2

เรื่อง ความหมายและประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสด็จให้โทษได้
2. นักเรียนบอกความหมายของสิ่งเสด็จให้โทษได้
3. นักเรียนแบ่งประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูซักถามประสบการณ์เรื่องสิ่งเสด็จโดยทั่ว ๆ ไป เช่น
  - 1.1 นักเรียนเคยได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนในเรื่องของสิ่งเสด็จอย่างไรบ้าง
  - 1.2 ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีสิ่งเสด็จชนิดใดแพร่ระบาดบ้าง
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่อระดมสมองเกี่ยวกับ "สิ่งเสด็จที่นักเรียนเคยรู้จักมีอะไรบ้าง"
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเกี่ยวกับสิ่งเสด็จที่นักเรียนเคยรู้จัก
4. ครูนำวิดีโอเทปเรื่อง "สิ่งเสด็จในเมืองไทย" มาให้นักเรียนชม
5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสด็จให้โทษ
6. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ความหมายเกี่ยวกับสิ่งเสด็จให้โทษ" และเรื่อง "ประเภทของสิ่งเสด็จ"
7. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม เพื่ออภิปรายและรายงานเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ
8. ครูสรุปความหมายและประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ
9. แจกเอกสารที่เกี่ยวกับความหมายและประเภทของสิ่งเสด็จให้โทษ แก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วีดีโอเทปเรื่อง "สิ่งเสียดในเมืองไทย"
2. สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ความหมายของสิ่งเสียดให้โทษ"
3. สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ประเภทของสิ่งเสียด"
4. เอกสารเรื่องความหมายและประเภทของสิ่งเสียดให้โทษ

การประเมิน สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย การสรุป การตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งเสียดที่มักเขียนเคยรู้จัก

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสียด สำนักงานมัย

กรุงเทพมหานคร

เรื่อง "สิ่งเสียดในเมืองไทย"

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยปัจจุบันได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้และรวมไปถึงความเจริญของบ้านเมือง ในการเจริญและการพัฒนานั้นมักเกิดปัญหาต่าง ๆ สำหรับสิ่งเสียดนั้นก็ปัญหาหนึ่ง ในจำนวนปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และดูเหมือนว่ากำลังเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของประเทศและของโลก ซึ่งทางการได้พยายามปราบปรามอย่างแข็งขัน แต่ก็ไม่สามารถยับยั้งหรือขจัดปัญหานี้ได้ และในทางกลับกันปัญหานี้ดูเหมือนจะขยายตัวมากขึ้นไปเรื่อย ๆ ทำความหนักใจให้แก่ประเทศต่าง ๆ ในโลก เพราะในประเทศใดหากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศติดยาเสียด ก็จะทำให้ประเทศนั้นมีการพัฒนาที่ช้าและยุ่งยาก ซึ่งเป็นผลมาจากคนที่เป็นทวิษากรของประเทศเสื่อมสมรรถภาพในการทำงาน จึงทำให้รายได้ของประชาชาติตกต่ำลง ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก

การเสนอวีดีโอเทปเรื่องนี้ต้องการจะให้มักเรียนมองเห็นว่า อันตรายของสิ่งเสียดนั้น เมื่อบุคคลใดติดสิ่งเสียดแล้ว การที่จะเลิกเสียดนั้นเป็นไปได้ยาก และสิ่งเสียดมักจะทำลายร่างกายของผู้เสียดโดยทำให้สมองและร่างกายทรุดโทรมลง หมดสมรรถภาพในการทำงานและเมื่อเสียดต่อกันไปเป็นระยะเวลาอันนานก็จะทำให้วิกลจริตหรือเสียชีวิตได้ สำหรับวาระสุดท้ายของผู้ติดสิ่งเสียดส่วนใหญ่ก็คือ คุดระวาง หรือป่าช้า และความตาย นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ อีก

มาก เช่น ก่อให้เกิดโทษต่อครอบครัว เช่น ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ติดสิ่งเสพติดทำให้หมดความรู้สึกในเรื่องความรับผิดชอบต่อครอบครัว โทษทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งสังคมมักรังเกียจผู้ติดสิ่งเสพติด เกิดการสูญเสียแรงงาน โทษทางการปกครองทำให้รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการปราบปรามและจัดสถานที่บำบัดรักษา และยังทำให้เกิดความสูญเสียความมั่นคงของประเทศได้อย่างมาก

2. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียง จากกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เรื่อง "ความหมายของสิ่งเสพติดให้โทษ"

ศรีและวินัย มีอาชีพทำงานรับจ้างในโรงงานทอผ้าแห่งหนึ่ง ทั้งสองคนแต่งงานกัน ไม่นานนักและกำลังเดินทางไปเยี่ยมญาติข้างสามที่หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขณะที่เดินทางโดยรถไฟนั้น มีผู้โดยสารเป็นหญิงชราที่กำลังอุ้มเด็ก และมีชายหนุ่มหนวดเครารุงรังนั่งสนทนากัน

จากการสนทนาของหญิงชราและชายหนุ่มคนนั้น ศรีและวินัยก็ได้ทราบว่า แม่ของเด็กที่หญิงชรากำลังอุ้มอยู่นั้นชื่อ กลอย กลอยทำงานกลางคืน และติดยาม้าอย่างหนัก มีอาการคลุ้มคลั่งคล้ายคนบ้า จึงต้องเข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาล ชายหนุ่มคนนั้นก็เล่าให้ฟังว่า ตัวเขาเองมีอาชีพวาดรูปและเคยติดยาม้ามาก่อน เพราะเคยคิดว่ายาม้าช่วยให้เขาทำงานได้ผลดี แต่เห็นเพื่อน ๆ ที่ติดยาเสพติดทั้งหลายมีร่างกายผ่ายผอมน่าสังเวช ความนึกคิดของเขาเริ่มเปลี่ยนไป เขาจึงได้ไปรับการบำบัดรักษาจนในที่สุดก็หายเป็นปกติ เมื่อมาทำงานได้พิจารณาถึงผลงานต่าง ๆ ก็มั่นใจว่าผลงานของเขายังมีประสิทธิภาพเหมือนเดิม การทำงานของเขาดีขึ้นเรื่อย ๆ และยังสามารถใจชื้นกว่าเดิม ไม่ต้องกังวลถึงยาเสพติดเหล่านั้นอีก เพราะเขาเข้าใจความหมายของสิ่งเสพติด ได้ถูกต้องว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดโทษและอันตรายต่อร่างกายและจิตใจอย่างใหญ่หลวง

จากเรื่องราวที่ได้รับฟัง ทำให้ศรีผู้เป็นมารดาของวินัยเกิดความวิตกกังวล เพราะตัวเธอเองก็ติดยาม้าเช่นกัน จึงคิดจะเลิกใช้ยาม้า ประกอบกับได้ไปพบอุบัติเหตุรถคว่ำคนขับเสียชีวิต และมีผู้คนได้รับบาดเจ็บหลายสิบคน เจ้าหน้าที่ตำรวจพบยาม้าในกระเป๋าคคนขับรถ และบอกว่าเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมาจากยาม้านั่นเอง ทำให้ศรีได้คิดว่า ยาเสพติดเช่นยาม้ามีโทษอย่างแน่นอน จึงตั้งใจที่จะเลิกใช้ยาม้าอย่างเด็ดขาด ศรีตัดสินใจโยนยาม้าทิ้งไป

สไลด์เรื่องนี้ต้องการจะเสนอให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสียด่างถูกต้อง นั่นคือสิ่งเสียดังกล่าวไม่มีประโยชน์ต่อผู้เสียดเลย ไม่มีส่วนช่วยให้ผลของการทำงานดีขึ้น แต่กลับจะเป็นอันตราย อย่างใหญ่หลวงทั้งทางร่างกายและจิตใจ หากไม่เลิกเสียดและไม่เข้ารับการบำบัดรักษาแล้ว จะทำให้ ผู้เสียดเสียชีวิตได้ และยังทำให้คนอื่นได้รับอันตรายอีกด้วย

3. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียง จากกองป้องกันยาเสียด สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสียด

เรื่อง "ประเภทของสิ่งเสียด"

ปัจจุบันสิ่งเสียดสร้างความสูญเสียให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง สิ่งเสียดในปัจจุบัน ถิ่นแบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายและประสาท แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 ประเภทกดระบบประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับ หรือที่รู้จัก กันดีคือ เซดโคนาล ส่วนมากเรียกกันว่า เหล้าแห้ง และสารระเหยต่าง ๆ สิ่งเสียดประเภทนี้ จะออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทและร่างกาย โดยผู้เสียดมีอาการชิวบวม ไม่มีเรี่ยวแรง ไม่สนใจการ แต่งกาย ผมเผ่ารุงรัง ประสาทและสมองมึนชา อารมณ์และจิตใจเฉื่อยชา และมีรอยแผลที่เกิด จากการใช้เข็มฉีดยาเสียด

ประเภทที่ 2 ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน หรือเรียกว่า ยาม้าหรือยาขยัน หรือม้าขาว ใบกระท่อม เป็นต้น ฤทธิ์ของสิ่งเสียดประเภทนี้ทำให้ประสาทและสมองตื่นตัว กระวนกระวาย เบื่ออาหาร บางคนใช้เป็นยาลดความอ้วน ใช้เป็นยาแก้ง่วง จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุ บ่อย ๆ เพราะเมื่อยามหมดฤทธิ์จะรู้สึกมึนงง และควบคุมตัวเองไม่ได้

ประเภทที่ 3 ประเภทหลอนประสาท เช่น นวทอลเอสดี ยาชนิดนี้มีผลต่อจิตใจโดยตรง เพราะจะทำให้รู้สึกผิดไปจากความเป็นจริง เห็นภาพผิดไปจากปกติ

ประเภทที่ 4 ประเภทที่ออกฤทธิ์หลายอย่าง เช่น กัญชา เหล้า บุหรี่ ยาเสียดเหล่านี้ เมื่อเสียดไปนาน ๆ ทำให้เกิดความจำเสื่อม มีความสับสน ต่อไปอาจเป็นโรคจิต หรือทำให้เกิด โรคแทรกซ้อนได้

สไลด์เรื่องนี้ต้องการจะเสนอให้นักเรียนได้มองเห็นว่า สิ่งเสียดทุกประเภทนั้นมีโทษต่อ ร่างกายและจิตใจ อาจทำให้เกิดโรคแทรกซ้อน เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติ

หากเขาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสียดดีว่ามีโทษและอันตรายอย่างไร ก็จะสามารถป้องกันตนเอง และช่วยแก้ไขป้ปัญหาสิ่งเสียดดีได้

4. ความหมายและประเภทของสิ่งเสียดดีให้โทษ

1. ความหมายของสิ่งเสียดดีให้โทษ

สิ่งเสียดดีให้โทษ หมายถึงสารเคมีหรือยาใดก็ตามซึ่งเมื่อบุคคลเสียดหรือรับเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะเป็วิธีใดก็ตาม เช่น การกิน หรือฉีด หรือสูบ หรือดมแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจของผู้เสียด และเมื่อเสียดสิ่งเสียดดีไปเรื่อย ๆ ผู้เสียดก็จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 ต้องเพิ่มขนาดของสารตลอดเวลา

1.2 เมื่อหยุดใช้สารจะทำให้เกิดอาการอดสาร หรือขาดยา หรืออยากยา

1.3 เมื่อเสียดเป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการสารนี้มากขึ้นทั้งทางร่างกาย

และจิตใจ

1.4 เมื่อเสียดเป็นเวลานานสารเสียดดีนั้นจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้นั้นด้วย

2. ประเภทของสิ่งเสียดดีให้โทษ

2.1 จำแนกตามแหล่งที่เกิด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1.1 สิ่งเสียดดีธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งเสียดดีที่มาจากต้นพืช เช่น ฝิ่น

กัญชา กระท่อม

2.1.2 สิ่งเสียดดีสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาหลอนประสาท

2.2 จำแนกตามฤทธิ์ของสิ่งเสียดดีที่มีต่อร่างกายของมนุษย์ แบ่งเป็น 4 ประการคือ

2.2.1 ประเภทกดระบบประสาท เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน

2.2.2 ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน ไบกระท่อม

2.2.3 ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี

2.2.4 ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่าง เช่น กัญชา

2.3 จำแนกตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ แบ่งเป็น 6 ประเภทคือ

2.3.1 สิ่งเสียดดีประเภทฝิ่น และผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝิ่น เช่น มอร์ฟีน

2.3.2 ยากดประสาทในวงการแพทย์ เรียกว่า ยากล่อมประสาท เช่น

เซตโคเนลหรือเหล้าแห้ง ขานอนหลับอื่น ๆ

2.3.3 ยากระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน ไบโพรแทอม

2.3.4 ยาหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที

2.3.5 สารระเหยชนิดต่าง ๆ เช่น เบ็นซิน ทินเนอร์

2.3.6 แอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ นอกจากนี้หรือก็คือว่าเป็นสิ่งเสพติด

ด้วย เนื่องจากเข้าลักษณะของสิ่งเสพติดที่ว่าเมื่อหยุดใช้สารจะเกิดอาการอดสาร

ครั้งที่ 3

เรื่อง ลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษได้
2. นักเรียนสามารถบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากสิ่งเสกติดได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ผมคือสิ่งเสกติด" และเรื่อง "ดอกไม้ภัยสังคม" ให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษ และอันตรายของสิ่งเสกติดแต่ละชนิด
3. ครูให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสกติดเพิ่มเติม
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษ และอันตรายของสิ่งเสกติดแต่ละชนิด
5. แจกเอกสารเรื่องลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ผมคือสิ่งเสกติด"
2. สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ดอกไม้ภัยสังคม"
3. ภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสกติด
4. เอกสารเรื่องลักษณะของสิ่งเสกติดให้โทษ

การประเมิน

1. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย การสรุป
2. สังเกตจากความตั้งใจของนักเรียนขณะเรียนหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียง จากฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

เรื่อง "ผมคือสิ่งเสพติด"

คนทั่วไปเรียกผมว่าสิ่งเสพติดให้โทษ เพราะผมไม่เคยทำประโยชน์ให้ใครเลย หนัดให้แต่โทษเพียงอย่างเดียว คนที่ติดผมก็มักจะหาเงินมาซื้อผม ซึ่งผมก็ทำให้เขาเหล่านี้มีสติปัญญาเสื่อมทำงานไม่ได้ เรียนไม่ได้ สุขภาพทรุดโทรม ซึมเศร้า ทั้งที่รู้ว่าผมเลวร้ายแต่ก็ยังคิดผม หึงชายชาวไทยก็ติดผมราว 6 แสนคน และจ่ายเงินเพื่อผมวันละ 1 ล้านบาท คนที่ติดผมมีทุกเพศ ทุกวัย ตั้งแต่เด็ก 8 ขวบก็มี เพื่อน ๆ ผมมีอยู่มากมาย เช่น

ผีน ซึ่งได้มาจากข้างข้างกรีดจากเปลือกผลของฝิ่นดิบ ต่อมา มีมนุษย์มาทำให้ผีนมีฤทธิ์มากขึ้นนำมาสังเคราะห์เป็นเฮโรอีน เฮโรอีนซึ่งที่ร้ายที่สุดคือ ผงขาว ลองปี๊ป ดิดปี๊ป แต่เล็กได้ยาก

เซตโคเนล ในวัยรุ่นเรียกว่าเหล่าแห่ง หากไม่ได้เสพอาจชักกระตุกถึงตายได้

แอมเฟตามีน เป็นพวกที่กระตุ้นผู้เสพให้มีความกระปรี้กระเปร่า

กัญชา มีผู้นิยมเสพนกันมาก ผู้เสพนมากมักเป็นโรคจิต เห็นภาพบิดเบือนไป

กระท่อม เมื่อเสพนไปนาน ๆ ผิวหนังจะไหม้เกรียม

ดังนั้น ทางที่ดีแล้วอย่ามารักผมเลยครับ

สำหรับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษนั้น ควรจะต้องรู้จักโทษและอันตรายของสิ่งเสพติดแต่ละชนิด ตลอดจนทั้งลักษณะของสิ่งเสพติดแต่ละชนิดว่ามีลักษณะอย่างไร มีโทษและอันตรายอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดต่อไป

2. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียง จากฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติดสำนักอนามัย

กรุงเทพมหานคร

เรื่อง "ดอกไม้ภัยสังคม"

เมื่อกล่าวถึงดอกไม้ คนส่วนมากมักนึกถึงความสวยงาม ความหอมละไม ทำให้ชีวิตสดชื่นร่มเย็น ดอกไม้ที่นั้นเมื่อนานานันต์ ดอกไม้บางชนิดมีสีสวยแต่ไร้กลิ่น บางชนิดมีกลิ่นหอม แต่สีสันไม่สะดุดตา บางชนิดมีกลิ่นไม่ชวนดม แต่ดอกไม้มีไว้ประดับโลก หากได้มีพืชภัยไมและในบรรดาดอกไม้

นานาชนิดนั้น มีดอกไม้ชนิดหนึ่งที่เป็นภัยสังคม นั่นคือ ดอกฝิ่น

ที่จริงลำพังแต่ดอกฝิ่นนั้น ไม่น่าจะมีพิษภัยเลย แต่ผลผลิตของดอกฝิ่นมีพิษร้ายแรงอย่างมาก บางคนมานอนชมอยู่ในโรงพยาบาลชัฏญารักษ์ บางคนซุ่มดมทั้งห่มกระดูกบางคนจำตัวเองไม่ได้ นั่นก็เพราะพิษภัยของดอกไม้ที่เรากล่าวถึง เพราะพิษภัยของดอกฝิ่นนี้เองที่ทำให้เป็นดอกไม้ต้องห้าม ดังปรากฏในข่าวหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ

สำหรับฝิ่นนั้นเป็นสารที่สกัดได้จากยางของผลฝิ่นดิบ เป็นยางเหนียว มีรสขมจัด เมื่อนำไปสังเคราะห์จะได้เป็นมอร์ฟิน เป็นผงสีขาวหรือเทาเกือบขาว รสขม ไม่มีกลิ่น มักจะพบในรูปอัดเป็นก้อนคล้ายสบู่ มักจะมีเครื่องหมาย 999 บรรจุอยู่ อาจทำออกมาเป็นน้ำบรรจุหลอดสำหรับฉีด มอร์ฟินมีฤทธิ์แรงกว่าฝิ่น 8 - 10 เท่า

จากมอร์ฟินสกัดเป็นเฮโรอีน มีฤทธิ์มากกว่าฝิ่น 80 เท่า เฮโรอีนที่ระบาดขณะนี้ มีเฮโรอีนบริสุทธิ์ เป็นผงละเอียดสีขาวคล้ายแป้ง ไม่มีกลิ่น รสขมจัด นิยมฉีดเข้าเส้นเลือด มีฤทธิ์รุนแรงกว่าฝิ่นถึง 100 เท่า เรียกเฮโรอีนเบอร์ 4 หรือผงขาว

ส่วนเฮโรอีนไม่บริสุทธิ์ เป็นเฮโรอีนที่มีสารอื่นเจือปน เช่น สารหนู สตริกนิน (ที่ใช้เป็นยาเบื่อหนู) ยานอนหลับ เป็นต้น สำหรับเฮโรอีนไม่บริสุทธิ์นี้มักจะเรียกกันว่า เฮโรอีนเบอร์ 3 หรือไอระเหยซึ่งมีสีต่าง ๆ หลายสี แล้วแต่ว่าจะผลิตออกมาจากแหล่งใด เช่น สีเหลือง สีน้ำตาล นอกจากนี้ยังบรรจุเป็นแคปซูลอีกด้วย และเฮโรอีนชนิดนี้นิยมเสพยาเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีสูบ (ดูดควัน)

3. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสพติด จากภาพนิทรรศการ

ของฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักงานมีข กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 สิ่งเหล่านี้ไม่ปลอดภัย ยาเสพติดปลิดชีวิตมวลชน

ภาพที่ 2 กัญชา เป็นพืชล้มลุก สารที่ทำให้เสพติดเป็นน้ำมันซึ่งอยู่ในดอกกัญชา จะมีฤทธิ์ในทางกดประสาทและกระตุ้นประสาท

ภาพที่ 3 กัญชา นิยมนำมาหั่นปนกับบุหรี่สูบ และจะออกฤทธิ์ภายหลังสูบประมาณ 15 - 30 นาที ผู้ที่ติดจนเรื้อรัง จะมีอาการและความคิดสับสน คมสติไม่อยู่ เกิดอาการเป็นโรคจิตขั้น

ภาพที่ 4 กัญชา ไม่ทำให้ติดยาทางร่างกาย การเลิกสูบไม่ทำให้เกิดอาการขาดยาแต่ที่เลิกไม่ได้ เพราะเป็นการติดทางใจ และเป็นหนทางนำไปสู่การติดยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่น เช่น

เฮโรอิน

- ภาพที่ 5 ขาหลอนประสาท มีฤทธิ์ทำให้ผู้เสพไม่สามารถควบคุมตนเองเกิดความฝันเพื่อง จิตหลอน เห็นแต่ภาพลวงตา ประสาทรับความรู้สึก และการสัมผัสต่าง ๆ ปรวนแปรผิดไป อาจเป็นอันตรายต่อตนเอง และผู้อื่น
- ภาพที่ 6 สารระเหย เป็นสารประกอบอินทรีย์เคมี พวกไฮโดรคาร์บอน ที่ได้จากน้ำมันปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติ จะออกฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ถ้าสูดดมเป็นประจำจะเป็นอันตรายต่อเยื่อจมูก เซลล์หัวใจ ตับและไตด้วย
- ภาพที่ 7 ขากระตุ้นประสาท มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทสมองส่วนกลาง และการเต้นของหัวใจ ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทั้งร่างกายและจิตใจอาจถึงกับเครียดจนหมดสติและตายได้
- ภาพที่ 8 พิษกระท่อม ในใบกระท่อมมี "อัลคาลอยด์" อยู่หลายชนิดมีคุณสมบัติในการระงับความปวดและการไอ หากหยุดเสพนจะทำให้หงุดหงิด ปวดเมื่อยตามข้อ เบื่ออาหาร และนอนไม่หลับ
- ภาพที่ 9 แอมเฟตามีน เป็นยากระตุ้นประสาท นิยมใช้ในหมู่กรรมกรผู้ใช้แรงงาน ทำให้ไม่รู้สึกง่วงนอน ซึ่งมีชื่อเรียกกันโดยทั่วไปว่า "ยาม้า"
- ภาพที่ 10 ขากดประสาท มีฤทธิ์กดศูนย์ประสาทส่วนกลางและศูนย์ควบคุมการหายใจ สมองและประสาทการรับรู้เสื่อมความคิดอ่านช้าลงและเกิดโรคแทรกซ้อน
- ภาพที่ 11 ฝิ่น มีฤทธิ์กระตุ้นศูนย์กลางของสมอง กดการทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง ทางกายภาพจึงใช้ในการรักษาอาการทางประสาท บรรเทาความเจ็บปวด
- ภาพที่ 12 ฝิ่น ได้มาจากยางซึ่งกรีดจากเปลือกผลของฝิ่นดิบ ยางที่ได้จะมีสีขาว เมื่อถูกอากาศจะมีสีคล้ำกลายเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือดำ มีกลิ่นเหม็นเขียว และมีรสขม เรียกว่า "ฝิ่นดิบ"
- ภาพที่ 13 ฝิ่นสุก ได้จากการนำฝิ่นดิบมาเคี่ยวกับน้ำมันไฟ อาจมีการผสมกับสารอื่น ๆ ด้วย จะมีลักษณะเป็นก้อนสีน้ำตาลเข้ม และเป็นผงละเอียด
- ภาพที่ 14 ฝิ่นไม่ทำให้ผู้เสพนเสีชีวิต แต่ทำให้ผู้เสพนกลายเป็นคนเกียจคร้านเฉื่อยชา และสุขภาพเสื่อม ติดเชื้อได้ง่าย อาจตายเพราะโรคแทรกซ้อนได้

ภาพที่ 15 เฮโรอิน เป็นยาเสพติดให้โทษที่ร้ายแรงที่สุด เกิดขึ้นโดยใช้มอร์เฟอีนมาทำปฏิกิริยากับสาร "อาซิติกคลอไรด์" จะมีฤทธิ์ร้ายแรงกว่า มอร์เฟอีน 3 - 8 เท่า แรงกว่าฝิ่นถึง 80 - 100 เท่า มีฤทธิ์กดประสาทและระงับอาการเจ็บปวด

ภาพที่ 16 เฮโรอิน เบอร์ 3 หรือไอระเหย เป็นเฮโรอินไม่บริสุทธิ์เพราะผสมสารอื่น เช่น สารหนู กรดประสานทอง เฮโรอินชนิดนี้มีลักษณะเป็นเกล็ด ไม่มีกลิ่น นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีการสูด

ภาพที่ 17 เฮโรอิน เบอร์ 4 หรือเฮโรอินบริสุทธิ์ เป็นผงละเอียดสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขมจัด นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีผสมในบุหรี่สูบ ปนอาหาร ฉีดเข้าเส้นเลือด

ภาพที่ 18 มอร์เฟอีน เป็นอัลคาลอยด์ของฝิ่น มีความรุนแรงในทางกดประสาทถึง 10 เท่าของฝิ่น มอร์เฟอีนมีลักษณะเป็นผงสีเทาหรือขาวคล้ายผลึก ไม่มีกลิ่น รสขมมากละลายน้ำได้ง่าย

ภาพที่ 19 มอร์เฟอีน วงการแพทย์ใช้เป็นยาบรรเทาความเจ็บปวด และใช้เป็นยากล่อมประสาท แต่จะใช้ในกรณีที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

ภาพที่ 20 เซดโคนาล พวกวัยรุ่นมักเรียกกันว่า "เหล้าแห้ง" มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองมีนชา ซึม บางครั้งหงุดหงิด ก้าวร้าว ขาดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดอาการคล้ายเมาเหล้า

4. เอกสารเรื่องลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษ

ลักษณะของสิ่งเสพติดให้โทษแต่ละชนิดมีดังนี้

1. ฝิ่น สกัดจากยางของเปลือกผลฝิ่นดิบ มีลักษณะเป็นยางเหนียว สีน้ำตาลไหม้หรือดำ มีรสขมจัดเรียกว่าฝิ่นดิบ มีกลิ่นเหม็นเขียว ตัวสำคัญที่ทำให้ฝิ่นเป็นสารเสพติดคือ แอลคาลอยด์ ฝิ่นสุกได้จากการนำฝิ่นดิบมาเคี่ยวกับน้ำบนไฟ อาจมีการผสมกับสารอื่น ๆ ด้วย ฝิ่นไม่ทำให้ผู้เสพเสียชีวิต แต่ทำให้ผู้เสพเกียจคร้าน เฉื่อยชา สุขภาพเสื่อม ติดเชื้อง่ายอาจตายเพราะโรคแทรกซ้อน

2. มอร์เฟอีน เป็นแอลคาลอยด์ของฝิ่น มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่น 8 - 10 เท่า มีลักษณะเป็นผงสีขาวหรือเทา ไม่มีกลิ่น รสขม ปัจจุบันมักทำเป็นก้อนคล้ายสบู่แต่ใหญ่กว่า โดยมากที่พบประทับตราเครื่องหมาย 999 ในวงการแพทย์ใช้เป็นยาบรรเทาความเจ็บปวด แต่ใช้ในกรณีที่จำเป็นจริง ๆ

เท่านั้น ฮาจำพวกนี้มักกระทบประสาทส่วนกลาง ลดความรู้สึกเจ็บปวด ทำให้่วงจนหลับไป และลดการทำงานของร่างกาย

3. เฮโรอีน เป็นสิ่งเสพติดให้โทษที่ร้ายแรงที่สุด สกัดได้จากมอร์ฟีน โดยกรรมวิธีทางเคมี โดยใช้มอร์ฟีนมาทำปฏิกิริยากับสารอะซิคลอไรด์ มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่ามอร์ฟีน ประมาณ 3 - 8 เท่า แรงกว่าฝิ่นถึง 80 เท่า และถ้าทำให้บริสุทธิ์จะมีฤทธิ์แรงกว่าฝิ่นถึง 100 เท่า ฤทธิ์ของเฮโรอีนติดง่าย เลิกได้ยาก เฮโรอีนมีชื่อเรียกในนามแฝงต่าง ๆ เช่น แคมป์ โกว์ เฮ ผงขาว และไอระเหย

4. กัญชา เป็นพืชล้มลุกในเขตร้อน สารที่ทำให้กัญชาเป็นสารเสพติดคือ เรซิน (Resins) ซึ่งอยู่ที่ดอกและใบของต้นกัญชาตัวเมีย กัญชานิยมนำมาพันปนกับบุหรี่ยสูบ ออกฤทธิ์ภายหลังสูบรวมประมาณ 15 - 30 นาที ผู้ที่ติดเรื้อรัง จะมีอาการและความคิดสับสนคุมสติไม่อยู่ เกิดอาการเป็นโรคจิตขั้นกัญชาไม่ทำให้ติดยาทางร่างกาย การเลิกสูบไม่ทำให้เกิดอาการขาดยาแต่ที่เลิกไม่ได้เพราะเป็นการติดทางใจ และเป็นหนทางนำไปสู่การติดสิ่งเสพติดที่ร้ายแรงชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน ลักษณะของกัญชาที่กลบหรือขายกัน อาจมีลักษณะเป็นกัญชาแท่ง หรืออัดเป็นกัญชาแผ่น กัญชาออกฤทธิ์ทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาท และหลอประสาท

5. กระท่อม ในใบกระท่อมมีแอลคาลอยด์อยู่หลายชนิด มีคุณสมบัติในการระงับความปวดและการไอ หากหยุดเสกทำให้หยุดหงิด ปวดเมื่อยตามข้อ เบื่ออาหารและนอนไม่หลับ ซึ่งใบของต้นกระท่อมนี้มีลักษณะคล้ายใบกระดังงา ใบกระท่อมนี้เป็นสิ่งเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท

6. แอมเฟตามีน เรียกโดยทั่ว ๆ ไปว่ายาบ้า หรือยาซัน หรือยาแก้ง่วง เป็นยากระตุ้นประสาทที่เป็นสิ่งเสพติดเป็นนิสัยได้ ลักษณะเป็นเม็ด เป็นผง เป็นแคปซูล ส่วนมากเป็นสีขาว นิยมใช้ในหมู่กรรมกร ผู้ใช้แรงงาน ทำให้ไม่่วงนอน อันตรายของยาแอมเฟตามีนไม่เพียงทำให้ติดเป็นนิสัยเท่านั้น การใช้สิ่งเสพติดนี้ติดต่อกันเป็นระยะเวลาานจะเกิดอันตรายทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตถึงขั้นเป็นโรคจิต

7. บาร์บิทูเรท จัดอยู่ในพวกยาสงบประสาท และยานอนหลับ ที่รู้จักกันดีและใช้กันในหมู่ผู้ใช้สิ่งเสพติด คือเซคโคนาลหรือที่ผู้เสกติดมักเรียกว่า "เหล่านั่ง" ซึ่งเป็นผงสีขาว บรรจุอยู่ในแคปซูลสีแดง การที่ได้ชื่อว่าเหล่านั่ง เพราะยานี้ทำให้เกิดอาการคล้ายเมาสุรา นอกจากนี้

อาจเรียกชื่ออื่นอีก เช่น ไก่แดง ปีศาจแดง สำหรับผู้ที่ใช้ยาเซโคบาร์บิทัลโซเดียม หรือที่เรียกว่า เซโคโคนาลีนเป็นที่นิยมใช้แพร่หลายในพวกนักวิ่ง ผู้ที่ทำงานกลางคืน เมื่อใช้ไปนาน ๆ จะเกิดการติดยา หากไม่ได้รับการบำบัดรักษาอาจเสียชีวิตได้ เพราะชาววกบาร์บิทูเรทนั้นจะออกฤทธิ์กดสมอง ทำให้สมองทำงานน้อยลง ผู้ที่ได้รับยาเกินขนาดจะตายเนื่องจากหยุดหายใจ ก่อนที่หัวใจจะหยุด และที่ร้ายที่สุดยานี้ก่อให้เกิดความรู้สึกโหมเียงที่จะฆ่าตัวตาย หรือทำร้ายตนเองได้

8. แอลเอสดี เป็นยาที่สกัดมาจากเชื้อราที่เกิดบนเมล็ดข้าวไรย์ เป็นผลึกสีขาว ผลิตในรูปแบบของการอัดเป็นเม็ดหรือแผ่นบาง ๆ หรือเป็นน้ำ ไม่มีรสและกลิ่น มีฤทธิ์ทำให้เกิดประสาทหลอน ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ผิด ขาดการควบคุมตนเอง สำคัญผิดคิดว่าตนเองมีอิทธิฤทธิ์ เป็นบ่อเกิดที่สำคัญในการพยายามฆ่าตัวตาย

9. บุหรี่ การเสกติดบุหรี่เป็นการเสกติดเป็นนิสัย เนื่องจากมีความต้องการสุขทางจิตใจเท่านั้น และเมื่อไม่สูบจะมีอาการขาดยาเพียงทางจิตใจ บุหรี่มีลักษณะเป็นเมวน ในการสูบบุหรี่ 1 เมวน ร่างกายจะได้รับนิโคตินในควันบุหรี่ 0.2 - 2 มิลลิกรัม

ในควันบุหรี่มีสารที่สำคัญดังนี้

9.1 นิโคติน เป็นสารพิษที่มีอำนาจรุนแรงมากที่สุดอย่างหนึ่ง หากมีอยู่ในร่างกายถึง 70 มิลลิกรัม จะทำให้ถึงแก่ความตายได้ ฤทธิ์ของนิโคตินทำให้เกิดการระคายเคืองต่อทางเดินหายใจ ทำให้ไอและอาจเป็นโรคหลอดลมอักเสบ แผลในกระเพาะอาหาร โรคมะเร็งที่ปอด

9.2 น้ำมันดิน เป็นน้ำมันข้นเหนียว อาจทำอันตรายต่อถุงลมเล็ก ๆ ในปอด

9.3 คาร์บอนมอนนอกไซด์ เป็นก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้อย่างไม่สมบูรณ์ของบุหรี่ยิ่งทำให้ร่างกายได้รับออกซิเจนจากลมหายใจเข้าน้อยลง

10. สุรา เป็นแอลกอฮอล์ธรรมชาติได้มาจากการหมักข้าว น้ำ ผลไม้ หรือสารอื่น ๆ เรียกว่า เอทิลแอลกอฮอล์ซึ่งใช้ดื่มได้ แต่มีแอลกอฮอล์อีกชนิดหนึ่งที่เรียกว่า เมทิลแอลกอฮอล์ใช้รับประทานไม่ได้เป็นอันตรายมาก ใช้สำหรับจุดไฟ ผสมเครื่องดื่ม

สิ่งที่อันตรายในสุราก็คือแอลกอฮอล์นั่นเอง ฤทธิ์ที่สำคัญที่สุดคือฤทธิ์ในการกดสมอง ถ้าดื่มมากจะกดกระเพาะอาหาร เกิดเป็นแผลในกระเพาะอาหาร ความรู้สึกนึกคิดผิดไป ควบคุม

ตัวเองไม่ได้ ถ้าตีติดต่อกันเป็นระยะเวลาานจะทำให้เกิดการเสียดสีทั้งทางร่างกายและจิตใจ เกิดเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง มีตับเป็นอวัยวะสำคัญในการทำลายแอลกอฮอล์ ถ้าตับไม่มีประสิทธิภาพ จะทำให้มีปริมาณของแอลกอฮอล์ในเลือดสูง แอลกอฮอล์จะทำลายเนื้อเยื่อในตับ ทำให้ตับเป็นแผล ตับแข็ง และกลายเป็นมะเร็งของตับได้

ครั้งที่ 4

เรื่อง ลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถบอกลักษณะอาการของบุคคลที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับการสังเกตอาการของผู้ที่ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
2. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษเพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม เพื่อทำกิจกรรม "บัตรคำเรื่องลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ" โดยให้นักเรียนช่วยกันต่อบัตรคำที่ตัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในเรื่องเกี่ยวกับอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้
  - 4.1 ครูเตรียมอุปกรณ์โดยตัดกระดาษแข็งเป็นรูปสี่เหลี่ยม (□) ที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนแล้วเขียนชื่อชนิดของสิ่งเสพติด และอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดชนิดนั้น เมื่อครูเขียนเสร็จแล้วให้ละชั้นส่วนทุก ๆ ชั้น ไว้ดำเนินการต่อไป โดยแต่ละกลุ่มมีชิ้นส่วนเท่า ๆ กัน และมีเนื้อหาเดียวกันในแต่ละชุด ครูเตรียม "ชุดบัตรคำ" ไว้ 5 ชุด (ชุดละ 10 บัตร) เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้แข่งกัน
  - 4.2 ครูแจก "บัตรคำ" ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้แต่ละกลุ่มช่วยกันต่อบัตรคำให้สมบูรณ์ คือชนิดของสิ่งเสพติดต่อเข้ากับอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้ถูกต้อง
5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
6. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับลักษณะอาการผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
2. ภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

3. กระจกหน้าต่างตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมตัดเป็น 2 ส่วน (ตามตัวอย่าง)
4. เอกสารเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

การประเมิน

1. สิ่งเกิดและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายซักถาม การสรุป
2. สิ่งเกิดจากความสนใจในการทำกิจกรรมบัตรคำ เรื่องลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษซึ่งมี

เนื้อหา ดังนี้

ผู้ติดสิ่งเสพติดจะมีลักษณะผอมซีด ใส่วันทาสีดำ ใส่น้ำลายเหนียว ปล่อยเนื้อปล่อยตัว ไม่สนใจ การแต่งกาย ผมแผ่วรุงรัง ไม่ชอบอาบน้ำ ดวงตาอืดโรย นั่งที่ไทมมั่งง่วงที่นั่น มีความกระวนกระวาย หงุดหงิด

วิธีสังเกตอาการผู้ติดฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน มีวิธีสังเกตดังนี้

ประการแรก ร่างกายผู้เสพยาจะขม่อมเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีเรี่ยวแรงในการทำงาน

ประการที่สอง ผู้เสพยาสิ่งเสพติดส่วนมากจะปล่อยเนื้อปล่อยตัว ไม่สนใจการแต่งกาย ผมแผ่วรุงรัง ไม่ชอบอาบน้ำ กลิ่นตัวแรง

ประการที่สาม ผู้เสพยาสิ่งเสพติดจะเสพยาเข้าทางร่างกายโดยวิธีฉีด ดังนั้น แขน ขา ลำตัว มักจะมีรอยเข็มฉีดยา ซึ่งอาจเป็นแผลเน่าเปื่อยตามง่ามนิ้วมือ นิ้วเท้า แขน ขา สะโพก และร่างกายส่วนอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเข็มที่นำมาฉีดยานั้นสกปรก จึงทำให้เกิดการอักเสบได้ง่าย

ประการสุดท้าย การสังเกตอาการของผู้ที่ขาดยา หรือเรียกว่า "ลงแดง" ผู้ที่เสพยา เมื่อเสพยาครั้งหนึ่งแล้ว มักจะมีความต้องการเสพยาครั้งต่อไป ขาดไม่ได้ และเมื่อไม่ได้ใช้ก็จะเกิดอาการขาดยา ผู้เสพยาจะมีอาการหนาว และน้ำมูกน้ำตาไหล

2. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

จากภาพนิทรรศการของฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 วิธีสังเกตอาการของผู้ใช้ยาเสพติด โดยสังเกตจากความเปลี่ยนแปลงอาการ

และสิ่งตรวจพบ ดังนี้

- ภาพที่ 2 สุขภาพทรุดโทรม ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะทำงานหนัก ริมฝีปากเขียวช้ำ แห้งแตก (พวกที่เล่น
โดยการสูบ)
- ภาพที่ 3 มีร่องรอยการเสณสิ่งเสณติดให้เห็น ที่บริเวณแขน ตามแนวเส้นโลหิตดำ (เสณโดยฉีด
เข้าเส้นเลือด)
- ภาพที่ 4 ชอบแยกตัวเอง เป็นคนเจ้าอารมณ์ กระวนกระวายคลุ้มคลั่ง จ้องหาแต่สิ่งเสณติด
จะชวนชวชยามาเสณให้ได้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ
- ภาพที่ 5 มีอาการน้ำมูกน้ำตาไหล หาวนอน จามคล้ายเป็นหวัด
- ภาพที่ 6 มักใส่แว่นกรองแสงสีเข้ม เพื่อต่อสู้กับแสงสว่าง และใส่เสื้อแขนยาวเพื่อปกปิดร่องรอย
การฉีดยาเสณติด

3. กิจกรรมเรื่อง "บัตรคำเรื่องลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ"

2
เนื้อตัวเหลือง ริมฝีปากเขียว ตาและ ซิม ง่วงเหงาหาวนอน เจ็บช้ำ ซึ่พจร เต้นช้า หายใจช้า เมื่อหยุดเสพนจะเกิด อาการขาดยา
เส้น
1

2
ตอนแรกที่เสพนจะลดความเจ็บปวด ทำให้ง่วงนอน และหลับง่าย ทั้งนี้ เพราะลดการทำงานของร่างกาย เมื่อหยุดเสพนจะเกิดอาการขาดยา
มอร์ฟีน
1

2
เสพนเพียงไม่กี่ครั้งเกิดการติดยาได้ ถ้าเสพนโดยวิธีฉีดอาจเกิดการอักเสบ หรือติดเชื้อจากเข็มที่ไม่สะอาด เมื่อ ไม่ได้รับยาจะมีอาการขาดยาอย่าง รุนแรง ทุรนทุรายมาก
เฮโรอีน
1

2
มักโงงมงาย เกะกะระราน หัวเราะ คิกคัก ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ปากแห้ง สมองและร่างกายถูกกระตุ้นให้ตื่นตัว อยู่ตลอดเวลา
แอมเฟตามีน
1

2
เมื่อเล่นมาก ๆ จะทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม สติสัมปชัญญะ ไม่สมบูรณ์ เห็นภาพหลอน มีอาการโรคจิต มักเป็นการเสียดแทงใจ
กัญชา
1

2
ผู้ที่เสพนวดตีพิวหนังจะดำเกรียมคล้ายถูกแดดจัดแม้อยู่ท่าร่ม เมื่อหยุดเสพนจะมีอาการหงุดหงิด ปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ
กระท่อม
1

2
เป็นยานอนหลับชนิดหนึ่ง ที่ทำให้มีอาการเซื่องซึม อ่อนเพลีย เพราะยานี้ออกฤทธิ์กดสมอง เมื่อใช้ไปนาน ๆ ทำให้เกิดการเสียดแทงทางร่างกายและจิตใจ บางรายมีอาการคล้ายคนเมาเหล้า เดินโซเซพูดไม่ชัด มีความโหมเียงที่จะฆ่าตัวตาย
เซคโคนาล (เหล้าแห้ง)
1

2
การเสพนวด เป็นการเสพนวดเป็นนิสัย เนื่องจากมีความต้องการทางจิตใจเท่านั้น อาการที่ติด จะมีริมฝีปากคล้ำ มักมีอาการไอ นิ้วมือมีรอยเหลือง ๆ อาการที่ขาดจะหงุดหงิด กระวนกระวาย
บุหรื
1

2
<p>อาการที่ติดจะมีใบหน้าบวมๆ ตาแดง หน้าแดง ผิวหนังคล้ำ มือสั่น สติปัญญา เสื่อม เบื่ออาหาร อาการที่ขาดนั้น จะมีอาการกระวนกระวายอ่อนเพลีย นอนไม่หลับ</p>
สุรา
1

2
<p>อาการของผู้ใช้ จะมีอาการประสาท หลอน อย่างหนัก อยากฆ่าตัวตายและ ฆ่าผู้อื่น ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ผิด</p>
แอลกอฮอล์
1

4. เอกสารลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

การสังเกตอาการของผู้เสพสิ่งเสพติด ตามลักษณะของสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ คือ

1. การสังเกตอาการของผู้เสติดฝิ่น ในช่วงระยะหนึ่งจะมีอาการช้ำพอม เนื้อตัวเหลือง ริมฝีปากเขียว ตาแฉะ ชิม ง่วงเหงาหาวนอน สัปหงก แก้วตาหรี่ ไม่รู้สึกหิว เลื่อนลอย ซึบจรเต้นช้า หายใจช้า พูดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย ขณะใกล้เวลาเสดฝิ่น มีอาการหงุดหงิด ฉุนเฉียว พอเสดเข้าไปมีอาการซึมเคลิ้ม ง่วง พูดช้า อารมณ์ดี
2. การสังเกตอาการผู้ติดมอร์ฟีน ในตอนแรกที่เสดจะลดความเจ็บปวด ทำให้วังงนอน และหลับง่าย ทั้งนี้เพราะมอร์ฟีนลดการทำงานของร่างกาย อาการที่ติดมอร์ฟีนจะรู้สึกเคลิ้มช้ำเขา ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมอาการที่เกิดจะมีนิสัยระราน ความคิดสับสน อยู่ไม่สุข ลักษณะร่างกายช้ำพอม
3. การสังเกตอาการผู้ติดเฮโรอีน ลักษณะทั่วไปมีร่างกายผอมซีด นัยน์ตาเหลืองหน้าคล้ำ ดวงตาเหม่อลอย ผิวกายดำคล้ำ น้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว สมองเสื่อม ฝันร้าย วิตกกังวลเสมอ อาการหายใจช้ากว่าปกติ ผู้ที่เสดเฮโรอีนเกินขนาดอาจถึงแก่ความตายได้ อาการขาดยา จะมีความรู้สึกทรมานมาก ทุรนทุราย น้ำมูกน้ำตาไหล เหงื่อแตกชุ่ม ปวดตามท้อง ตาพร่า ม่านตาขยาย หูอื้อ เพ้อคลั่ง ชัก และหมดสติ ซึ่งอาจตายในระยะนี้ได้
4. การสังเกตอาการของผู้เสดกัญชา พวกที่ติดในระยะเรื้อรังปกติจะช่างพูด หลุกหลิก ชอบหัวเราะดัง ๆ ไม่มีอาการอดกลั้น ไม่มีเหตุผล อยากรกินของหวาน พูดดัง นอออกฤทธิ์ไปได้ 2 ชั่วโมง จะมีอาการวังงนอน และซึม พวกที่ติดมาก ๆ จะเกิดอาการสะดุ้งเห็นภาพหลอน หวาดกลัว ความตายโดยปราศจากเหตุผล การเสดผู้สูบบุหรี่กัญชานั้น สังเกตได้จากกลิ่น การเลิกสูบไม่ทำให้ติดยาทางร่างกาย แต่ที่เลิกไม่ได้นั้นเป็นเพราะติดทางจิตใจ
5. การสังเกตอาการผู้เสดกระท่อม มีความรู้สึกว่ประสาทมันชา อารมณ์รื่นเริงแจ่มใส หายปวดเมื่อย ทำงานไม่เหน็ดเหนื่อย ไม่อยากเลิกงาน ไม่อ่อนเพลีย ทนแดดน้แม้จะร้อนเพียงใดก็ตาม แต่กลัวฝน ฝนเห็นเมมดั่งเค้า ก็รู้สึกหนาวสั่น แต่ไม่กลัวน้ำ อาบน้ำได้ตามปกติ
อาการของผู้เสดจนติด ที่ผิวหนังจะดำเกรียมคล้ายถูกแดดจัด แม้อยู่ที่ร่มท้องผูกเป็นประจำ อาการเมื่องดเสดจะหงุดหงิด ปวดเมื่อยตามข้อ อ่อนเพลีย
6. การสังเกตอาการของผู้เสดแอมเฟตามีน มักโผงผาง พูดจาเร็ว หัวเราะคิกคัก

ไม่ชอบรับประทานอาหาร ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ปากแห้ง สุกหูหรือจัด สมองและว่างกายถูกกระตุ้นให้ทำงานหนักตลอดเวลา เมื่อหยุดยาจะอ่อนเพลีย เชื่องซึม เศร้าหมอง และหลับนาน

7. การสังเกตอาการผู้เสพยาบ้าหรือเรก มีอาการร่วงเหงาหาวนอน มีซึม นุดจาลาก เสี่ยงเหมือนคนเมาสุรา เจ็บขา เศร้าสร้อย ชอบทะเลาะ ด่าทอ โข่ขี้ด โข่เซ บางครั้งอาเจียน มีความรู้สึก โน้ม เอียงที่จะฆ่าตัวตาย

8. การสังเกตอาการผู้ใช้ยาแอลเอสดี มีอาการประสาทหลอนอย่างหนัก มีนเมา ทำสิ่งแปลก ๆ โดยไม่คาดฝัน ผู้เสพติดจะมีอาการฝัน คิดว่าตนเองมีอำนาจพิเศษ มีพลังมหาศาล ที่ร้ายที่สุดคือ มีการพยายามฆ่าตัวตายและฆ่าผู้อื่น เมื่อเสพไปนาน ๆ ทำให้เกิดวิปริตทางจิตใจอย่างเรื้อรัง

9. การสังเกตอาการผู้เสพติดบุหรี่ เป็นการเสพติดเป็นนิสัย เมื่อไม่สูบจะมีอาการขาดยาเพียงทางจิตใจเท่านั้น อาการที่ติดบุหรี่ รมฝีปากเขียวคล้ำ นิ้วมือที่คืบบุหรี่จะมีรอยเหลือง ๆ มักมีอาการไอ อาการขาดบุหรี่จะหงุดหงิด กระวนกระวาย

10. การสังเกตอาการผู้ติดสุรา ถ้าดื่มมากจะกัดกระเพาะอาหาร เกิดเป็นแผลในกระเพาะอาหาร ความรู้สึกนึกคิดผิดไป ควบคุมตนเองไม่ได้ มีอาการหน้าแดง ตัวแดง ความดันโลหิตสูง ปัสสาวะบ่อย หัวใจเต้นเร็ว บางครั้งอาจถึงขั้นหมดสติลงได้ แต่มักไม่ถึงตายเพราะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียนออกมา ลมหายใจมีกลิ่นแอลกอฮอล์ ผู้ติดแอลกอฮอล์จะเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง อาการที่ขาดแอลกอฮอล์ มีอาการกระวนกระวาย อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ สิ้นเหงื่อออกมาก อารมณ์ฉุนเฉียว ประสาทหลอน

ครั้งที่ 5

เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่ทำให้บุคคลติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง คำสารภาพของเปี้ยก
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายและรายงานตามประเด็นที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้
  - 2.1 สาเหตุใดที่ทำให้เปี้ยกรู้สึกหงุดหงิดอ่อนเพลีย
  - 2.2 เปี้ยกทำอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงความหงุดหงิดและอ่อนเพลียนี้
  - 2.3 สาเหตุใดที่ทำให้เปี้ยกติดยาเสพติด
  - 2.4 เปี้ยกควรทำอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงจากการติดยาเสพติด
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ
4. ครูให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ
5. ครูแจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. เนื้อเรื่องบทบาทสมมติ เรื่อง คำสารภาพของเปี้ยก
2. ภาพประกอบจากสไลด์ชุด สาเหตุของการติดสิ่งเสพติด
3. เอกสารการสรุป เรื่องคำสารภาพของเปี้ยก

การประเมิน

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายซักถาม การสรุป

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องบทบาทสมมติ

คำสารภาพของเปี้ยก

เปี้ยกเป็นลูกชายคนโตของพ่อแม่ ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน มีน้องสาว 2 คน เปี้ยก

เป็นนักเรียนที่เรียนค่อนข้างดี พ่อแม่มีอาชีพค้าขาย ซึ่งมีรายได้อ่อนข้างดี เป็ยกเป็นคนที่ยืนหยัดแข็ง
ช่วยเหลืองานทางบ้านดี เมื่อเลิกเรียนแล้วก็กลับบ้านไปช่วยพ่อแม่ค้าขาย เป็ยกเป็นคนที่มีนิสัย
เรียบร้อย และชอบช่วยเหลือเพื่อน

วันหนึ่งขณะเดินทางกลับบ้าน เป็ยกถูกพวกจ๊กโก๋รุมข่ม และในขณะนั้นเองมีเสียงชายคน
หนึ่งตะโกนว่า "ตำรวจมาแล้ว" ทำให้พวกจ๊กโก๋ต้องวิ่งหนีแตกกระเจิงไป แล้วชายแปลกหน้าก็
เข้ามาทำตัวสนิทกับเป็ยก โดยแนะนำตัวเองว่าชื่อชิต ชิตก็ชวนเป็ยกพูดคุยอย่างเป็นกันเอง

วันต่อมาชิตก็มาคอยดักรับเป็ยกอีก ในระหว่างทางกลับบ้านของเป็ยก แล้วชิตก็พยายาม
ชักชวนพูดให้เป็ยกหลงใหลสับสนหวั่นไหวโดยบอกว่า "เอ้าเป็ยกลองเอาบุหรี่ยี่นี้ไปสูบบุหรี่ซิ จะได้เป็นหนุ่ม
มีมาดเท่ตั้งเยอะนะ" ในตอนแรกเป็ยกปฏิเสธ แต่ชิตก็พยายามพูดจนเป็ยกยอมสูบบุหรี่ด้วยความ
เกรงใจเพื่อน วันรุ่งขึ้นเป็ยกไปโรงเรียนตามปกติ แต่ระหว่างที่นั่งเรียนนั้นรู้สึกหงุดหงิด อ่อนเพลีย
โดยไม่ทราบสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด จึงคิดจะกลับบ้าน ในวันนั้นเป็ยกจึงหนีเรียนเพื่อจะกลับ
บ้าน ระหว่างทางก็เจอชิตอีก จึงได้เล่าอาการให้ฟัง ชิตก็พูดว่า "ไม่เป็นไรหรอก ลักครู่ก็หาย
เอ้า! ลองสูบบุหรี่ก่อนซิ จิตใจจะได้สบาย" เป็ยกก็สูบบุหรี่ ในที่สุดเป็ยกก็ตกเป็นทาสของยาเสพติด
เพราะบุหรี่ยี่นี้มีเฮโรอีนผสมอยู่ ต่อมาเป็ยกต้องซื้อบุหรี่ยี่นั้นจากชิตเป็นประจำ เป็ยกพยายามหาเงิน
มาซื้อแม้จะมีราคาแพงก็ตาม

หลังจากนั้นไม่นานเพื่อน ๆ ก็สังเกตเห็นอาการของเป็ยกผิดปกติเช่น ร่างกายผอมซีด
หน้าคล้ำ ดวงตาเหม่อลอย จึงสอบถามเป็ยก เป็ยกก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง ทั้งครูและเพื่อน ๆ ก็
พยายามจะช่วยเป็ยก ให้ความเห็นใจเป็ยก ครูจึงนำเรื่องนั้นไปเล่าให้พ่อแม่ของเป็ยกฟัง และพ่อแม่
ของเป็ยกให้ความเห็นใจเป็ยกและจะพาเป็ยกไปรักษา ทุกคนให้กำลังใจในการที่เป็ยกไปรักษา
จนกระทั่งเป็ยกรักษาหายและตั้งใจแน่วแน่ว่าจะเลิกยาเสพติด

แนวสรุป

1. เป็ยกสูบบุหรี่ที่มีเฮโรอีนผสมอยู่ ทำให้มีอาการของคนที่เริ่มเสพยาเสพติด
2. เป็ยกหนีกลับบ้านและได้สูบบุหรี่ที่ผสมเฮโรอีนนั้นจากชิตอีกตามคำชักชวนของชิต
3. เพราะเป็ยกหลงเชื่อชิต ถูกชิตชักชวน และไม่ไตร่ตรองให้รอบคอบ
4. ควรเป็นคนที่เข้มแข็ง ไม่หลงเชื่อสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ทราบเจตนาของผู้แนะนำนั้น

ซึ่งเราอาจจะพบปัญหาที่จะนำความเดือนร้อนเสื่อมเสียมาสู่ตนเองได้ และถ้าหากรู้ตัวว่าทำสิ่งที่ไม่ดีแล้วและคิดกลับตัวกลับใจใหม่ ก็จะทำให้พ้นจากปัญหานั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาฮาเสฟติด

2. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสฟติด จากภาพ

นิทรรศการของฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสฟติด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

- ภาพที่ 1 เนื่องจากร่างกายเกิดการเจ็บป่วย แล้วใช้ยาบรรเทาความเจ็บปวด เมื่อใช้ติดต่อกันไปนาน ๆ จะเกิดอาการติดยา
- ภาพที่ 2 ที่อยู่อาศัยอยู่ในละแวกของผู้ที่ติดยาเสฟติด ซึ่งได้รับการแนะนำ ชักจูง เพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคม หลงเชื่อไปเสฟเข้าจนติดนิสัย
- ภาพที่ 3 ต้องการหนีปัญหาจากครอบครัว ภายในครอบครัวไม่มีความรักใคร่กลมเกลียวกันขาดความอบอุ่น ผลักดันให้เด็กหันเข้าหายาเสฟติด
- ภาพที่ 4 เพื่อความอยากหรืออยากเห็น ความตึกคะนอง อยากทดลอง ปราศจากการไตร่ตรองไม่คำนึงถึงผลร้ายของการกระทำ
- ภาพที่ 5 เพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่ชักนำเขาชวนไปติดยาเสฟติด ซึ่งเกิดจากการที่เขาชวนไปมั่วสุมในที่ต่าง ๆ และชักชวนกันไปติดยาเสฟติด
- ภาพที่ 6 เพื่อหนีความจริง คนที่มีทุกข์ใจเป็นประจําพยายามหาทางออกด้วยวิธีการใช้ยาเสฟติดเพื่อทำให้ลืมทุกข์

ครั้งที่ 6

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสียดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ได้
2. นักเรียนบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสียดีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเตรียมกรณีตัวอย่าง 3 กรณีให้นักเรียน
2. ครูแจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนทุกคน (แจกทีละกรณี)
3. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อปรึกษากันและตอบคำถามข้างท้ายกรณีตัวอย่างแต่ละกรณี
4. ครูลุ่มนักเรียนให้ออกมารายงานคำตอบและเหตุผลในกรณีตัวอย่างแต่ละกรณี พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยกับคำตอบนั้น ๆ โต้แย้งได้
5. ครูเฉลยคำตอบ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสียดีให้โทษ
7. ครูแจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. กรณีตัวอย่าง 3 กรณี
2. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับคำเฉลยในกรณีตัวอย่าง

การประเมิน สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายซักถาม การสรุป การแสดงความคิดเห็น
เนื้อหา

กรณีตัวอย่างที่ 1 ชีวิตของสมชาย

สมชายเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการศึกษาค่อนข้างอิสระและต้องช่วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ บิดามารดามีอาชีพทำนาในชนบทแห่งหนึ่ง เขาเป็นบุตรชายคนเดียว เป็นความหวังทั้งหมดของพ่อแม่ซึ่งแก่แล้ว ครั้นเมื่อเขาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นไม่ได้ เขาจึงเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เพราะที่นั่น
ไม่ได้สอบคัดเลือกเข้า ด้วยความหวังที่จะออกไปเป็นปลัดอำเภอตามที่เขาและพ่อแม่ใฝ่ฝัน

แม่พ่อแม่จะหากจนแต่ก็ยอมกระเบียดกระเสียนเก็บหอมรอมริบส่งเสียลูกชายอย่างเต็ม
ความสามารถ ซึ่งตอนแรก ๆ สมชายก็ขยันตั้งใจเรียน ความมมมานะอยากจะทำให้ได้ทำให้เขา
ต้องดูหนังสือดึกดื่น ซึ่งทำให้เพื่อน ๆ ที่อยู่หอเดียวกัน รู้สึกขบขันและล้อเลียนว่าเป็นคนนอนหนังสือ
เอาแต่ดูหนังสืออย่างเดียว ไม่ยอมสนุกสนานเฮฮาไปกับเพื่อน ๆ และต่างก็เข้าหาชักชวนให้สมชาย
เข้าร่วมกลุ่มสนุกสนานตามประสาคนรุ่นหนุ่ม ซึ่งตอนแรกก็เพียงการชักชวนสูบบุหรี่ สมชายทนรับไว้
เพื่อนไม่ได้และรู้สึกอายที่เพื่อนล้อ เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเป็นชายสมชื่อ ก็ต้องร่วมกลุ่มกับเพื่อน
ซึ่งต่อมากจากการสูบบุหรี่ ขยับ ไปถึงขั้นดื่มสุรา ทำให้ต้องใช้จ่ายเงินเปลืองยิ่งขึ้นและทำให้เขาต้อง
เขียนจดหมายโกหกพ่อแม่ ขอเงินเพิ่มอ้างว่าเพื่อซื้อตำราบ้าง เพื่อรักษาตัวเพราะเจ็บป่วยบ้าง
ในที่สุดถึงขั้นที่เขาเลื่อนไปใช้เฮโรอีน ซึ่งใช้เงินมากเป็นพิเศษ เขาก็ยังต้องโกหกบ่อยเข้า และ
สร้างเรื่องให้พ่อแม่ตกใจต้องรีบหาเงินส่งมาให้ ในครั้งหลังสุดพ่อแม่ต้องนำโฉนดที่ดินไปจำนอง
แก่แก๊งโรงสีเพื่อจะได้นำเงินมาส่งเสียให้ลูกรักได้เรียนต่อไป และหวังว่าเมื่อลูกชายเรียนสำเร็จ
แล้วก็คงหาเงินมาซื้อคืนได้ แต่ไม่นานนักพ่อแม่ก็ได้ข่าวเป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งทำให้แม่เสียใจและตกใจ
มากจนหัวใจวายเสียชีวิต นั่นคือ ข่าวที่ว่าสมชายถูกตำรวจจับพร้อมกับเพื่อน ๆ เพราะไปจีและ
ข่มขืนนักศึกษาหญิง

จงอภิปรายข้อปัญหาต่อไปนี้

1. สมชายเป็นคนอย่างไร

เฉลย เป็นคนที่มีความทะเยอทะยาน แต่มีบุคลิกภาพที่ไม่มั่นใจในตนเอง เมื่อถูก
เพื่อนล้อเลียนและมีความอายจึงต้องการแสดงออกโดยใช้ยาเสพติดตามที่เพื่อนชักชวน เพื่อแสดง
ความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้ใหญ่

2. สาเหตุใดที่ทำให้สมชายติดยาเสพติด

เฉลย เนื่องมาจากการได้คบเพื่อนที่ไม่ดี ชักชวนให้ทดลองเสพยาเสพติด ประกอบ
กับบุคลิกลักษณะของสมชายที่ขาดความมั่นใจในตนเอง จึงเชื่อเพื่อนได้ง่าย

3. ชีวิตของสมชายดำเนินไปอย่างไร หลังจากเริ่มเสเพลสังเวย

เฉลย ชีวิตของสมชายจากคนที่มีความตั้งใจจะเขยอะทานในชีวิต ต้องแปรเปลี่ยนไป เป็นคนที่ใช้จ่ายเงินเปลืองสิ้น โภกหน่อแม่่มากขึ้น โดยไม่ได้นึกถึงบาปที่เกิดขึ้น ชีวิตเมื่อตกเป็นทาสยาเสพติดแล้ว ก็เสื่อมโทรมและไร้คุณค่า ก่อให้เกิดภัยร้ายแรงต่อครอบครัว แม่ต้องเสียชีวิต ตัวของสมชายเองก็มึนงง สิ้นเปลือง อารมณ์จิตใจ ไม่ปกติถึงกับจี้และข่มขืน

4. สมมติว่านักเรียนเป็นสมชาย เมื่อเพื่อนมาชักชวนหรือล่อลวงนักเรียนให้เริ่มสูบบุหรี่ นักเรียนจะกระทำอย่างไร

เฉลย ปฏิเสธที่จะไม่สูบบุหรี่ ไม่ทดลองโดยเด็ดขาด และอธิบายให้เพื่อนเข้าใจถึงความต้องการของตัวเองที่จะไม่สูบบุหรี่ ถ้าหากว่ามีปัญหาถูกล่อลวงและเพื่อน ๆ ไม่ยอมรับ เนื่องจากไม่สูบบุหรี่เต็มที่แล้ว ก็พยายามปลื้มตัวหากกลุ่มใหม่ที่ไม่ชักชวนเราให้ทดลองเสเพลสังเวย

กรณีตัวอย่างที่ 2 "หลงผิด"

ยุทธอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี พ่อแม่เป็นคนเมตตาในสังคม พ่อของยุทธเป็นคนชอบเที่ยวเตร่ ไม่ค่อยรับผิดชอบครอบครัว แม่ก็ชอบออกนอกบ้านอ้างว่าเพื่องานสังคม โดยไม่สนใจภารกิจในบ้านเลย พ่อแม่ของยุทธทะเลาะกันทุกวัน โดยไม่ได้นึกถึงความรู้สึกของยุทธผู้เป็นลูก ยุทธจึงเหมือนเด็กที่ขาดความอบอุ่นทางใจและทางครอบครัว พ่อแม่ตามใจในเรื่องการใช้จ่าย ใช้เงินอย่างเต็มที่ เมื่อใดที่พ่อแม่ทะเลาะกันยุทธจะออกนอกบ้านไปเดินเที่ยวเตร่ให้สบายใจเพราะไม่อยากเข้าบ้าน วันหนึ่งเมื่อเห็นพ่อแม่ทะเลาะกันยุทธจึงเดินออกมาจากบ้าน เดินไปเรื่อย ๆ ยุทธก็ได้พบกับชิต ซึ่งเป็นเพื่อนกันและได้ทราบว่ายุทธกำลังมีเรื่อง ไม่สบายใจจึงชวนไปเที่ยวตามคอฟฟี่ช็อป แล้วก็ชวนให้ยุทธลองสูบบุหรี่แก้กั๊ก โดยบอกว่า เป็นบุหรี่พิเศษมีราคาแพงกว่าบุหรี่ธรรมดาซึ่งยุทธไม่รู้เรื่องเลย ยุทธได้รับบุหรี่ยี่ห้อหนึ่งซึ่งมองดูหลวม ๆ บวม ๆ เมื่อยุทธสูบแล้วก็รู้สึกโหวงเหวง เวียนศีรษะ แต่ครึ่ง ๆ เพราะบุหรี่ยี่ห้อนี้ใส่กัญชา หลังจากนั้นยุทธก็ติดบุหรี่ชนิดนี้ เมื่อใดที่พ่อแม่ทะเลาะกันยุทธก็ออกจากบ้านไปหาชิต เพื่อสูบบุหรี่ยัดใส่กัญชาเพราะคิดว่าตัวเองมีความทุกข์ต้องดับทุกข์ด้วยบุหรี่ยี่ห้อนี้ ยุทธเริ่มเป็นเด็กใจแตก คบเพื่อนแปลกหน้ามากขึ้นขาดเรียนบ่อย ในที่สุดเพื่อน ๆ เหล่านี้ชักชวนให้ยุทธเสเพลสังเวย

ยุทธชาติเรียนติดต่อกันหลายวัน ครูเริ่มผิดสังเกต เห็นความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของยุทธ ทрудโทรม ผอมซูบซีด น้ำหนักลด ไม่มีแรง ริมฝีปากเขียวคล้ำ แห้งแตก เริ่มใส่แว่นกรองแสงสีเข้ม น้ำมูกไหล เหงื่อออกมาก ครูจึงแจ้งให้ทางพ่อแม่ของยุทธได้ทราบไว้ พ่อแม่จึงได้เริ่มเอาใจใส่ยุทธ และจนกระทั่งวันหนึ่งยุทธมีอาการทรุดหนัก ทูรนทุราย ร้องขอยาเหมือนจะขาดใจตาย พ่อแม่พายุทธ ไปรักษาจนหาย ด้วยความสำนึกผิดของคนทั้งสองที่ไม่ได้ให้ความอบอุ่นแก่ลูกเท่าที่ควร พ่อแม่ของยุทธจึงพร้อมใจกันเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของยุทธใหม่ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พ่อแม่ที่ดี รักและเอาใจใส่ยุทธ

จงอภิปรายข้อปัญหาต่อไปนี้

1. ยุทธเป็นคนอย่างไร

เฉลย ยุทธเป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นทางครอบครัวและทางใจ ไม่ต้องการให้พ่อแม่ทะเลาะกัน ยุทธมีความสุขและสนุกอยู่แต่กับเพื่อน และเชื่อเพื่อนด้วยความหลงผิดไป ในที่สุดก็ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติด

2. สาเหตุใดทำให้ยุทธติดสิ่งเสพติด

เฉลย การชักชวนของเพื่อน ยุทธเองก็ขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบไปหลงเชื่อเพื่อนที่ชักนำไปสู่สิ่งเสพติด ประกอบกับความไม่สบายใจในครอบครัว ทำให้ยุทธหาทางออกที่ไม่ถูกวิธี

3. ถ้านักเรียนเป็นยุทธ นักเรียนจะทำอย่างไร

เฉลย ทำตัวให้เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ตั้งใจเรียนให้สำเร็จ เพื่ออนาคตของตนเอง เมื่อมีเรื่องไม่สบายใจควรรหาเพื่อนที่ไว้วางใจได้ เป็นเพื่อนที่ดีของเรา หรือปรึกษากับครูที่นักเรียนไว้วางใจ ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเห็นแนวทางแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้นและสบายใจขึ้น อย่าไข่มั่วสุมกับเพื่อนที่ไม่ดี ที่จะชักนำไปสู่ปัญหาเสพยาเสพติดได้

กรณีตัวอย่างที่ 3 "เรื่องของอ้อด"

อ้อด ชัน และวิชัย เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนเดียวกันทั้ง 3 คน เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง อ้อดเป็นลูกชายคนโต มีน้องสาว 1 คน ชื่ออ้อย เรียนอยู่ใน

โรงเรียนเดียวกัน พ่อออดเป็นข้าราชการอยู่ในระดับที่ 2 แม่ทำงานในโรงงานแห่งหนึ่ง ออดและอ้อยมีความประพฤติเรียบร้อยและขยันเรียน มักจะไปโรงเรียนพร้อมกันและกลับบ้านหลังเลิกเรียนพร้อมกัน ออดมักจะรู้สึกว่พ่อไม่ค่อยรักออด แต่รักน้องสาวมากกว่า คิดว่าพ่อไม่เข้าใจเขา ออดคิดว่ามีแต่แม่เท่านั้นที่คอยเอาใจใส่เป็นห่วงออดเสมอ

ชั้นอาศัยอยู่กับแม่ เพราะพ่อกับแม่แยกทางกัน แม่มีอาชีพขายข้าวแกงส่งชั้นเรียนหนังสือชั้นเป็นเด็กที่มีความประพฤติไม่ดี เกเร ชอบหนีเรียนไปสูบบุหรี่ ไม่ค่อยขยันทำงาน ถูกแม่ดุดบ่อย ๆ ส่วนวิชัยเป็นลูกครูซึ่งสอนในโรงเรียนเดียวกัน ทั้ง 3 คน เป็นเพื่อนที่สนิทกัน โดยมีชั้นเป็นคนนำกลุ่ม ชั้นชวนเพื่อนให้หนีเรียนและสูบบุหรี่ โดยอ้างว่าอยู่ในวัยรุ่นนั้น ต้องรู้จักทดลองเพื่อให้รู้ว่าการสูบบุหรี่เป็นอย่างไร จนถูกครูทำโทษ แต่ก็ไม่กลัว ต่อมาชั้นได้ชวนออด และเพื่อนสูบบุหรี่ด้วย ยาเสพติด ในที่สุดออดก็เสพยาเฮโรอีนจนติด ออดเริ่มประพฤติดนเปลี่ยนไป ไม่ตั้งใจเรียน ครูสังเกตเห็นความผิดปกติของออด จึงได้บอกให้น้องสาวของออดทราบ เมื่ออ้อยซึ่งเป็นน้องสาวของออดรู้เรื่องนี้ จึงได้เล่าให้แม่ฟัง

วันหนึ่งชั้นถูกตำรวจไล่จับและหนีเข้าไปหลบอยู่ในบ้านของออด แม่ของออดถามว่ามีเรื่องอะไร ตำรวจบอกว่าชั้นหนีเฮโรอีนและเสพยาเฮโรอีน แม่ออดตกใจมาก ขณะเดียวกันออดก็กำลังมีอาการขาดยา ปวดท้อง ทรมานทรมาย และได้สารภาพว่าตนก็ติดเฮโรอีนด้วย ออดจึงถูกนักการศึกษาและเข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาล เพื่อจะได้กลับเข้าเรียนต่อไป

จงอภิปรายข้อปัญหาต่อไปนี้

1. ออดเป็นคนอย่างไร

เฉลย ออดเป็นเด็กที่มีนิสัยดีและขยันเรียน แต่มีความรู้สึกว่พ่อไม่รักตน อยากให้พ่อให้ความสนใจบ้าง

2. สาเหตุใดที่ทำให้ออดติดยาเสพติด

เฉลย หลงเชื่อในคำชักชวนของเพื่อน ประกอบกับความคิดที่น้อยใจพ่อ เมื่อมีปัญหาก็คิดและตัดสินใจเอง

3. ถ้านักเรียนเป็นออด นักเรียนจะปฏิบัติตัวอย่างไรเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด

เฉลย เมื่อเราเป็นลูก ก็ควรปฏิบัติตนเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ มีเรื่องไม่สบายใจ

ก็ว่ามันก็จะปรึกษาพ่อแม่ ไม่คิดและตัดสินใจเอง มีความหนักแน่น รู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ต้องทำ ตั้งหน้า
ไว้จนให้สำเร็จ เลือกคบเพื่อนที่ดี อย่าไปหลงเชื่อคำชักชวนของเพื่อนซึ่งอาจนำไปสู่ความเสียหาย
ต่อตัวเอง

ครั้งที่ 7

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกถึงโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูนำวิดีโอเทปกรณีตัวอย่าง "อันหลงผิด" มาให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 สาเหตุใดที่ทำให้เกิดการติดยาเสพติด
  - 2.2 ผลที่อื่นได้รับจากการติดสิ่งเสพติด
  - 2.3 ถ้านักเรียนเป็นอื่น จะปฏิบัติตัวอย่างไรไม่ให้ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติด
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลของการอภิปรายกลุ่ม
4. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมองเห็นโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสพติดให้โทษ
5. ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "มือเพชรฆาต"
6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 6.1 เพราะเหตุใดจึงตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า มือเพชรฆาต
  - 6.2 ผลที่จวงและเนียนได้รับจากการติดยาเสพติด
  - 6.3 ถ้านักเรียนเป็นจวง จะปฏิบัติตัวอย่างไรไม่ให้ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติด
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม
8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสพติด
9. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วิดีโอเทปเรื่อง อันหลงผิด
2. เนื้อเรื่องบทบาทสมมติเรื่อง มือเพชรฆาต
3. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับเรื่อง อันหลงผิด และเรื่อง มือเพชรฆาต

การประเมิน

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายซักถาม การสรุป

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

อันหลงผิด

อันเป็นเด็กชายอายุประมาณ 8 ปี เป็นลูกชายคนโตและมีน้องสาว 1 คน อันเรียนหนังสือระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ด้วยความรักและเป็นห่วงลูก พ่อกับแม่จึงเข้มงวดคอยว่ากล่าวตักเตือนอันอยู่เสมอ ทำให้อันเข้าใจผิดคิดว่าพ่อแม่ไม่รักเขาแต่รักน้องมากกว่า วันหนึ่งอันได้พบกับชายแปลกหน้าซึ่งอ้างว่าเอาของมาส่งแต่ไม่รู้จักบ้านให้อันพาไปยังบ้านที่เขาต้องการ ชายแปลกหน้าทำตัวสนิทกับอัน เอาใจอันโดยเริ่มให้ทอฟฟี่ซึ่งผสมยาเสพติด ต่อมาก็ขอให้อันเป็นคนส่งของซึ่งเป็นยาเสพติด โดยให้เงินและทอฟฟี่ซึ่งผสมยาเสพติดเป็นรางวัลหลายครั้ง จนทำให้อันติดและมีความต้องการอย่างมาก เมื่อไม่ได้กินทอฟฟี่ อันเริ่มมีอาการผิดปกติเปลี่ยนไป ไม่เล่นกับเพื่อน ชอบแยกตัวไปอยู่คนเดียว ไม่ตั้งใจเรียน หนีเรียนไปหาชายแปลกหน้าเพื่อขอทอฟฟี่ในที่สุดชายแปลกหน้าได้บังคับให้อันหาเงินมาแลกเปลี่ยนด้วยวิธีขโมยของและเงินจากบ้านและจากครู จนกระทั่งถูกครูจับได้จึงสารภาพความจริง ทางโรงเรียนจึงได้หาทางแก้ไขปัญหาโดยแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอันเป็นคนนำทางไป จนจับชายแปลกหน้าได้ ซึ่งชายแปลกหน้าได้ต่อสู้และขัดขืนจึงถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงตาย

ส่วนอันถูกส่งเข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลจนหายขาด และกลับเข้าเรียนตามเดิมท่ามกลางการแสดงความคิดเห็นและยอมรับจากเพื่อน ๆ และครู - อาจารย์

แนวสรุป

1. อันไม่เข้าใจพ่อแม่ คิดว่าพ่อแม่ไม่รัก เมื่อพบคนอื่นที่เอาใจอันทำให้อันสนิทสนมหลงเชื่อไปกับคำชักชวนต่าง ๆ ทำให้อันติดยาเสพติดเพราะไว้ใจคนแปลกหน้า

2. อันต้องตกเป็นทาสของยาเสพติด ทำตามคำสั่งของชายแปลกหน้าจนต้องขโมยของในบ้านและจากครูเพื่อแลกกับทอफी โดยอันรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เปลี่ยนเป็นคนไม่ตั้งใจเรียน ซึ่งเกือบจะทำให้อันต้องเสียชีวิต

3. ทำตัวให้เป็นลูกที่ดื้อของพ่อแม่ ควรจะมีความเข้าใจพ่อแม่ว่ามีความรักและห่วงใยลูกทุก ๆ คนซึ่งเราผู้เป็นลูกก็ควรรักและเคารพ เชื่อฟัง และตั้งใจเรียนหนังสือ เมื่อนพบเพื่อนที่เสกสิ่งเสกติดก็แจ้งให้ครูทราบเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา ที่สำคัญไม่ควรรับของขวัญจากคนแปลกหน้า

2. เนื้อเรื่องบทบาทสมมติ

มือเพชรฆาต

จวงเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง อาศัยอยู่กับแม่ตามลำพัง ส่วนพ่อเสียชีวิตไปแล้ว ฐานะทางครอบครัวของจวงไม่ค่อยจะดีนัก ในระยะหลังนี้แม่ของจวงมักออกไปนอกบ้านเสมอ ๆ เพราะแม่ชอบไปเล่นไพ่ จวงต้องการความรักความอบอุ่นจากแม่ แต่แม่ไม่ค่อยมีเวลาให้จวง จวงจึงไประบายความกลุ้มใจให้เพื่อนฟัง เพื่อนแนะนำให้จวงใช้ยาชนิดหนึ่งด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์และต้องการทดลอง หลังจากนั้นทุกครั้งทีกลุ้มใจจวงก็มักใช้ยานี้เป็นประจำจนติด เมื่อติดแล้วก็พยายามหาเงินมาเพื่อซื้อยา ทั้งที่ฐานะไม่สู้จะดีนัก จวงคบคิดกับเพื่อนโดยการขโมยของเพื่อนำมาซื้อยา ผลการเรียนของจวงแย่งลงเรื่อย ๆ จึงเกิดความเบื่อหน่ายและลาออกจากโรงเรียน จวงเริ่มใช้ยาเสพติดที่มีฤทธิ์รุนแรงยิ่งขึ้นนั่นคือ เฮโรอีน อาการติดยาเสพติดทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น เฮโรอีนซึ่งมีราคาแพงมาก ก็ไม่มีเงินที่จะหาซื้อมา เพื่อนของจวงจึงทำสิ่งที่ไม่คาดฝันนั่นคือ ทำร้ายแม่ของจวงจนถึงแก่ความตายขณะที่แม่กลับมาถึงบ้านพอดี เพียงเพื่อต้องการเงินไปซื้อยาเสพติด ในที่สุดเพื่อนของจวงและตัวจวงเองก็ถูกจับโทษฐานซื้อยาเสพติดและฆ่าคนตายโดยเจตนา

แนวสรุป

1. เพราะเพื่อนของจวงขาดสติยังคิด เมื่อเกิดความต้องการยาจึงทำอะไรโดยไม่รู้ตัว เพราะฤทธิ์ของยาเสพติดมีพิษร้ายแรง ผลร้ายจึงตกอยู่กับตนเองจนถึงกับเป็นมือเพชรฆาต โดยไม่รู้ตัว

2. ขาดสติยังคิดจนทำร้ายคนอื่น การดำรงชีวิตของบุคคลนั้นถ้าตกเป็นทาสยาเสพติด อนาคตก็มีดมน การเข้าใจว่ายาเสพติดช่วยให้ลืมความทุกข์ได้ เป็นการเข้าใจผิดอย่างแท้จริง เพราะมีแต่จะให้โทษ ชีวิตก็ตกต่ำลง

3. ควรเป็นคนเข้มแข็ง เป็นตัวของตัวเอง อย่าทดลองในสิ่งที่เรารู้ว่ามีโทษและอันตราย เพราะถ้าทดลองเพียง 1 - 2 ครั้งก็ตกเป็นทาสของมันทันที ควรหาทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง ด้วยการปรึกษาผู้ใหญ่ ครู และเพื่อนที่ดี ในฐานะที่เป็นลูกควรเห็นใจพ่อแม่ ด้วยการประพฤติเป็นคนดี ตั้งใจเรียนหนังสือ

ครั้งที่ 8

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสียดดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดดีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูฉายวีดีโอเทป เรื่อง การสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่ โทษนักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 ปัญหาที่เกิดจากการติดบุหรี่
  - 2.2 ความคิดที่จะนำไปใช้จากการ ได้ชมวีดีโอเทปเรื่องนี้
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลของการอภิปรายกลุ่ม
4. ติดโปสเตอร์ที่ละแผ่น ได้แก่
  - คนกับบุหรี่
  - สารพิษ ในควันบุหรี่
  - คุณเริ่มสูบบุหรี่เพราะ .....
  - คนรุ่นใหม่ไม่สูบบุหรี่เพราะ .....
  - ผลกระทบต่อคนข้างเคียง
  - ไม่ยอมเลิกบุหรี่เพราะ.....
  - วิธีเลิกบุหรี่
5. อธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์ที่ละแผ่นและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่และให้นักเรียนมองเห็นโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดดี
7. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วีดีโอเทป เรื่อง การสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่
2. โปสเตอร์เกี่ยวกับบุหรี่

3. เอกสารเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่
4. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่

การประเมิน

1. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย การสรุป
2. สังเกตจากความสนใจในขณะที่ครูอธิบายรูปภาพโปสเตอร์ การซักถาม

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากการสัมภาษณ์ทางช่อง 9 โดยลัดดาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์

การสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่

เป็นเรื่องการสัมภาษณ์ผู้ที่ติดบุหรี่มาเป็นเวลานาน เพื่อที่จะทำให้ได้มองเห็นว่าการสูบบุหรี่นั้นอันตรายถึงชีวิต ซึ่งบุคคลที่ติดบุหรี่ได้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. พ.ต.ต. สุนทร รัศมีบุตร เคยเป็นรองผู้กำกับการอำนวยการ 3 กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน เคยปฏิบัติราชการลับในประเทศที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2503 - 2516 ในช่วงนั้นได้สูบบุหรี่วันละ 40 - 50 มวน โดยเริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุ 25 ปี ตอนแรก ๆ ก็สูบแต่น้อย ๆ พอไปปฏิบัติราชการในประเทศที่ 3 จึงสูบบ้างจนถึง 40 - 50 มวน ในระยะที่เริ่มสูบบุหรี่นั้นก็เนื่องมาจากเห็นเพื่อนสูบก็นับตามเพื่อน คิดว่าเป็นของโก้เก๋ ก็เลยสูบตลอดมา จนกระทั่งอายุได้ 45 ปี ก็ป่วยเป็นโรคถุงลมโป่งพองไม่มีเรี่ยวแรง เห็นอหอบ เมื่อถุงลมโป่งพองไม่ยุบตัวก็หายใจลำบาก บางครั้งเมื่อเป็นมาก ๆ เข้าก็จะหมดสติ ทั้งนี้เพราะนิโคติน น้ำมันดิน และคาร์บอนมอนนอกไซด์ ทำลายผนังปอด กระทั่งพุทธศักราช 2529 อาการก็ทรุดหนักมากหายใจไม่ออก ความหวังที่จะหายป่วยจึงไม่มีเลย ความหวังที่จะสร้างครอบครัวให้เป็นปึกแผ่น ความหวังที่จะมีอนาคตก้าวหน้าในหน้าที่การงานก็หมดสิ้นไป จึงได้ลาออกเมื่อเดือนเมษายน 2531 ที่ผ่านมานี้

ความรู้สึกในขณะนี้ ทรมานมาก ทุกสิ่งทุกอย่างหมดสิ้น รู้สึกท้อแท้ ล้มหวัง คิดอยากทำลายตัวเองหลายครั้ง เพราะอยู่ด้วยความทรมาน อยากขอร้องผู้ที่กำลังสูบบุหรี่ ถ้าไม่ต้องการมีสุขภาพอย่างที่เห็นอยู่นี้ก็ให้เลิกสูบบุหรี่ก่อนที่จะสายเกินไป อย่าให้ถึงขั้นเห็นอหอบเลย ถ้าถึงขั้นนี้ก็สายไปแล้ว ประเทศชาติต้องการกำลังคนไปพัฒนาประเทศอีกจำนวนมาก

2. คนไข้คนที่ 1 ให้สัมภาษณ์ว่า เริ่มป่วยโดยหายใจไม่สะดวก มักมีอาการไอ ทำอะไรไม่ได้ตามปกติเหมือนแต่ก่อน ขณะนี้ป่วยเป็นโรคถุงลมในปอดโป่งพอง ปัจจุบันมีชีวิตรอดอยู่ได้เพราะยาที่แพทย์สั่งให้รับประทาน

3. คนไข้คนที่ 2 อายุ 60 ปี สูบบุหรี่มา 27 ปี เวลาจะทำอะไรก็ไม่ไหวแล้ว เข้าห้องน้ำก็ไม่มีแรง จึงเลิกสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด

4. คนไข้คนที่ 3 อายุ 65 ปี ก่อนที่จะป่วยเป็นโรคปอดอักเสบ มีอาการที่มักจะเหนื่อยเสมอ ทำอะไรก็เหนื่อย ขณะนี้คนไข้มีอาการเหนื่อยมาก ต้องใช้เครื่องให้ออกซิเจนช่วยในการหายใจ แพทย์ไม่สามารถช่วยให้เป็นปกติได้

5. คนไข้คนที่ 4 ป่วยเป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ซึ่งมีปอดอักเสบแทรกเข้ามาด้วยหายใจเองไม่ได้ต้องเจาะคอช่วย ซึ่งมีอาการหนักมาก ก่อนที่จะป่วยหนักมีอาการหอบเรื้อรังเป็นเวลาหลายปี

แนวสรุป

1. ปัญหาที่เกิดจากการติดบุหรี่ ก่อให้เกิดโทษและพิษภัยในด้านต่าง ๆ คือ โทษต่อร่างกาย โทษต่อครอบครัว โทษต่อสังคมและต่อประเทศชาติ

2. หลีกเลี่ยงจากการใช้ยาเสพติดทุกชนิด เพราะมองเห็นว่ายาเสพติดมีโทษและพิษภัยอย่างมากมาย

2. เอกสารเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่

เมื่อมีอาการหงุดหงิดให้ปฏิบัติดังนี้

1. ดื่มน้ำมาก ๆ ในระหว่างอาหารแต่ละมื้อให้ได้ประมาณวันละ 8 - 10 แก้ว
2. หายใจเข้าออกช้า ๆ ประมาณ 10 ทีชว
3. ไม่นั่งเล่นต่อ หลังจากกินอาหารเสร็จแล้ว
4. งดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ และเครื่องดื่มประเภท ชา กาแฟ
5. งดเที่ยวไนท์คลับหรือสถานเริงรมย์
6. ออกกำลังกายพอควร

ซึ่งความหงุดหงิดจะเป็นในช่วง สัปดาห์ที่ 1 - 2 เท่านั้น

การเลิกสูบบุหรี่นั้นจะต้องเลิกสูบบุหรี่ด้วยตนเอง มีกำลังใจที่ดีในการเลิกสูบบุหรี่ ผู้ที่อยู่ในบ้านเดียวกันก็ต้องสนับสนุน ต้องหยุดสูบบุหรี่ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีคนเลิกสูบบุหรี่ได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะต้องเลิกสูบบุหรี่ด้วยตนเอง เป็นการเลิกสูบบุหรี่โดยคนทางบ้านช่วยกันเตือน เพราะคนส่วนใหญ่ในสังคมมีความคิดว่า การสูบบุหรี่นั้นเป็นนิสัยที่ควรเลิก และสามารถเลิกได้ถ้ามีกำลังใจเข้มแข็ง

แต่มีคนส่วนใหญ่ที่เลิกสูบบุหรี่ไม่ได้เพราะ

1. ไม่ทราบหรือไม่เชื่อว่าบุหรี่เป็นพิษร้ายต่อสุขภาพ
2. ตกเป็นเหยื่อเสน่ห์ของนิโคติน
3. มีพลังใจที่จะเลิกสูบบุหรี่ในเกณฑ์ต่ำ
4. ไม่คิดที่จะเลิกสูบบุหรี่
5. ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดยังสูบบุหรี่อยู่

วิธีการเลิกสูบบุหรี่

1. นำบุหรี่ที่เหลือ ไปทิ้งให้หมด ตั้งใจแน่วแน่ที่จะเลิกสูบบุหรี่ เป็นการบังคับใจตัว
2. พยายามดื่มน้ำให้มาก ๆ วันละ 8 - 10 แก้ว
3. เมื่อรู้สึกง่วงหรือหงุดหงิดจากการอดบุหรี่ ควรไปอาบน้ำ
4. รับประทานอาหารให้เป็นเวลา และพยายามออกกำลังกายให้สดชื่น
5. ก่อนจะสูบบุหรี่จะไตร่ตรองดูว่า เราต้องจ่ายค่าบุหรี่วันละเท่าไร
สรุปแล้วผู้ที่ตั้งใจเลิกบุหรี่ ต้องนึกถึงว่า "บังคับใจตัว กลัวตาย เสียตายทรัพย์สิน"

โทษของการสูบบุหรี่

1. โทษของการสูบบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพ เช่นมีผลต่ออวัยวะในระบบทางเดินหายใจ ซึ่งอาจเป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง โรคถุงลมโป่งพอง มะเร็งที่ปอด ทำให้กล้ามเนื้อเป็นอัมพาตได้
2. โทษของการสูบบุหรี่ในด้านอื่น ๆ เช่น ทำให้เพิ่มอุบัติเหตุ คนขาดความอดทน การสูบบุหรี่ทำให้เสียทรัพย์สิน ทำให้เกิดผลเสียหายต่อตัวผู้สูบเองเพราะถ้าผู้สูบเป็นหญิง อาจถูกมองว่าไม่เรียบร้อย ลมหายใจมีกลิ่น ปากเขียว ฟันเป็นคราบ ซึ่งทำให้ความสวยงามลดลง ถ้าสูบบุหรี่ตั้งแต่เป็นเด็กเล็กอาจถูกมองว่าเป็นคนเกเร

ครั้งที่ 9

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสียดดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดดีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูนำวีดีโอเทปเรื่อง น้ำพุ มาให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 สาเหตุใดที่น้ำพุติดยาเสียดดี
  - 2.2 ข้อคิดที่ได้รับจากการได้ชมวีดีโอเทปเรื่องนี้
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อระดมสมองในเรื่อง สิ่งเสียดดีมีโทษและอันตรายต่อตัวเอง และสังคมอย่างไรบ้าง และผลของการไม่ใช้สิ่งเสียดดี
4. รวบรวมคำตอบของนักเรียนนำไปตรวจสอบกับแผนภูมิที่เตรียมไว้
5. ตัดแผนภูมิและนำคำตอบจากการระดมสมองที่รวบรวมได้มาตรวจสอบและอธิบายเพิ่มเติมให้ครบตามเนื้อหาในแผนภูมิและแจกเอกสารแผนภูมิให้นักเรียนด้วย
6. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์ในเรื่อง โรคแทรกซ้อนที่เกิดจากสิ่งเสียดดีและอธิบายให้นักเรียนได้ตระหนักถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสียดดี
7. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดดีเพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดและเป็นการสอนตัวเองไปด้วย
8. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วีดีโอเทปเรื่อง น้ำพุ
2. แผนภูมิเปรียบเทียบผลของการใช้สิ่งเสียดดีและผลของการไม่ใช้สิ่งเสียดดี
3. ภาพประกอบจากสไลด์ชุด โรคแทรกซ้อนที่เกิดจากยาเสียดดี
4. เอกสารสรุปเรื่องน้ำพุ

การประเมิน

1. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากความสนใจในการดูภาพประกอบจากสไลด์
3. ประเมินจากการเขียนคำขวัญ

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด

น้ำพุ

น้ำพุ เป็นเรื่องเล่าจากชีวิตจริงของเด็กชายคนหนึ่งที่ต้องเสียชีวิตเพราะยาเสพติด แม่เป็นนักเขียนชื่อ สุวรรณี สุคนธา

น้ำพุ เป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่ในจำนวนลูกทั้งหมด 3 คน น้ำพุมีปัญหากลัวใจเนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน ลูกทั้งสามอยู่ในความอุปการะของแม่ แม่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงลูกทั้งหมด จึงต้องทำงานหนักเพื่อหาเงินให้ลูกเรียนหนังสือทำให้ไม่มีเวลาให้กับลูก ประกอบกับน้ำพุเป็นลูกชายคนเดียวในบ้านจึงเข้ากับพี่สาวไม่ค่อยได้ ต้องแยกตัวอยู่คนเดียว น้ำพุจึงขาดเพื่อน ขาดความอบอุ่น เขากลัวใจ ว่าเหว่ จึงหันไปใช้ยาเสพติดด้วยการที่ได้คบเพื่อนที่ไม่ดี เที่ยวมั่วสุม และได้ชักชวนให้เพื่อนใช้ยาเสพติดด้วย ทั้ง 2 คนติดอย่างหนักจนถูกตำรวจจับและส่งเข้าสถานกักกันบ้านเมตตา ภายหลังจากปล่อยย เขากลับไปเสพยาเสพติดมากขึ้น จนทำให้เกิดความกลัว พยายามเลิกด้วยตัวเองก็ไม่สำเร็จจึงตัดสินใจชวนเพื่อนไปรักษาที่สถานบำบัดรักษายาเสพติดสำนักสงฆ์ถ้ากระบอก ระหว่างอยู่ที่ถ้ากระบอกน้ำพุก็เขียนจดหมายเล่าให้แม่ฟังตลอด ในที่สุดน้ำพุเลิกยาเสพติดได้ และกลับไปหาแม่ เข้าเรียนหนังสือต่อ

น้ำพุกลับไปสู่สถานแวดล้อมเดิม พบกับปัญหาเก่าและเพื่อนเก่า จึงถูกชักจูงให้กลับไปเสพยาเสพติดอีกด้วยปริมาณที่มากเกินไปจนร่างกายจะรับได้จึงทำให้เขาเสียชีวิต แม่และพี่ ๆ เศร้าโศกเสียใจเป็นอย่างมาก แม่ของน้ำพุรู้ตัวเองว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้น้ำพุเป็นอย่างนี้ และกล่าวว่าต้องการให้เรื่องน้ำพุนี้เป็นตัวอย่างแก่แม่คนอื่น ๆ ให้รู้จักเลี้ยงลูก ควรมีเวลาให้ความรัก ความ

อบอุ่นแก่ลูกบ้างจะช่วยไม่ให้ลูกไปเสพยาเสพติด

แนวสรุป

1. มีปัญหาในครอบครัวประกอบด้วยถูกเพื่อนชักชวน

2. พยายามหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากยาเสพติด เพราะยาเสพติดมีโทษและพิษภัยที่ร้ายแรงจนถึงกับทำให้เสียชีวิตได้ และในฐานะที่เป็นลูกก็ควรรู้จักที่จะเห็นใจพ่อแม่ พยายามหาทางช่วยเหลือและประณาดิตนเป็นคนดี ตั้งใจเรียนหนังสือ ไม่แก้ปัญหาชีวิตด้วยการใช้ยาเสพติด เพราะทำให้เสียอนาคต ในขณะที่เดียวกันพ่อแม่ควรมีเวลาสำหรับให้ความอบอุ่นแก่ลูกบ้าง

2. แผนภูมิเปรียบเทียบผลของการใช้สิ่งเสพติดและผลของการไม่ใช้สิ่งเสพติด

1. ผลของการใช้สิ่งเสพติดก่อให้เกิดโทษต่อตัวเองและสังคมดังนี้

1.1 โทษทางร่างกาย สิ่งเสพติดจะทำลายระบบประสาทให้เสื่อมลง การปฏิบัติหน้าที่ของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเสื่อมโทรม เกิดโรคร้ายไข้เจ็บได้ง่าย เสียบุคลิกภาพ ขาดความสนใจตัวเอง เมื่อสมองและประสาทเสื่อมเป็นผลให้การควบคุมทางกล้ามเนื้อและประสาทบกพร่อง ซึ่งอาจทำให้ประสบอุบัติเหตุได้ง่าย เช่น หกล้ม ถูกรถชน และเมื่อไม่ได้เสพสิ่งเสพติด จะทำให้เกิดอาการต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการอดยา ในที่สุดมีอาการเหมือนคนวิกลจริตและถึงแก่ความตายได้

1.2 โทษทางใจ ทำให้มีความประพฤติกเล่และอารมณ์ผิดปกติ เช่น ขาดความสนใจในตัวเอง ละเลยไม่สนใจกิจวัตรประจำวัน ขาดเรียน ไม่สนใจการศึกษา

1.3 โทษต่อครอบครัว ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ครอบครัวขาดหลักประกัน ก่อให้เกิดปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในครอบครัว เนื่องจากไม่สามารถหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

1.4 โทษต่อสังคมและเศรษฐกิจ สังคมไม่ยอมรับ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งเสพติด ส่วนโทษทางเศรษฐกิจนั้นทำให้เกิดการสูญเสียแรงงาน

1.5 โทษทางการปกครอง รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการปราบปรามป้องกัน และบำบัดรักษา กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศ

2. ผลของการไม่ใช้สิ่งเสพติด จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมากดังนี้

2.1 ทางร่างกาย ทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สติปัญญาดี

2.2 ทางด้านจิตใจ ทำให้เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส ความประพฤติกและ อารมณ์เป็นไปอย่างปกติ

2.3 ทางด้านครอบครัว ครอบครัวมีความอบอุ่น เมื่อแต่ละคนต่างก็มีความรับผิดชอบ เด็ก ๆ ในครอบครัวเจริญเป็นผู้ใหญ่ที่ดี

2.4 ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เมื่อไม่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมย่อมเกิดความ สงบสุขได้ ประชาชนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ทางด้านการปกครอง ประเทศชาติมีความมั่นคง วัฒนาประเทศได้เต็มที่

3. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์ เกี่ยวกับโรคแทรกซ้อนที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม

จากฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร

- ภาพที่ 1 การได้รับยาเสพติดเกินขนาด ผู้ป่วยจะหมดสติ การหายใจช้าลงหรือหยุด ม่านตาเล็กมาก ในบางรายมีม่านตาขยายเนื่องจากสมองขาดออกซิเจน
- ภาพที่ 2 การติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ พบการอักเสบของปอด และวัณโรคปอด บางรายพบเชื้อบุก หัวใจอักเสบ
- ภาพที่ 3 ผู้ติดยาเสพติดมีการติดเชื้อเข้าสู่กระดูก มีการอักเสบของแขนลูกกลามจากบริเวณที่ฉีด
- ภาพที่ 4 ภาวะการติดเชื้อเฉพาะที่ จะพบการอักเสบบริเวณหลังมือและท้องแขน
- ภาพที่ 5 การติดเชื้อบางรายมีอาการอักเสบของผิวหนังเห็นหลอดเลือดดำ มีฝีหนอง
- ภาพที่ 6 ผู้ติดยาเสพติดมักมีปลายประสาทอักเสบ มีการหดตัวของหลอดเลือดแดง มีการตีบตัน ทำให้แขนขาส่วนปลาย บวม เขียว เย็น ซ้ำ
- ภาพที่ 7 ผู้ที่เสพยาโดยการฉีด จะพบภาวะการติดเชื้อบริเวณรอยฉีด และภาวะโลหิตเป็นพิษสูง

ครั้งที่ 10

เรื่อง แหล่งให้บริการและให้การบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกแหล่งให้บริการและให้การบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูนำวีดีโอเทปเรื่อง "ถ้ากระบอก" มาให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด
3. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบหลังจากดูวีดีโอเทปเรื่อง "ถ้ากระบอก" และภาพประกอบจากสไลด์
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับแหล่งให้บริการรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
5. ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับแหล่งที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
6. ครูแจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วีดีโอเทปเรื่อง ถ้ากระบอก
2. ภาพประกอบจากสไลด์ชุด บำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด
3. เอกสารแหล่งที่ให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ
4. เอกสารการสรุปเรื่อง ถ้ากระบอก

การประเมิน สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม การสรุป

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด

เรื่องถ้ากระบอก

เป็นสารคดีเกี่ยวกับสถานการณ์ดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งความเจริญของยุคใหม่ได้แพร่ระบาดเข้ามามาก ทำให้บางคนหันไปหายาเสพติด โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเมื่อติดยาแล้วมักก่อปัญหาอาชญากรรม

ขึ้น แต่บางคนอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะดี แต่ขาดความรักความอบอุ่นจึงหันไปพึ่งยาเสพติด

ถึงอย่างไรก็ดีก็ยังมีส่วนที่บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งดำเนินการโดยพระจำรูญ ปานจันทร์ ซึ่งท่านได้ทศิตัวบำเพ็ญกุศลสาธารณประโยชน์ โดยเปิดการรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ ถ้ำกระบอก ต. ชุมโหล่น อ. พระพุทธบาท จ. สระบุรี ผู้เข้ารับการรักษาดำเนินการด้วยความตั้งใจอย่างสูงที่จะถือสัจจะไปตลอดชีวิต โดยมีการรักษาด้วยสมุนไพรและมีการให้สัจจะด้วย วิธีการคือ เมื่อรักษาครบ 10 วัน ก็จะทำให้ถือสัจจะ ขึ้น เริ่มต้นที่เข้ามารับการรักษาก็จะมีการทำประวัติตรวจค้น จนแน่ใจว่าไม่มียาเสพติดซุกซ่อนอยู่ ให้ไปเปลี่ยนเสื้อผ้าโดยเปลี่ยนเป็นชุดคนใช้ ต่อมานำคนใช้ไป กล่าวถวายสัจจะ คนใช้ที่มีภูมิลำเนาอื่นก็ให้ทำสัจจะ ในสิ่งที่ตนนับถือ แล้วถูกนำมายัง เรือนพัก เป็นระยะรักษาคคนใช้ใช้เวลา 5 วัน ให้ตั้งยาสมุนไพร ซึ่งฤทธิ์ยาทำให้คนใช้อาเจียน ยิ่งดื่มน้ำยิ่ง อาเจียน ช่วงที่สำคัญคือวันที่ 2 คนใช้จะอาเจียนมาก บางคนทรมาณมาก พระจะคอยให้กำลังใจ คอยเตือนในสัจจะที่คนใช้ได้กล่าวไว้ในตอนเริ่มรักษา พอวันที่ 3 คนใช้อาการดีขึ้น ก็จะถูกนำไป อบรมสมุนไพร จนถึงวันที่ 10 ของการรักษา เพื่อนำนิษร้ายออกจากตัวให้หมด เมื่ออาหาน้ำอีกครึ่ง คนใช้จะรู้สึกปลอดโปร่งขึ้น ซึ่งในช่วงแรกก็เป็น 5 วันของการรับประทานยาสมุนไพร อีก 5 วัน หลัง ก็เข้าระยะพักฟื้น ในระยะพักฟื้นก็จะให้คนใช้พักผ่อน ในช่วงนี้ใครแข็งแรงก็ได้รับมอบหมาย ให้ทำงาน ใครไม่ค่อยแข็งแรงก็ให้พักผ่อนไป มีการอบรมศีลธรรมเพื่อยึดเป็นหลักต่อไป

สำหรับคนใช้ จะก้าวเข้ามารับการรักษาได้เพียงคนเดียว เมื่อรักษาหายแล้วถ้ากลับไป ติดยาอีก จะไม่มีโอกาสเข้ามารับการรักษาใหม่อีก

แนวสรุป ครูถามนักเรียนในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การรักษาที่ถ้ำกระบอกเป็นการรักษาด้วยวิธีใด

เฉลย ด้วยวิธีหักดิบและรักษาทางร่างกายด้วยวิธีใช้สมุนไพรและรักษาทางจิตใจต่อการ ให้สัจจะ

2. ผู้เข้ารับการรักษาที่ถ้ำกระบอกมีโอกาสหายขาดจากยาเสพติดหรือไม่

เฉลย หากผู้รับการรักษปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดก็ย่อมหายขาด

2. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จากภาพ

นิทรรศการของฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักงานมัยกรุงเทพมหานคร

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

แบ่งการบำบัดรักษาเป็น 4 ขั้นตอน

1. การเตรียมการ คือระยะเตรียมการทุกอย่างให้พร้อมเพื่อให้ผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการถอนพิษยาประกอบด้วย การสัมภาษณ์ สอบประวัติ วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหา ให้คำแนะนำแก่ครอบครัวรวมทั้งช่วยเหลือแนะนำอื่น ๆ ระยะนี้ใช้เวลาไม่เกิน 7 วัน

2. ขั้นถอนพิษยา เป็นการรักษาทางกายเพื่อให้ผู้ติดยาเสพติด งดการใช้ยา ระยะนี้ใช้เวลา 45 วัน

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นการรักษาทางใจเพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง โดยใช้วิธีจิตบำบัดและการแนะแนวเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม กิจกรรมบำบัดและอาชีพบำบัด การอบรมทางใจ ทางศีลธรรม ทางศาสนา นันทนาการ ใช้เวลา 180 วัน

4. การติดตาม เป็นระยะที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาทั้งทางใจและทางกายและเข้าสู่สังคมโดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด มีวิธีปฏิบัติ 3 แบบคือ

- การติดต่อทางไปรษณีย์
- การติดตามเยี่ยมบ้าน
- การนัดมาพบที่คลินิกยาเสพติด

ซึ่งต้องใช้เวลา 1 ปี

ครั้งที่ 11

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกวิธีการคบเพื่อนที่ดีได้
2. นักเรียนบอกวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูฉายวิดีโอเทปเรื่อง "ชีวิตใหม่" ให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 เพราะเหตุใดจึงตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า ชีวิตใหม่
  - 2.2 สาเหตุใดที่ทำให้ รัชนี ติดสิ่งเสพติด
  - 2.3 ให้นักเรียนหาคำตอบว่า รัชนี จะมีวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษได้อย่างไร
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลของการอภิปรายกลุ่ม
4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อระดมสมองในเรื่อง เพื่อนที่ควรคบและเพื่อนที่ไม่ควรคบ
5. ตัดแผนภูมิและนำคำตอบจากการระดมสมองที่รวบรวมได้มาตรวจสอบดูแล้วอธิบายเพิ่มเติมให้ครบตามเนื้อหาในแผนภูมิ และเชื่อมโยงกับผลของการคบเพื่อนที่ไม่ดีจากวิดีโอเทป
6. แจกเอกสารแผนภูมิเปรียบเทียบลักษณะของเพื่อนที่ควรคบและไม่ควรคบ
7. ครูแจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. วิดีโอเทปเรื่อง ชีวิตใหม่
2. แผนภูมิเปรียบเทียบลักษณะของเพื่อนที่ควรคบและไม่ควรคบ
3. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับเรื่อง ชีวิตใหม่

การประเมิน ประเมินจากความสนใจ และการมีส่วนร่วมในการอภิปราย ชักถาม การสรุป และ
ผลการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องวีดีโอเทป จากฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด สำนักงานอนามัย

กรุงเทพมหานคร

เรื่องชีวิตใหม่

รัชนี้ เป็นเด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่งซึ่งกำลัง เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา อาศัยอยู่กับพ่อแม่ซึ่งติด
สุรา ในที่สุดพ่อก็ตาย รัชนี้จึงต้องไปอาศัยอยู่กับยาย ซึ่งยายก็ไม่ค่อยได้เอาใจใส่รัชนี้เท่าที่ควร
รัชนี้จึงเป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นและต้องการเพื่อน ต่อมารัชนี้ได้พบกับ มนุ ซึ่งเป็นเด็กที่ติดยาเสพติด
คนหนึ่ง ครั้งแรก ๆ มนุก็ทำดีด้วย แต่ระยะหลังก็พยายามให้รัชนี้ติดสิ่งเสพติดบังคับเอาเงินจากรัชนี้
อยู่ตลอดเวลา เมื่อไม่มีเงินก็ไปขโมยของของคนอื่นทั่ว ๆ ไป และนำของนั้นไปให้รัชนี้ช่วยขาย
จนกระทั่งบังคับให้รัชนี้ไปขโมยของของยาย แต่รัชนี้ไม่ยอม มนุจึงลงมือเองโดยขโมยของของยาย
ไป รัชนี้มารู้สึกตัวว่าการใช้ยาเสพติดนี้เป็นสิ่งไม่ดีก็ไปรักษาตัวที่คลินิกของกรุงเทพมหานคร และ
ก็คิดว่าจะชวมนุไปรักษาด้วย แต่มนุตายเสียก่อนด้วยยาเสพติด ในที่สุดรัชนี้ก็รักษาตัวจนหายขาด
เมื่อกลับมาอยู่กับยาย ยายให้ความอบอุ่นกับรัชนี้มากขึ้น คอยเอาใจใส่มากกว่าเดิม เมื่อรัชนี้ได้รับ
ความอบอุ่นจึงทำให้ชีวิตของรัชนี้ได้รับความสุขเป็นอย่างดี และสุขภาพร่างกายของรัชนี้ก็แข็งแรง
ไม่อ่อนแอเหมือนแต่ก่อน ชยันทำงาน และในที่สุดรัชนี้ก็กลับเข้าเรียนต่อไป

แนวสรุป

1. เหตุที่ตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า ชีวิตใหม่ เนื่องจากรัชนี้กลับมามีชีวิตที่อีกครั้งหลังจากเลิก
ยาเสพติด ยายให้ความอบอุ่น คอยเอาใจใส่รัชนี้มากกว่าเดิม
2. สาเหตุหนึ่งของการติดยาเสพติดของรัชนี้คือ ขาดความอบอุ่นในครอบครัว แต่สาเหตุ
ที่สำคัญคือ การคบเพื่อนที่ไม่ดี จึงถูกชักชวนให้ติดสิ่งเสพติดซึ่งเกือบทำให้เสียอนาคต
3. การที่จะป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษได้ ก็จะต้องรู้จักคบเพื่อนที่ดี เพื่อนที่ดี

นั้นจะต้องไม่ชักชวนเราไปทดลองสิ่งเสพติด ซึ่งก็เป็นกาป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติด ได้วิธีหนึ่ง และตัวเราเองก็ควรรู้จักแยกแยะว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องทำ เช่น มุ่งหน้าศึกษาหาความรู้ ตั้งใจเรียน ให้สำเร็จ อย่าไปมัวหมกมัวกับสิ่งที่ไม่ดีซึ่งอาจทำให้เราติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

2. แผนภูมิเปรียบเทียบลักษณะของเพื่อนที่ควรคบและไม่ควรคบ จากคู่มือการใช้ชุดการสอนเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ของกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1. ลักษณะของเพื่อนที่ควรคบ 4 ประการ ได้แก่

1.1 เพื่อนที่เป็นที่พึ่งได้ ซึ่งเป็นเพื่อนที่มีลักษณะที่ป้องกันเพื่อนมิให้มีภัย ป้องกันทรัพย์สินสมบัติของเพื่อน เมื่อมีภัยสามารถเป็นที่พึ่งได้ และเมื่อมีฐานะช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าที่ออกปาก

1.2 เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข มีลักษณะที่สามารถเล่าความลับให้ฟังได้ ปิดบังความลับของเพื่อนมิให้แพร่พราย ไม่ละทิ้งเพื่อนในยามวิบัติ แม้ชีวิตอาจสละแทนเพื่อนได้

1.3 เป็นเพื่อนที่ช่วยแนะนำประโยชน์ มีลักษณะที่คอยห้ามไม่ให้เพื่อนทำชั่วหรือทำผิด แนะนำเพื่อนให้ทำแต่สิ่งที่ดีงาม บอกเล่าในสิ่งที่ดีงาม เป็นประโยชน์และแนะนำแต่ทางที่จะนำความสุข ความเจริญมาสู่ตน

1.4 เป็นเพื่อนที่มีความรักใคร่เพื่อนอย่างแท้จริง ซึ่งมีลักษณะออกมารับแทนเมื่อมีคนตีเตียนเพื่อน เมื่อสุขก็สุขด้วยกัน เมื่อทุกข์ก็ทุกข์ด้วยกัน รับรองเพื่อน สนับสนุนเพื่อน เมื่อมีคนสรรเสริญเพื่อน ไม่ริษยาเพื่อน

2. ลักษณะของเพื่อนที่ไม่ควรคบ 4 ประการ ได้แก่

2.1 คนปกอลอก มีลักษณะที่คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว เสียใจให้น้อยแต่คิดเอาให้ได้มาก ๆ จะช่วยเพื่อนทำกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อตนเองจะมีภัยหรือเสียประโยชน์ถ้าไม่ทำสิ่งนั้น คบเพื่อนเพราะเห็นประโยชน์ของตนเอง

2.2 คนดีแต่พูด มีลักษณะที่ชอบพูดถึงแต่สิ่งที่ดีผ่านไปแล้ว กล่าวอ้างถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ๆ ช่วยเพื่อนในสิ่งที่ไม่ดีมีประโยชน์ใด ๆ ออกปากเอาเป็นที่ยิ่งไม่ได้

2.3 คนหัวประจบ มีลักษณะที่เมื่อเพื่อนจะทำชั้วก็คล้อยตาม เมื่อเพื่อนจะทำดีก็คล้อยตาม ต่อหน้าสรรเสริญเพื่อนลับหลังโกนทาเพื่อน

2.4 คนชักชวนในทางเสื่อมเสีย มีลักษณะชักชวนดื่มน้ำเมา ชักชวนเที่ยวกลางคืน ชักชวนให้เล่นการพนัน ชักชวนให้มัวเมาในการละเล่นหรือสิ่งเรื่งรรมณ์ต่าง ๆ

ครั้งที่ 12

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูฉายสไลด์ประกอบเสียงเรื่อง "ความหวังของชุมชน" ให้นักเรียนชม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด ตามประเด็นดังต่อไปนี้ "วิธีปฏิบัติที่คนไทยใช้ในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด"
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลของการอภิปรายกลุ่ม
4. ให้นักเรียนดูภาพประกอบจากสไลด์ชุด การป้องกันการค้าสิ่งเสียด
5. อธิบายให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด
6. ชักถามนักเรียนว่าในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกของชุมชนจะมีส่วนช่วยในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดนี้ได้อย่างไร
7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด
8. แจกเอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด
9. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะนำ

อุปกรณ์

1. สไลด์ประกอบเสียงเรื่อง ความหวังของชุมชน
2. ภาพประกอบจากสไลด์ชุด การป้องกันการค้าสิ่งเสียด
3. เอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด
4. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับความหวังของชุมชน

การประเมิน

1. สังเกตและประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย การสรุป การชักถาม
2. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการชมสไลด์และขณะที่ครูพูด

เนื้อหา

1. เนื้อเรื่องสไลด์ประกอบเสียง จากกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เรื่องความหวังของชุมชน

ชุมชนแออัดแห่งหนึ่งมีปัญหาเนื่องจากมีเยาวชนจำนวนมากมั่วสุม เล่นการพนันมีการลักขโมย
ค้ายาและเสพยาเสพติดกันมาก สาเหตุเพราะเยาวชนไม่มีงานทำ จึงทำให้มีเวลาว่างมาก ในชุมชน
นี้มีเยาวชนคนหนึ่งชื่อ โทน อายุ 19 ปี เขาเป็นคนที่มีความประพฤติเรียบร้อยและมีความคิดที่จะ
เห็นชุมชนของเขา มีความเจริญ โทนมีอาชีพขายหนังสือพิมพ์เพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว เข
มีลุงพงษ์เป็นที่เคารพนับถือ เนื่องจากลุงพงษ์เป็นผู้ใหญ่ที่ชาวบ้านยกย่องนับถือมาก เพราะเป็นคนดี
คอยดูแลให้ความช่วยเหลือชุมชน ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม วันหนึ่งโทนและลุงพงษ์ได้มาคุยปรึกษา
หาทางที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เขาเห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีเวลาว่างมาก จึงขอให้ลุงพงษ์
จัดหาเครื่องเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อมาให้เยาวชนเล่นในเวลาเย็นเป็นการออกกำลังกายและ
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เขาได้ไปขอความร่วมมือจากทางราชการขอไปสเตอร์ เอกสาร
เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมาช่วยกันติดประกาศและเผยแพร่ในชุมชนของเขา อีกทั้งยังให้ความ
ร่วมมือกับทางราชการโดยได้แจ้งแหล่งผู้ค้าให้แก่เจ้าหน้าที่ปราบปรามและนำผู้ติดเข้ารับการรักษา
ในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จนทำให้ชุมชนของเขา มีความสงบเรียบร้อย และทุกคนก็อยู่อย่าง
เป็นสุข

โทน จึงเป็นที่รักของชุมชน และได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลดีเด่น ที่ได้เสียสละตนทำ
ประโยชน์เพื่อส่วนรวม สมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนทั่วไป

แนวสรุป

โทนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น หารายได้พิเศษ ออกกำลังกาย ขอความ
ร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด แจ้งแหล่งผู้ค้าให้แก่
เจ้าหน้าที่ปราบปราม และนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดนับเป็น
การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. คำบรรยายภาพประกอบจากสไลด์ชุด การป้องกันการติดสิ่งเสพติด จากฝ่ายป้องกัน
และบำบัดการติดยาเสพติด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร

การป้องกันตนเอง

- ภาพที่ 1 รู้จักขนาดตนเองในการแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง
- ภาพที่ 2 ใช้เวลาว่างในการท่องเที่ยว ผักผ่อนและพบเพื่อนอย่างสม่ำเสมอ
- ภาพที่ 3 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อจะได้ไม่หมกมุ่นกับสิ่งเสพติด
- ภาพที่ 4 ใช้เวลาว่างในการออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพและพละนาามัยสมบูรณ์
- ภาพที่ 5 ใช้เวลาอยู่กับบ้านให้มาก ช่วยเหลือกิจการงานในบ้าน
- ภาพที่ 6 รู้จักปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

การป้องกันครอบครัว

- ภาพที่ 1 บิดามารดา ควรดูแลเอาใจใส่ลูกและลูกควรเชื่อฟังคำแนะนำสั่งสอนของบิดามารดา
- ภาพที่ 2 ไม่ควรลงโทษลูกเกินกว่าเหตุ ควรอธิบายให้ลูกเข้าใจในความผิดของตนเองแล้วจึงจะลงโทษ
- ภาพที่ 3 สร้างความรักความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัว
- ภาพที่ 4 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัวให้ยอมรับสภาพปัญหา และควรจะร่วมมือกันแก้ไข

3. เอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติด

นักเรียนจะมีวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติด ได้ดังนี้

1. นักเรียนควรเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูและผู้ปกครอง
2. เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาครูหรือผู้ปกครอง ไม่เก็บปัญหาเอาไว้ และไม่ควรถือว่า

การเส่งสิ่งเสพติดจะช่วยทำให้ล้มปัญหาเหล่านั้นได้

3. อย่ามั่วสุมกับเด็กที่ติดสิ่งเสพติด และอย่าทดลองเส่งสิ่งเสพติดทุกชนิด
4. อย่าชักชวนเพื่อนฝูงทดลองเส่งสิ่งเสพติด แต่ให้เสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์
5. อย่าคิดว่าการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ หรือการเส่งสิ่งเสพติดเป็นเรื่องโก้เก๋
6. ควรทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสและปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน
7. อย่าใช้ยาทุกชนิด โดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร

8. ควรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ละเว้นความชั่ว
9. หากรู้สึกตัวเองว่าถูกลอกให้เสงสิ่ง เสงติด ต้องรีบปรึกษาแพทย์ทันที และเมื่อพบผู้ใดติดหรือสงสัยว่าติดสิ่ง เสงติด จงช่วยแนะนำให้ไปรักษาโดยเร็ว
10. ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา เสงติด
11. ชี้แจงให้เพื่อนบ้านมีความเข้าใจในโทษและพิษภัยของยา เสงติด
12. ให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเมื่อมีปัญหาเกี่ยวข้องกับสิ่ง เสงติด
13. สอดส่องดูแลบุคคลในครอบครัว อย่าให้เกี่ยวข้องกับสิ่ง เสงติด และมีผู้ติดสิ่ง เสงติด ในครอบครัวจงรีบจัดการให้เข้ารักษาตัวทันที

ครั้งที่ 13

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษได้
วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม เพื่อเล่นเกมแข่งขันเลือกบัตรคำ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่ถูกและผิดข้างละฝ่าย ซึ่งมีวิธีการเล่นดังต่อไปนี้
  - 1.1 คละบัตรคำเข้าด้วยกัน จำนวน 20 บัตร แล้วเลือกตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน
  - 1.2 ให้ตัวแทนทั้ง 2 คนหันมาเลือกบัตรคำคนละ 8 บัตร โดยแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเลือกข้อปฏิบัติที่ถูก และอีกฝ่ายหนึ่งเลือกข้อปฏิบัติที่ผิด
  - 1.3 ให้เลือกหยิบบัตรคนละ 8 บัตร ภายในเวลา 5 นาที
  - 1.4 เกมการตัดสิน คือฝ่ายที่เลือกบัตรได้ครบถ้วนและถูกต้องถือว่าชนะ โดยครูใช้ข้อความในเอกสารแผ่นพับเป็นคู่มือในการเฉลย
2. แจกเอกสารแผ่นพับเรื่อง เราจะป้องกันยาเสียดดีได้อย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและประกอบการตัดสินของครู
3. ครูติดโปสเตอร์ให้นักเรียนดูทีละแผ่นซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ มีดังต่อไปนี้
  - อย่าเสี่ยงทดลองกับยาหรือสารใดที่คุณไม่รู้จัก
  - อันตรายจากการใช้ยา
  - มันใกล้ชีวิตคุณทุกทีแล้ว อย่าให้มันครอบงำคุณ
  - เด็กน้อยล้มลง ยังพยายามลุกขึ้น แล้วคุณล่ะ ....?
  - ชีวิตยังมีความหมาย ห่าอะไรทำให้หายเครียด
  - คุณภาพชีวิตดี ทุกชีวีเป็นสุข
  - เล่นกีฬา นาสุนัข สุขภาพดี
  - รางวัลจากงานอดิเรก

- อารมณ์แห่งความรักความอบอุ่น
  - วิถีชีวิต
  - ชีวิตจะสดใส ถ้าห่างไกลยาเสพติด
4. อธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์ที่ละแผ่น และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
  5. ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษ
  6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อปฏิบัติในการป้องกันตนเองให้พ้นจากสิ่งเสพติดให้โทษตามแนวทางของเอกสารแผ่นพับ
  7. ครูสรุปและแจกเอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสพติด

อุปกรณ์

1. บัตรคำ 3 ซอง ซองละ 20 บัตร สำหรับให้เล่นเกม
2. เอกสารแผ่นพับเรื่อง เราจะป้องกันยาเสพติดได้อย่างไร จำนวน 20 ชุด
3. โปสเตอร์เกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติดให้โทษ
4. เอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสพติด

การประเมิน

1. สังเกตและประเมินจากการเล่นเกมแข่งขันเลือกบัตรคำ
2. สังเกตจากความสนใจในตอนที่ครูอธิบายภาพโปสเตอร์ การซักถาม การสรุป
3. ประเมินจากการเขียนคำขวัญ
4. ประเมินจากการถามให้นักเรียนตอบข้อปฏิบัติในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด 7 ประการ (ในเอกสารแผ่นพับ)

เนื้อหา

1. บัตรคำ

เกมแข่งขันเลือกบัตรคำ

จากคู่มือการใช้ชุดการสอนเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ของกองป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

บัตรคำขนาด 3 X 5 นิ้ว จำนวน 20 บัตร 10 บัตรแรก บรรจุข้อความที่เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ

ที่ถูกต้องในการป้องกันยาเสพติด ดังนี้

1. ก่อนใช้ยาปรึกษาแพทย์
2. เลือกคบเพื่อนที่ชักชวนไปในทางที่ดี
3. เมื่อมีเวลาว่างทำงานอดิเรก หรือเล่นกีฬา
4. ให้ความรักกับทุกคนในครอบครัว
5. หลีกเลี่ยงการเที่ยวกลางคืน
6. เมื่อมีปัญหาหรือกลัวใจปรึกษาพ่อแม่ หรือผู้ที่ไว้ใจ
7. ทำงานสุจริตเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองหรือครอบครัว
8. ไม่ดื่มเหล้า สูบบุหรี่
9. หาความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
10. ไม่ใช้ยาฆ่า ยาชยันเพื่อแก้แค้น

บัตร 10 บัตรหลัง บรรจุข้อความเกี่ยวกับข้อปฏิบัติที่ผิด ซึ่งนำไปสู่การติดยาเสพติดดังนี้

1. ดูหนังสื่อตลก ๆ ควรใช้ยาชยันช่วย
2. มั่วสุมกับเพื่อนฝูง กินเหล้าเพื่อความสนุกสนาน
3. เมื่อมีเวลาว่างก็เล่นการพนันเพื่อความบันเทิง
4. เมื่อกลัวใจใช้ยาระงับประสาท
5. ลองสูบบุหรี่ เพื่อให้ดูเป็นชายชาตรี
6. ถ้าพ่อแม่ไม่สนใจ ไปมั่วสุมกับเพื่อนดีกว่า
7. ควรใช้ยาตามคำโฆษณาทางวิทยุ
8. เกียจคร้านการทำงานแต่อยากได้เงิน
9. เมื่อนอนไม่หลับใช้ยาเซคโคนาล
10. ใช้ยาทุกชนิดได้โดยไม่ต้องได้รับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร

2. เอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสพติด

1. ป้องกันตนเอง ไม่ใช้ยาโดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ และจงอย่าลองเส

ยาเสพติดทุกชนิด โดยเด็ดขาด เพราะติดง่าย หายยาก

2. ป้องกันครอบครัว สอดส่องดูแลบุคคลในครอบครัวหรือที่อยู่ร่วมกันอย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ช่วยชี้แนะให้รู้ถึงโทษและภัยของยาเสพติด หากมีผู้ติดยาเสพติดในครอบครัวจงจัดการให้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลให้หายเด็ดขาด การรักษาแต่เริ่มแรกมีโอกาสหายได้เร็ว
3. ป้องกันเพื่อนบ้าน โดยช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติด เพื่อมิให้ถูกหลอกลวง หากพบว่าเพื่อนบ้านติดยาเสพติดจงช่วยแนะนำให้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล
4. ป้องกันโดยให้ความร่วมมือกับทางราชการ เมื่อทราบว่าบ้านใดหรือตำบลใดมียาเสพติดแพร่ระบาด ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกแห่งทุกท้องที่ทราบ

ครั้งที่ 14

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศและสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่ง สนิทดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถบอกความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ โทษและ
อันตราย สาเหตุที่ทำให้ติด แหล่งบำบัดรักษา ตลอดจนการป้องกันอันตรายจาก
สิ่ง สนิทดีให้โทษ

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิ่ง สนิทดีให้โทษ พร้อมทั้งให้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับ
2. ครูสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิ่ง สนิทดีให้โทษ

การประเมิน พิจารณาจากการสรุปของนักเรียน รวมทั้งจากการซักถามนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ

การสอนแบบปกติเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 9 หัวข้อ ใช้เวลา

14 คาบ คาบละ 50 นาที

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
1	ประชุม นิเทศ	การประชุม นิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เด็กเรียนทราบวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแบบปกติเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ 2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพให้กับสมาชิกในกลุ่ม 3. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกและครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำตัวเอง 2. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแบบปกติเรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ 3. ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจพร้อมทั้งเขียนชื่อนักเรียนแต่ละคนแล้วให้นักเรียนหยิบเอารูปหัวใจที่มีชื่อเพื่อนไปคนละ 1 แผ่น 4. ให้นักเรียนแต่ละคนหาชื่อเจ้าของหัวใจแล้วติดให้เจ้าของพร้อมทั้งสัมภาษณ์รายละเอียดให้ได้มากที่สุดเพื่อทำความรู้จักกัน 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
1				5. ครูสุ่มรายชื่อนักเรียนมาสัก 2-3 คน เมื่อสุ่มชื่อนักเรียน คนใด ให้นักเรียนคนนั้นเล่า รายละเอียดของเพื่อนที่ตน ได้ไปสัมภาษณ์มา 6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม 7. ครูนัดหมายกับนักเรียนเกี่ยวกับ เวลาและสถานที่ที่จะพบ กันครั้งต่อไป	
2	ความ หมาย และ ประเภท ของสิ่ง เสนียด ให้โทษ	1. สิ่ง เสนียด ในเมือง ไทย 2. ความ หมาย เกี่ยวกับ สิ่ง เสนียด ให้โทษ 3. ประเภท	1. นักเรียนบอกปัญหาที่เกิด จากสิ่ง เสนียด ให้โทษ ได้ 2. นักเรียนบอกความหมาย ของสิ่ง เสนียด ให้โทษ ได้ 3. นักเรียนแบ่งประเภทของ สิ่ง เสนียด ให้โทษ ได้	1. ครูชักถามเกี่ยวกับประสพ- การณ์ เรื่องสิ่ง เสนียด ให้โทษ โดยทั่ว ๆ ไป 2. ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่องสิ่ง เสนียด ในเมือง ไทย 3. นักเรียนร่วมกันสรุปถึงปัญหา ที่เกิดจากสิ่ง เสนียด ให้โทษ 4. ครูบรรยาย เรื่องความหมาย ของสิ่ง เสนียด ให้โทษและ	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
2		ของสิ่ง เสกติด ให้โทษ		เรื่องประเภทของสิ่งเสกติด ให้โทษ 5. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ ความหมายและประเภทของ สิ่งเสกติดให้โทษ 6. ครูสรุปความหมายและประ เภทของสิ่งเสกติดให้โทษ 7. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	
3	ลักษณะ ของสิ่ง เสกติด ให้โทษ	1. ผมคือสิ่ง เสกติด 2. ดอกไม้ ภัยสังคม	1. นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของสิ่งเสกติด ให้โทษได้ 2. นักเรียนสามารถบอก โทษและอันตรายที่เกิด จากสิ่งเสกติดได้	1. ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่อง ผมคือสิ่งเสกติดและเรื่อง ดอกไม้ภัยสังคม 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยว กับลักษณะของสิ่งเสกติดและ อันตรายของสิ่งเสกติดแต่ละ ชนิด 3. ครูนำข้อมูลจากภาพประกอบ เกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสก ติดมาให้ให้นักเรียนดูเพิ่มเติม	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
3				4. ครูสรุปลักษณะของสิ่งเสหดให้โทษและอันตรายของสิ่งเสหดแต่ละชนิด 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม	
4	ลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษ	1. การสังเกตอาการของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษ 2. บัตรคำเรื่องลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษ	นักเรียนสามารถบอกลักษณะอาการของบุคคลที่ติดสิ่งเสหดให้โทษได้	1. ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการสังเกตอาการของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษ 2. ครูนำข้อมูลในภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษมาบรรยายเพิ่มเติม 3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเสหดสิ่งเสหดแต่ละชนิดว่ามีอาการอย่างไรบ้าง 4. ครูสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดสิ่งเสหดให้โทษ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
5	สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ	คำสารภาพของเปี้ยก	นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่ทำให้บุคคลติดสิ่งเสพติดให้โทษได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเล่าเรื่อง "คำสารภาพของเปี้ยก" ให้นักเรียนฟัง 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสาเหตุที่ทำให้เปี้ยกติดสิ่งเสพติดให้โทษ 3. ครูสรุปสาเหตุที่ทำให้เปี้ยกติดสิ่งเสพติดให้โทษ 4. ครูบรรยายข้อมูลในภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม 	1
6	โทษและอันตรายของสิ่งเสพติดให้โทษ	กรณีตัวอย่าง 3 กรณี	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบอกปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ได้ 2. นักเรียนบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากสิ่งเสพติดให้โทษได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเล่าเรื่องจากกรณีตัวอย่าง 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าวและสรุปโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่ง 	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
6				<p>เสด็จจากสถานการณ ดังกล่าว</p> <p>3. ครูสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและ สรุปโทษและอันตรายที่เกิด จากการติดสิ่งเสพติดให้โทษ</p> <p>4. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม</p>	
7	โทษและ อันตราย ของสิ่ง เสพติด ให้โทษ (ต่อ)	1. อันหลง ผิด 2. มือเพชร- มาต	นักเรียนบอกโทษและ อันตรายของการติดสิ่ง เสพติดให้โทษได้	<p>1. ครูเล่าเรื่อง "อันหลงผิด" ให้นักเรียนฟัง</p> <p>2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึง สาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสพติด และผลที่ได้จากการติดสิ่ง เสพติด</p> <p>3. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมอง เห็นโทษและอันตรายของ การติดสิ่งเสพติด</p> <p>4. ครูเล่าเรื่อง "มือเพชรมาต" ให้นักเรียนฟัง</p>	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
7				5. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเหตุ ผลในการตั้งชื่อเรื่อง ผลที่ ได้รับความรู้สึกเสียด และวิธีปฏิบัติตนไม่ให้ตกเป็น ทาสของสิ่งเสียด 6. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมอง เห็นโทษและอันตรายจากสิ่ง เสียด 7. เปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม	
8	โทษและ อันตราย ของสิ่ง เสียด ให้โทษ (ต่อ)	การสัมภาษณ์ ผู้ติดบุหรี่	นักเรียนนอกโทษและ อันตรายของการติด สิ่งเสียดให้โทษได้	1. ครูบรรยายเรื่อง "การสัมภาษณ์ผู้ติดบุหรี่" 2. ครูชักถามนักเรียนเกี่ยวกับ ปัญหาที่เกิดจากการติดบุหรี่ และความคิดที่จะนำไปใช้ 3. ติดโปสเตอร์ที่ละแผ่น แล้ว อธิบายภาพและคำบรรยาย ในโปสเตอร์	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
8				4. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ และโทษที่เกิดจากการติดบุหรี่ 5. ครูสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่และโทษที่เกิดจากการติดบุหรี่ 6. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม	
9	โทษและอันตรายของสิ่งเสียดินให้โทษ (ต่อ)	1. น้ำพุ 2. การเปรียบเทียบผลของการใช้สิ่งเสียดินและผลของการไม่ใช้สิ่งเสียดิน	นักเรียนบอกโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดินให้โทษได้	1. ครูเล่าเรื่อง "น้ำพุ" ให้นักเรียนฟัง 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสาเหตุที่น้ำพุติดสิ่งเสียดินและข้อคิดที่ได้รับจากการได้ฟังที่ครูเล่า 3. ครูสรุปเกี่ยวกับสาเหตุที่น้ำพุติดสิ่งเสียดินและข้อคิดที่ได้รับ 4. ซักถามนักเรียนในเรื่องสิ่งเสียดินมีโทษและอันตรายต่อตัวเองและสังคมอย่างไรและผลของการไม่ใช้สิ่งเสียดิน	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
9				5. ครูบรรยายเรื่องโรค แทรกข้ออื่นที่เกิดจากสิ่งเสพติด 6. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำ ขวัญเกี่ยวกับโทษและอันตราย ของการติดสิ่งเสพติด 7. เปิดโอกาสให้นักเรียน ชักถาม	
10	แหล่งให้ บริการ และให้ การบำ บัดรักษา ผู้ติดสิ่ง เสพติด ให้โทษ	ถ้ากระบอก	นักเรียนบอกแหล่งให้ บริการและให้การบำบัด รักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้ โทษได้	1. ครูบรรยายเกี่ยวกับการบำ บัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดที่สำ นักสงฆ์ถ้ากระบอกให้นัก เรียนฟังและชักถามนักเรียน 2. ครูบรรยายข้อมูลในภาพประ กอบจากสไลด์เกี่ยวกับการ บำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้ นักเรียนฟัง 3. แจกเอกสารแหล่งที่ให้ บริการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่ง เสพติดให้โทษ 4. เปิดโอกาสให้นักเรียนชักถาม	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
11	การป้องกัน อันตราย จากสิ่ง เสียดัด ให้โทษ	1. ชีวิตใหม่ 2. การ เปรียบ เทียบ ลักษณะ ของเพื่อน ที่ควรคบ และไม่ ควรคบ	1. นักเรียนบอกวิธีการคบ เพื่อนที่ดีได้ 2. นักเรียนบอกวิธีป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสียดัด ให้โทษได้	1. ครูเล่าเรื่อง "ชีวิตใหม่" ให้นักเรียนฟัง 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่องชีวิตใหม่ 3. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมองเห็น วิธีป้องกันอันตรายจาก สิ่งเสียดัดให้โทษ 4. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เพื่อนที่ควรคบและไม่ควรคบ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	1
12	การป้องกัน อันตราย จากสิ่ง เสียดัด ให้โทษ (ต่อ)	ความหวัง ของชุมชน	นักเรียนบอกวิธีป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสียดัด ให้โทษได้	1. ครูเล่าเรื่อง "ความหวัง ของชุมชน" ให้นักเรียนฟัง 2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปวิธี ปฏิบัติที่โทษใช้ในการป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสียดัด ให้โทษ 3. ครูอธิบายให้นักเรียนได้ ตระหนักถึงการป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสียดัด	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
12				4. แจกเอกสารวิธีป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสกติด 5. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	
13	การป้องกัน อันตรายจากสิ่ง เสกติดให้โทษ (ต่อ)	วิธีปฏิบัติที่ ถูกต้องในการป้องกัน อันตรายจาก สิ่งเสกติดให้โทษ	นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง ในการป้องกันอันตราย จากสิ่งเสกติดให้โทษได้	1. ครูซักถามนักเรียนถึงข้อ ปฏิบัติที่ถูกต้องและผิดในการป้องกัน อันตรายจากสิ่งเสกติด โดยใช้บัตรคำในการถาม 2. แจกเอกสารแผ่นพับเรื่อง เราจะป้องกันยาเสกติดได้ อย่างไร 3. ติดโปสเตอร์ที่ละแผ่น แล้ว อธิบายภาพและคำบรรยาย ในโปสเตอร์ 4. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญ เกี่ยวกับการป้องกันอันตราย จากสิ่งเสกติดให้โทษ	

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เวลา คาบ
				<p>5. ครูสรุปข้อปฏิบัติในการป้องกันตนเอง ให้นักเรียนจากสิ่งเสียดัดตามแนวทางของเอกสารแผ่นพับและสรุปเพิ่มเติม เรื่องการป้องกันสารเสพติด</p> <p>6. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม</p>	
14	ปัจฉิมนิเทศและสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษ	ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษ	นักเรียนสามารถบอกความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ โทษและอันตราย สาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสียดัด แหล่งบำบัดรักษา ตลอดจนการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษ	<p>1. ครูสรุปเกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสียดัดให้โทษ</p> <p>2. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม</p>	1

ครั้งที่ 1

เรื่อง การปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนทราบวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแบบปกติ เรื่อง สิ่งเสียดใจให้โทษ
2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพให้กับสมาชิกในกลุ่ม
3. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกและครู

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำตัวเอง
2. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแบบปกติ เรื่อง สิ่งเสียดใจให้โทษ
3. ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจพร้อมทั้งเขียนชื่อนักเรียนแต่ละคนแล้วให้นักเรียนหยิบเอารูปหัวใจที่มีชื่อเพื่อนไปคนละ 1 แผ่น
4. ให้นักเรียนแต่ละคนหาชื่อเจ้าของหัวใจแล้วติดให้เจ้าของพร้อมทั้งสัมภาษณ์รายละเอียดให้ได้มากที่สุดเพื่อทำความรู้จักกัน
5. ครูสุ่มรายชื่อนักเรียนมา 2 - 3 คน เมื่อสุ่มชื่อนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นเล่ารายละเอียดของเพื่อนที่ตนได้ไปสัมภาษณ์มา
6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
7. ครูนัดหมายกับนักเรียนเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่จะพบกันครั้งต่อไป

อุปกรณ์ กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจ เขียนชื่อของนักเรียนทุกคน

การประเมิน

1. สังเกตผลจากการสัมภาษณ์เพื่อนของนักเรียน
2. สังเกตความสนใจในการฟังของนักเรียน ขณะที่ครูพูดและคนอื่น ๆ พูด

ครั้งที่ 2

เรื่อง ความหมายและประเภทของสิ่งเสียดสีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสียดสีให้โทษได้
2. นักเรียนบอกความหมายของสิ่งเสียดสีให้โทษได้
3. นักเรียนแบ่งประเภทของสิ่งเสียดสีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูซักถามเกี่ยวกับประสบการณ์เรื่องสิ่งเสียดสีให้โทษโดยทั่ว ๆ ไป
2. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งเสียดสีที่นักเรียนเคยรู้จักมีอะไรบ้าง
3. ครูให้นักเรียนตั้งใจฟังเรื่องที่ครูบรรยาย
4. ครูบรรยายเรื่องสิ่งเสียดสีให้โทษในเมืองไทย (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 2 ในชุดการแนะแนว)
5. เมื่อบรรยายจบแล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งเสียดสีให้โทษ
6. ครูบรรยายเรื่องความหมายของสิ่งเสียดสีให้โทษและเรื่องประเภทของสิ่งเสียดสี (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 2 ในชุดการแนะแนว)
7. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสิ่งเสียดสีให้โทษ
8. ครูสรุปความหมายและประเภทของสิ่งเสียดสีให้โทษให้ละเอียดชัดเจน
9. แจกเอกสารแนวทางการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่องสิ่งเสียดสีในเมืองไทย ความหมายเกี่ยวกับสิ่งเสียดสีให้โทษ ประเภทของสิ่งเสียดสี
2. เอกสารการสรุปเรื่องความหมายและประเภทของสิ่งเสียดสีให้โทษ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 3

เรื่อง ลักษณะของสิ่งเสียดิให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของสิ่งเสียดิให้โทษได้
2. นักเรียนสามารถบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากสิ่งเสียดิได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่อง "ผมคือสิ่งเสียดิ" และ "เรื่องดอกไม้ภัยสังคม"
2. เมื่อบรรยายจบแล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสียดิและอันตรายของสิ่งเสียดิแต่ละชนิด
3. ครูนำข้อมูลจากภาพประกอบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสียดิมาให้ให้นักเรียนดูเพิ่มเติม
4. ครูสรุปลักษณะของสิ่งเสียดิให้โทษและอันตรายของสิ่งเสียดิแต่ละชนิด
5. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนบแนว
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง ผมคือสิ่งเสียดิ และ ดอกไม้ภัยสังคม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งเสียดิให้โทษ
3. เอกสารการสรุปเรื่องลักษณะของสิ่งเสียดิให้โทษ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 4

เรื่อง ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถบอกลักษณะอาการของบุคคลที่ติดเชื้อเสียดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูบรรยายเกี่ยวกับเรื่องอาการสังเกตอาการผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 4 ในชุดการแนะนำ)
2. ครูนำข้อมูลในภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับลักษณะของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษมาบรรยายเพิ่มเติม
3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเสียดเสียดแต่ละชนิดว่ามีอาการอย่างไรบ้าง (เนื้อหาในกิจกรรมบัตรคำ เรื่องลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ)
4. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ
5. ครูสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษให้ละเอียดชัดเจน
6. ครูแจกเอกสารการสรุปลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษแก่นักเรียนทุกคน
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเกี่ยวกับการสังเกตอาการผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ
2. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อเสียดให้โทษ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 5

เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่ทำให้บุคคลติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่อง "คำสารภาพของเปี้ยก" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 5 ในชุดการแนะแนว)
2. เมื่อเล่าจบแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสาเหตุที่ทำให้เปี้ยกติดสิ่งเสพติดให้โทษ
3. ครูสรุปสาเหตุที่ทำให้เปี้ยกติดสิ่งเสพติดให้ละเอียดชัดเจน
4. ครูบรรยายข้อมูลในภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 5 ในชุดการแนะแนว)
5. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง คำสารภาพของเปี้ยก
2. เอกสารการสรุปเรื่อง คำสารภาพของเปี้ยก
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของการติดสิ่งเสพติด

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจในการฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 6

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสียดิให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถบอกปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ได้
2. นักเรียนบอกโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสียดิให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่องจากกรณีตัวอย่าง 3 กรณีให้นักเรียนฟัง โดยเล่าทีละกรณี
2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว และสรุปโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสียดิจากสถานการณ์ดังกล่าว
3. ครูสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นและสรุปโทษและอันตรายที่เกิดจากการติดสิ่งเสียดิให้โทษละเอียดชัดเจน
4. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะนำ
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง 3 กรณี
2. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับคำเฉลยในกรณีตัวอย่าง

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจในการฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 7

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสียดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกถึงโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่อง "อันหลงผิด" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 7 ในชุดการแนะแนว)
2. เมื่อเล่าจบแล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้ติดสิ่งเสียด และผลที่ได้จากการติดสิ่งเสียด
3. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมองเห็นโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสียด
4. ครูเล่าเรื่อง "มือเพชรฆาต" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 7 ในชุดการแนะแนว)
5. เมื่อเล่าจบแล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปเหตุผลในการตั้งชื่อเรื่อง ผลที่ได้รับจากการติดสิ่งเสียด และวิธีปฏิบัติตนไม่ให้ตกเป็นทาสของสิ่งเสียด
6. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมองเห็นโทษและอันตรายจากสิ่งเสียด
7. แจกเอกสารสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง อันหลงผิด และ มือเพชรฆาต
2. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับเรื่อง อันหลงผิด และเรื่อง มือเพชรฆาต

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจในการฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 8

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสกติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสกติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูบรรยายเรื่อง การสัมภาษณ์ผู้ติดบุหรี่
2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการติดบุหรี่และความคิดที่จะนำไปใช้
3. ติดโปสเตอร์ที่ละแผ่น แล้วอธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์
4. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ และโทษที่เกิดจากการติดบุหรี่
5. ครูสรุปเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ โทษที่เกิดจากการติดบุหรี่ โดยเน้นให้นักเรียนเห็นโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสกติด
6. แจกเอกสารเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่
7. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะนำ
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง สัมภาษณ์ผู้ติดบุหรี่
2. โปสเตอร์เกี่ยวกับบุหรี่
3. เอกสารเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากความสนใจในการดูภาพโปสเตอร์
3. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 9

เรื่อง โทษและอันตรายของสิ่งเสวนติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสวนติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่อง "น้ำพุ" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 9 ในชุดการแนะแนว)
2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสาเหตุที่น้ำพุติดสิ่งเสวนติด และข้อคิดที่ได้รับจากการได้ฟังที่ครูเล่า
3. ครูสรุปเกี่ยวกับสาเหตุที่น้ำพุติดสิ่งเสวนติด และข้อคิดที่ได้รับ
4. ชักถามนักเรียนในเรื่อง สิ่งเสวนติดมีโทษและอันตรายต่อตัวเองและสังคมอย่างไร และผลของการไม่ใช้สิ่งเสวนติด
5. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้ครบตามเนื้อหาในแผนภูมิ
6. แจกเอกสารแผนภูมิให้นักเรียนทุกคน
7. ครูบรรยายเรื่อง โรคแทรกซ้อนที่เกิดจากสิ่งเสวนติดและอธิบายให้นักเรียนได้ตระหนักถึงโทษและอันตรายของสิ่งเสวนติด
8. ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับโทษและอันตรายของการติดสิ่งเสวนติด เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้ความคิดและเป็นการสอนตัวเองไปด้วย
9. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคนเพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่องน้ำพุ
2. แผนภูมิเปรียบเทียบผลของการใช้สิ่งเสวนติดและผลของการไม่ใช้สิ่งเสวนติด
3. เอกสารเรื่อง โรคแทรกซ้อนที่เกิดจากสิ่งเสวนติด
4. เอกสารสรุปเรื่อง น้ำพุ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ประเมินจากการเขียนคำขวัญ

ครั้งที่ 10

เรื่อง แหล่งให้บริการและให้การบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกแหล่งให้บริการและให้การบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูบรรยายเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดที่สำนักสงฆ์ถ้ากระบองให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 10 ในชุดการแนะแนว) และซักถามนักเรียนดังต่อไปนี้
  - 1.1 การรักษาที่ถ้ากระบองเป็นการรักษาด้วยวิธีใด
  - 1.2 ผู้เข้ารับการรักษาที่ถ้ากระบองมีโอกาสรายชขาดจากยาเสพติดหรือไม่
2. ครูบรรยายข้อมูลในภาพประกอบจากสไลด์เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม
3. ครูแจกเอกสารแหล่งบริการรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด
4. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง ถ้ากระบอง
2. เอกสารแหล่งบริการรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด
4. เอกสารการสรุปเรื่องถ้ากระบอง

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 11

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนบอกวิธีการคบเพื่อนที่ดีได้
2. นักเรียนบอกวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่อง "ชีวิตใหม่" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับครั้งที่ 10 ในชุดการแนะแนว)
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปเหตุผลในการตั้งชื่อเรื่อง สาเหตุที่ทำให้รัชนีติดสิ่งเสียดดี และวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ
3. ครูสรุปเพื่อให้นักเรียนมองเห็นวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ
4. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพื่อนที่ควรคบและเพื่อนที่ไม่ควรคบ
5. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้ครบตามเนื้อหาในแผนภูมิ แล้วเชื่อมโยงกับการคบเพื่อนที่ไม่ดีจากการเล่าเรื่องชีวิตใหม่ และแจกเอกสารแผนภูมิให้นักเรียนทุกคน
6. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะแนว
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง ชีวิตใหม่
2. แผนภูมิเปรียบเทียบลักษณะของเพื่อนที่ควรคบและไม่ควรคบ
3. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับเรื่อง ชีวิตใหม่

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจในการฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 12

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษได้

วิธีดำเนินการ

1. ครูเล่าเรื่อง "ความหวังของชุมชน" ให้นักเรียนฟัง
2. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปวิธีปฏิบัติที่ไทยใช้ในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้โทษ
3. ครูสรุปวิธีปฏิบัติที่ไทยใช้ในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดี
4. ครูอธิบายให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดี
5. ชักถามนักเรียนว่าในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกของชุมชน จะมีส่วนช่วยในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีได้อย่างไร
6. ครูสรุปวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดีให้ละเอียดชัดเจน
7. แจกเอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดี
8. แจกเอกสารการสรุปแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนบแนว
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง ความหวังของชุมชน
2. เอกสารวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดดี
3. เอกสารการสรุปเกี่ยวกับความหวังของชุมชน

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตจากการช่วยกันสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ 13

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์ นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษได้
วิธีดำเนินการ

1. ครูซักถามนักเรียนถึงข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและผิดในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัด โดยครูใช้บัตรคำในการถาม ให้นักเรียนตอบ
2. แจกเอกสารแผ่นพับเรื่อง "เราจะป้องกันยาเสียดัดได้อย่างไร" ให้นักเรียน
3. ตัดโปสเตอร์ที่ละแผ่น แล้วอธิบายภาพและคำบรรยายในโปสเตอร์
4. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษ
5. ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษ
6. ครูสรุปข้อปฏิบัติในการป้องกันตนเองให้พ้นจากสิ่งเสียดัดตามแนวทางของเอกสาร แผ่นพับและสรุปเพิ่มเติม เรื่องการป้องกันการติดสิ่งเสียดัดให้โทษ
7. แจกเอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสียดัดแก่นักเรียนทุกคน เพื่อติดลงในสมุดแนะนำ
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

อุปกรณ์

1. บัตรคำเกี่ยวกับข้อปฏิบัติที่ถูกต้องและผิดในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัด
2. เอกสารแผ่นพับเรื่อง เราจะป้องกันยาเสียดัดได้อย่างไร
3. โปสเตอร์เกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียดัดให้โทษ
4. เอกสารการป้องกันการติดสิ่งเสียดัดให้โทษ

การประเมิน

1. สังเกตจากความสนใจในการฟังของนักเรียนและสังเกตจากการซักถาม
2. สังเกตจากการช่วยสรุปและการแสดงความคิดเห็น
3. ประเมินจากการเขียนคำขวัญ

ครั้งที่ 14

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศและสรุปความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสกติดให้โทษ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

นักเรียนสามารถบอกความหมาย ประเภท ลักษณะ การสังเกตอาการ โทษและอันตราย
สาเหตุที่ทำให้ติด แหล่งบำบัดรักษา ตลอดจนการป้องกันอันตรายจากสิ่งเสกติดให้โทษ

วิธีดำเนินการ

1. ครูสรุปเกี่ยวกับสิ่งเสกติดให้โทษ
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับสิ่งเสกติดให้โทษ

การประเมิน

สังเกตจากการซักถามของนักเรียน

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสด็จให้โทษ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งเสียดให้โทษ

คำชี้แจง วิธีตอบแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบแต่ละข้อคำถามมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) กับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของสิ่งเสียด
  - ก. เมื่อไม่สบายใจ ช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เสียด
  - ข. เมื่อเสียดแล้วผู้เสียดเข้าสังคมได้อย่างมีความสุข
  - ค. เมื่อเสียดเป็นเวลานานก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพผู้เสียด
  - ง. เป็นสารเคมีที่เสียดเข้าร่างกายโดยวิธีฉีดหรือสูบเท่านั้นจึงจะเกิดโทษ
2. สิ่งเสียดชนิดใดที่ได้จากธรรมชาติ
  - ก. ผีน
  - ข. เฮโรอีน
  - ค. มอร์ฟีน
  - ง. แอมเฟตามีน

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาตัวเลือกข้างล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4-9 ว่าจัดอยู่ในประเภทใด

ก. ประเภทกระตุ้นประสาท	ข. ประเภทหลอนประสาท
ข. ประเภทกดประสาท	ง. ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่าง
3. เฮโรอีนเป็นสิ่งเสียดประเภทใด
  4. กัญชาเป็นสิ่งเสียดประเภทใด
  5. เซคโคนาลหรือเหล้าแห้งเป็นสิ่งเสียดประเภทใด
  6. แอมเฟตามีนเป็นสิ่งเสียดประเภทใด
  7. แอลเอสดีเป็นสิ่งเสียดประเภทใด

8. บุหรี่เป็นสิ่งเสพติดหรือไม่

- ก. เป็น เพราะติดแล้วเลิกสูบไม่ค่อยได้
- ข. ไม่เป็น เพราะช่วยให้ผู้เสพได้ผ่อนคลายความเครียด
- ค. เป็น เพราะเป็นการเสพติดเป็นนิสัยเมื่อหยุดใช้จะเกิดอาการอดสูร
- ง. ไม่เป็น เพราะเป็นเรื่องปกติที่คนนิยมนำมาสูบ

9. สิ่งเสพติดชนิดใดที่แพทย์ใช้เป็นยาบรรเทาความเจ็บปวดในกรณีที่เป็นจริง ๆ เท่านั้น

- ก. กัญชา
- ข. เฮโรอีน
- ค. มอร์ฟีน
- ง. กระท่อม

10. สารซึ่งเป็นตัวสำคัญที่ทำให้เกิดอาการเสพติดในฉิ่น คืออะไร

- ก. เวซิน
- ข. สตรีกนิน
- ค. กรดอินทรี
- ง. แอลคาลอยด์

11. สารซึ่งทำให้กัญชาเป็นสารเสพติด คืออะไร

- ก. สตรีกนิน
- ข. แอลคาลอยด์
- ค. เวซิน
- ง. กรดอินทรี

12. สิ่งเสพติดที่ทำให้ผู้เสรมมีอาการประสาทหลอน ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์เปลี่ยนไปในทางที่ผิด มีการพยายามฆ่าตัวตาย และพยายามฆ่าผู้อื่น คือสิ่งเสพติดอะไร

- ก. ฉิ่น
- ข. เซตโคนาล
- ค. แอมเฟตามีน
- ง. แอลเอสดี

13. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียมมีอาการคล้ายเมาสุรา มีฤทธิ์กดประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองมีชา ซึม บางครั้งหงุดหงิด ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ง่วงนอน คือสิ่งเสียดอะไร
- กระท่อม
  - เซคโคนาล
  - แอมเฟตามีน
  - แอลเอสดี
14. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียดมีริมฝีปากคล้ำ มักมีอาการไอ น้ำมือน้ำมูกไหล ฯลฯ คือสิ่งเสียดอะไร
- บุหรี่
  - กระท่อม
  - เซคโคนาล
  - แอมเฟตามีน
15. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียดเกิดความสับสนคุมสติไม่อยู่ เห็นภาพหลอน มีอาการโรคจิตชอบ หัวเราะดัง ๆ อายากินของหวาน เป็นการเสียดทางจิตใจ คือสิ่งเสียดอะไร
- กัญชา
  - ฝิ่น
  - บุหรี่
  - แอมเฟตามีน
16. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียมมีอาการหน้าแดง ตัวแดง ความดันโลหิตสูง ปัสสาวะบ่อยหัวใจเต้น เร็ว ผิวน้ำคล้ำ มือสั่น ควบคุมตนเองไม่ได้ คือสิ่งเสียดอะไร
- บุหรี่
  - สุรา
  - กัญชา
  - กระท่อม

17. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียดเสียดใจ มีผิวหนังดำเกรียมคล้ายถูกแดดจัด เมื่อหยุดเสียดมีอาการหงุดหงิดปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ คือสิ่งเสียดคืออะไร
- ก. กัญชา
  - ข. บุหรี่
  - ค. กระท่อม
  - ง. สุรา
18. สิ่งเสียดประเภทใดที่มีฤทธิ์กดศูนย์ประสาทกลางและศูนย์ควบคุมการหายใจ สมองและประสาทการรับรู้เสื่อม ความคิดอ่านช้าลงและเกิดโรคแทรกซ้อนได้
- ก. ประเภทกดประสาท
  - ข. ประเภทกระตุ้นประสาท
  - ค. ประเภทหลอนประสาท
  - ง. ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่าง
19. สิ่งเสียดที่ทำให้ผู้เสียดมีอาการกระปี้กระเป่า ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย มักโง่งง สมองและร่างกายถูกกระตุ้นให้ตื่นตัวตลอดเวลา คือสิ่งเสียดคืออะไร
- ก. ผีน
  - ข. กระท่อม
  - ค. เซคโคเนล
  - ง. แอมเฟตามีน
20. สุราที่มีสารเคมีชนิดใดผสมอยู่
- ก. เมซิลแอลกอฮอล์
  - ข. เอซิลแอลกอฮอล์
  - ค. โพรนิลแอลกอฮอล์
  - ง. มีวซิลแอลกอฮอล์

21. ข้อใดเป็นลักษณะที่สำคัญของสุรา
- เป็นสิ่งเสพติดให้โทษเช่นเดียวกับฝิ่น
  - เป็นสิ่งเสพติดให้โทษเช่นเดียวกับกัญชา
  - เป็นสัญลักษณ์ของผู้ที่เจริญแล้ว
  - เป็นสิ่งที่ทำให้เข้าสังคมได้ดีไม่มีคนรังเกียจ
22. ในควันบุหรืมีสารที่สำคัญอะไรบ้าง
- น้ำมันดิน นิโคติน คาร์บอนไดออกไซด์
  - น้ำมันดิน นิโคติน คาร์บอนมอนอกไซด์
  - คาเฟอีน นิโคติน คาร์บอนไดออกไซด์
  - คาเฟอีน นิโคติน คาร์บอนมอนอกไซด์
23. ข้อใดเป็นข้อแนะนำที่ถูกต้องสำหรับการกินยาฆ่าหรือยาลดไขมัน
- เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน เพื่อช่วยให้ขยันขันแข็ง
  - การกินยาแอมเฟตามีนเพื่อแสดงถึงความกระฉับกระเฉง ไม้่ง่วง
  - ไม่ควรกินยาเลย เพราะหลังจากหมดฤทธิ์ยาแล้วจะทำให้อ่อนเพลีย ซึม เศร้าหมอง
  - ใช้สำหรับผู้ที่ทำงานในตอนกลางคืนเท่านั้น
24. ข้อใดเป็นข้อแนะนำที่ถูกต้องสำหรับการสูบบุหรี่
- เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ชายทุกคนและผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน
  - ไม่ควรสูบเลยเพราะมีส่วนเสี่ยมากกว่าส่วนดี
  - การสูบบุหรี่เพื่อลดอาการเคอะเขินได้
  - การสูบบุหรี่เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด
25. ข้อใดเป็นข้อแนะนำที่ถูกต้องสำหรับการกินเซ็คโคโดนาล หรือเหล้าแห้ง
- สมควร เพราะช่วยให้นอนหลับสบาย
  - ไม่สมควร เพราะขาน้ออกฤทธิ์กดสมอง ทำให้ซึมเศร้า
  - สมควรกินเป็นบางครั้ง เพราะทำให้ลืมความทุกข์ได้
  - ไม่สมควร เพราะขาน้ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาททำให้สมองและร่างกายถูกกระตุ้นให้ตื่นตัว

26. เฮโรอีน มีชื่อที่คนรู้จักและเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร
- ก. เซคโคนาล
  - ข. ม้าขาว
  - ค. ยายยัน
  - ง. ผงขาว
27. เฮโรอีนที่มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาวคล้ายแป้ง ไม่มีกลิ่น รสขมจัดเรียกรวมกันว่าเฮโรอีนเบอร์อะไร
- ก. เบอร์ 1
  - ข. เบอร์ 2
  - ค. เบอร์ 3
  - ง. เบอร์ 4
28. คนที่ติดสิ่งเสียดูดชอบสวมแว่นตาสีเข้ม เพราะเหตุใด
- ก. ป้องกันฝุ่นเข้าตา
  - ข. เพื่อให้ดูเก๋ขึ้น
  - ค. ม่านตาดูดปกปิดทึบแสงแดดไม่ได้
  - ง. มีความสะอาด ไม่กล้าสบตาคน
29. อาการ "ลงแดง" จะเกิดขึ้นเมื่อใด
- ก. ไม่ได้เสณสิ่งเสียดูดเลย
  - ข. เสณสิ่งเสียดูดน้อยลง
  - ค. เสณสิ่งเสียดูดมากขึ้น
  - ง. เสณสิ่งเสียดูดทุก ๆ วัน
30. วัดถ้ำกระบอกซึ่งเป็นสถานำบับรักษาผู้ติดสิ่งเสียดูดแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ในจังหวัดอะไร
- ก. สระบุรี
  - ข. ลพบุรี
  - ค. ปราจีนบุรี
  - ง. สิงห์บุรี

31. การรักษาผู้ที่ติดสิ่งเสพติดที่ถ้ากระบอกเป็นการรักษาด้วยวิธีใด
- ด้วยวิธีทางการแพทย์แผนปัจจุบัน
  - สมุนไพรและการให้สัจจะ
  - สมุนไพรและการแพทย์แผนปัจจุบัน
  - ให้ออกกำลังกาย
32. ขั้นตอนในการบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด แบ่งได้เป็นกี่ขั้นตอน
- 2 ขั้นตอน
  - 3 ขั้นตอน
  - 4 ขั้นตอน
  - 5 ขั้นตอน
33. การกระทำในข้อใดเป็นสาเหตุให้บุคคลเส่งสิ่งเสพติดได้
- แต่งเข้าไปคุยกับเพื่อนที่กำลังสูบบุหรี่
  - ศรีเห็นเพื่อนสูบบุหรี่จึงทดลองสูบ
  - คำไม่สบายใจจึงหนีออกจากบ้านไปหาเพื่อน
  - คึกคักชอบแอบไปนั่งเฝ้า ๗ คนเดียวเป็นประจำ
34. ผู้ที่กินยาฆ่าหรือยาชยันเมื่อหมดฤทธิ์ยาจะเกิดอาการอย่างไร
- มีความกระปรี้กระเปร่าไปเรื่อย ๆ
  - ประสาทตื่นตัวตลอดเวลา
  - มีอาการประสาทหลอน
  - มีอาการซึม อ่อนเพลียอย่างหนัก
35. คนทั่วไปมีความรู้สึกอย่างไรกับผู้ติดสิ่งเสพติด
- เห็นเป็นเรื่องธรรมดา
  - เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ
  - เห็นว่าเป็นคนกล้าทดลอง
  - เป็นคนที่คบหาสมาคมได้

36. รัฐบาลเสียงบประมาณปีละหลายร้อยล้านบาท เพื่อทำอะไร
- เผาสิ่งเสียดัด
  - เพื่อเลี้ยงดูผู้ที่เลิกเสียดัดแล้ว
  - ช่วยเหลือชาวเขาปลูกฝิ่น ให้มีราย ได้เพิ่มขึ้น
  - เพื่อปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสียดัด
37. การที่สิ่งเสียดัดทำลายเศรษฐกิจของชาตินั้น เพราะเหตุใด
- เงินทองรั่วไหลไปต่างประเทศ
  - สิ่งเสียดัดแต่ละชนิดมีราคาแพง
  - ต้องสั่งซื้อสิ่งเสียดัดมาจากต่างประเทศ
  - ผู้เสียดัดไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติเกิดการสูญเสียแรงงาน
38. ผลเสียที่เห็น ได้ชัดเจนที่สุดสำหรับผู้สูบบุหรี่คือข้อใด
- เสียแรงงาน
  - เสียชื่อเสียง
  - เสียบุคลิกภาพ
  - เสียทรัพย์สินเงินทอง
39. การดื่มสุร่าบ่อย ๆ เป็นระยะเวลาานอาจทำให้เกิดโรคอะไรได้
- โรคเบื่ออาหาร
  - โรคอาหารไม่ย่อย
  - โรคแผลในกระเพาะอาหาร
  - โรคท้องเสีย
40. ข้อใดจะช่วยให้คนติดบุหรี่
- เมื่อเลิกเลี้ยงไม่ได้ควรสูบบุหรี่เฉพาะเมื่อรับประทานอาหารอิ่มแล้ว
  - ไม่หลงเชื่อคำหลอกลวงว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งจำเป็น
  - ควรสูบบุหรี่เพื่อสังคมตามความจำเป็นเท่านั้น
  - สูบบุหรี่เฉพาะที่กินการอง

41. ข้อใดเป็นการหลีกเลี่ยงและการป้องกันการติดสุราได้ดีที่สุด
- ไม่ทดลองหรือเชื่อการเชิญชวนให้ดื่มสุรา
  - หลีกเลี่ยงการใช้ยาที่มีส่วนผสมของสุรา
  - ดื่มเฉพาะในกลุ่มเพื่อนฝูงเท่านั้น
  - ดื่มเฉพาะโอกาสสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่
42. การป้องกันการติดยาฆ่าหรือยาชยัน สำหรับนักเรียนนักศึกษาควรทำอย่างไร
- ใช้ยาฆ่าเป็นครั้งคราวเฉพาะการสอบแต่ละครั้งเท่านั้น
  - ทดลองกินยาฆ่าเพียงครั้งเดียวเพื่อรู้เท่านั้น
  - ไม่หลงเชื่อหรือทดลองกินยาฆ่า
  - เตรียมตัวดูหนังสือสอบแต่เนิ่น ๆ
43. วิธีป้องกันตนเองให้พ้นจากการติดกัญชา ควรทำอย่างไร
- ไม่คบค้าสมาคมกับคนที่สูบบุหรี่
  - ไม่คบค้าสมาคมกับคนที่สูบกัญชา
  - ก่อนสูบบุหรี่ที่เพื่อนให้มา ควรดูก่อนว่ามีกัญชาอัด ไล่หรือไม่
  - ไม่สูบ หรือ เลิกสูบบุหรี่ เพราะอาจนำไปสู่การทดลองสูบกัญชาได้
44. เมื่อท่านพบเพื่อนนักเรียนกำลังทดลองสูบกัญชาในโรงเรียน ท่านควรทำอย่างไร
- โทรศัพท์แจ้งตำรวจ
  - รีบเดินหนีไปให้พ้น
  - แจ้งให้อาจารย์ทราบโดยเร็ว
  - เข้าไปห้ามปรามให้เขาเลิกสูบกัญชา
45. ข้อใด ไม่ส่งเสริม ในการป้องกันปัญหาฮาเสกติด
- ให้มีการเล่นกีฬาเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
  - ขอความร่วมมือจากทางราชการ ขอ ไปสเตอร์ เอกสารเกี่ยวกับสิ่งเสพติดเพื่อเผยแพร่
  - แจ้งแหล่งผู้ค้ายาเสพติด ให้แก่เจ้าหน้าที่ปราบปราม
  - นำผู้ติดสิ่งเสพติด ไปรับการรักษา

46. ข้อใด ไม่ใช่วิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสียด
- ไม่มั่วสุมกับเด็กที่ติดสิ่งเสียด และไม่ทดลองเสียดสิ่งเสียดทุกชนิด
  - ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสและปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน
  - ดื่มสุราเฉพาะเวลาเข้าสังคมเท่านั้น
  - ใช้ยาโดยรับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร
47. การใช้เวลาในข้อใดที่อาจนำไปสู่การติดยาเสียด
- มั่วสุมอยู่กับเพื่อนฝูงเป็นประจำ
  - ไปห้องสมุดอ่านหนังสือ
  - ใช้ชีวิตอยู่ในบ้านมากที่สุด
  - ไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนที่ติดยาเสียด
48. คำขวัญใดที่ ไม่เกี่ยวข้องกับกำกับการป้องกันการติดยาเสียดให้โทษ
- ชีวิตยังมีความหมายหาอะไรทำให้หายเครียด
  - ชีวิตจะสดใสถ้าห่างไกลยาเสียด
  - รักชีวิตอย่าคิดลองยาเสียด
  - เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า
49. ถ้าหากเพื่อนของนักเรียนติดสิ่งเสียด นักเรียนควรจะปฏิบัติอย่างไร
- บอกให้เพื่อนคนอื่น ๆ ได้ทราบไว้
  - แนะนำให้ไปรักษาโดยเร็ว
  - ให้ความสงสารและเห็นใจ
  - พาตำรวจมาทำการจับกุม
50. นักเรียนควรทำอย่างไรกับปัญหาเรื่องสิ่งเสียด
- พยายามอยู่ห่างไกลยาเสียด
  - ทดลองเสียดเพื่อให้รู้และเลิกเด็ดขาด
  - ศึกษาหาความรู้และหาทางป้องกัน
  - เป็นปัญหาของชาติเราไม่ต้องสนใจ

ภาคผนวก ค.
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 4 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ดีให้โทษ

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.80	.43	19	.71	.26
2	.80	.28	20	.63	.24
3	.24	.24	21	.35	.20
4	.36	.32	22	.36	.32
5	.52	.30	23	.76	.24
6	.58	.20	24	.79	.31
7	.24	.24	25	.65	.29
8	.93	.21	26	.87	.24
9	.86	.28	27	.38	.36
10	.48	.22	28	.25	.38
11	.28	.44	29	.87	.42
12	.34	.45	30	.91	.28
13	.44	.38	31	.88	.38
14	.42	.20	32	.39	.28
15	.72	.57	33	.90	.34
16	.66	.45	34	.78	.21
17	.75	.52	35	.78	.21
18	.62	.42	36	.79	.31

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
37	.80	.28	44	.91	.28
38	.94	.47	45	.50	.48
39	.63	.24	46	.69	.29
40	.72	.22	47	.92	.52
41	.80	.28	48	.54	.27
42	.75	.28	49	.78	.21
43	.71	.26	50	.65	.20

สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน^๕ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

การวิจัยครั้งนี้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

สูตรที่ 21 ซึ่งได้ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{nS^2} \right\}$$

$$n = 50$$

$$\bar{X} = 34.42$$

$$S^2 = 29.34$$

$$\text{การหาค่า } S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

$$N = 100$$

$$\sum X^2 = 121378$$

$$(\sum X)^2 = 11847364$$

$$\sum X = 3442$$

$$S^2 = \frac{(100 \times 121378) - 11847364}{9900}$$

$$= \frac{12137800 - 11847364}{9900}$$

$$S^2 = 29.34$$

$$\text{แทนค่า } r_{tt} = \frac{50}{49} \left\{ 1 - \frac{34.42(50-34.42)}{50(29.34)} \right\}$$

$$= 1.02 \left\{ 1 - \frac{34.42 \times 15.58}{1467} \right\}$$

$$= 1.02 \left\{ 1 - \frac{536.26}{1467} \right\}$$

$$= 1.02 \left\{ 1 - 0.36 \right\}$$

$$= 1.02 \times .64$$

$$\therefore r_{tt} = 0.65$$

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมทำให้โทษมีค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.65

ตาราง 5 แสดงค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
1	22	34
2	22	36
3	23	38
4	25	38
5	24	35
6	25	37
7	25	38
8	25	32
9	25	38
10	24	33
11	25	36
12	23	36
13	24	37
14	23	38
15	24	35

ตาราง 6 แสดงค่าคะแนนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
1	24	30
2	23	31
3	22	25
4	22	31
5	25	30
6	25	31
7	22	29
8	23	29
9	25	31
10	20	24
11	22	28
12	25	27
13	25	31
14	24	32
15	23	30

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววิลาวัลย์ ชื่อสกุล บุญวัฒน์

เกิดวันที่ 22 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 69/7 (บ้านพักครูโรงเรียนอุบลวิทยาคม)
ถนนสรรพสิทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 3

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนกันทรารมย์ อำเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ 33130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 เตรียมอุดมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียน
นาวิราษฎร์

พ.ศ. 2525 วท.บ. (จิตวิทยา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2532 กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร